

4735
Η ΑΠΕΡΓΙΑ

ΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΙΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ

Καὶ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ Δοῦ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΗΛΙΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ο. ΑΡΖΟΥΜΑΝ

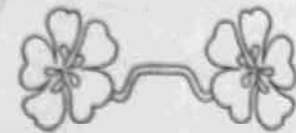
1914

Η ΑΠΕΡΓΙΑ

ΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΙΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ

Καὶ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ Δοὶ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΗΛΙΟΥ

26 ΜΑΡ. 1998

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1914

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ο. ΑΡΖΟΥΜΑΝ
Ἄριθ. 209

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ διήγημα τοῦτο ἔχει σκοπὸν νὰ ὑποδείξῃ μὲ τρόπον ἀφελή μερικὰς ἀπὸ τὰς ἐσφαλμένας ιδέας, ποῦ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι γενικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σχέσιν, ἣ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ τῶν κατωτέρων ζώων καὶ πτηνῶν.

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας τὸ σὺνηθὲς ἀντιφάρμακον τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ὅταν οἱ ὄροι τῆς ἐργασίας των γίνουσι καταπιεστικοί, εἶναι νὰ διοργανώσῃσιν μίαν ἀπεργίαν. Καὶ εἰς τὸ ἀκόλουθον διήγημα ἀρκετὴ εὐφυΐα δίδεται εἰς τὰ ζῶα, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ μεταχειρισθοῦν τὰς μεθόδους τῶν ἐργατῶν, διὰ νὰ διορθώσῃσιν τὰ κακῶς ἔχοντα.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ σχέσις μεταξὺ πάτρωνος καὶ ἐργάτου δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κατοικιδίου ζῴου· ἡ σχέσις των εἶναι μᾶλλον ἡ τοῦ κυρίου πρὸς δοῦλον· ἕως ὅτου λοιπὸν ἡ νομοθετικὴ δύναμις λάβῃ μέτρα πρὸς κανονισμόν καὶ καταστολὴν τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν ζῴων, εἶναι καθήκον τῶν παιδαγωγῶν τῆς ἐποχῆς μας, νὰ

κάμουν ἔκκλησιν εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων
διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν ζώων.

Ἡ λάμψις τοῦ χρυσοῦ πολλάκις κάμνει τοὺς
ἀνθρώπους νὰ τυφλώττουν εἰς τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὅποια
μας ἐχάρισεν ὁ Θεός, καὶ λησμονοῦν, ὅτι ἡ ἐξουσία
μας ἐπὶ τῶν κατωτέρων ζώων ἐδόθη διὰ διαταγῆς τοῦ
Παντοδυνάμου, καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτὴ πρέπει νὰ ἀ-
σκῆται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μὲ τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς
ἀσκει τὴν ἐξουσίαν του ἐφ' ἡμῶν. Αἱ ἀκόλουθοι σελί-
δες θὰ δείξουν τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια φυσικῶς
θὰ ἠκολούθουν, ἐὰν ἡ ὑποστήριξις καὶ ἡ βοήθεια τῶν
κατωτέρων ζώων καὶ πτηνῶν ἀπεσύρτο, ὡς θὰ συνέ-
βαινε ἐὰν ἀπῆτουν τὰ ἴδια δικαιώματα, τὰ ὅποια οἱ
ἐργάται ἀπαιτοῦν καὶ ἀπεργοῦν.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

Ἡ ΑΠΕΡΓΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΪΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ἄνέβα ἔκει πάνω, Δοβίνε! Χούμ! Καὶ μὲ φωνὴν, ἡ
ὅποια ἀντιλαλοῦσε μέσα εἰς τὸ δάσος, ὁ Θωμᾶς Σεΐν
κατέβαζε τὸ βαρὺ μαστίγιον εἰς τὰ πλευρὰ τῶν δύο προ-
θύμων ἵππων του. Ἐπανειλημμένως τὸ βαρὺ μαστίγιον,
ἐπονομαζόμενον «μαῦρο φεῖδι», ἔπεσεν εἰς τὸ ἄλογο, ποδὶ
ἦτο ζευγμένο δεξιᾷ, τὸ ὅποιον δὲν ἔμποροῦσε οὔτε νὰ
τραυήξῃ κἂν μὲ τὸ νεώτερο ἄλογο, ποδὶ ἦτο ἀριστερά του.
Οἱ ἵπποι ἐτρανοῦσαν μὲ δυσκολίαν ἐπὶ τῶν ἰχνῶν, καὶ ἠ-
γωνίζοντο μέσα εἰς τὴν λάσπην, ἀλλὰ δὲν κατώρθωναν νὰ
σαλέψουν τὸ βαρὺ φορτίον, διὰ τὸ ὅποιον ἦσαν ἀγγαρευ-
μένοι.

«Στάσου δὰ τώρα, Θωμᾶ! θὰ ἠσυχάσης ἔσο ἀρ-
κετὰ βέβαιος, ὅτι ἐκόλλησαν εἰς τὴν λάσπην.» εἶπεν ἓνας
Ἰρλανδός, ὁ ὅποιος ἦλθεν ἐκείνην τὴν στιγμὴν.

«Ὅλα τὰ πταίει αὐτὸς ὁ ἀκαμάτης Δοβίνος» εἶπεν
ὁ Θωμᾶς, οὔτε μιὰ λίτρα δὲν τραυήξε.»

«Ἐλα δὰ τώρα, λησμονεῖς, φαίνεται, τὴν ἡλικίαν τοῦ
ζώου! ὅταν ἦτο νεώτερο, δὲν ὑπῆρχε βέβαια ἵππος εἰς τὸν

τόπον, πού 'μποροῦσε νὰ τὰ βάλῃ μαζί του· ἀλλὰ ἤνυρε τὰ χρόνια του κι' αὐτὸς σὰν καὶ μένα, καὶ ἡ ἡλικία φθείρει τὰς δυνάμεις τοῦ ἀλόγου, ὅπως καὶ τοῦ ἀνθρώπου· Σταμάτησέ τα ὡς πού νὰ φέρω ἓνα ξύλο νὰ βάλω κάτω ἀπὸ τοὺς τροχοὺς».

Ἐπρομηθεύθη ἓνα κάγκελο καὶ τὸ ἔθεσε ὡς εἶδος μοχλοῦ κάτω ἀπὸ τοὺς τροχοὺς διὰ νὰ ἀνασηκώσῃ λιγάκι τὸ κάρρο μέσα ἀπὸ τὸ χανδάκι, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε πέσει. Ὅσοι γνωρίζουν τοὺς ἀστρώτους δρόμους τῆς Ἰνδιάνας εἰς τὸ παρελθόν, δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐξηγήσωμεν τί εἶναι λαγοῦμι, ἀλλ' ὅσοι εἶναι ἄπειροι εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, θὰ ἦτο καλὸν νὰ τοῖς ἐξηγηθῇ, ὅτι ἡ μεταφορὰ βαρέων φορτίων ὑπεράνω αὐτῶν τῶν δρόμων, ἀνοίγει βαθεῖς λάκκους μὲ κοπτερὰ στόμια, ὥστε, ὅταν ὁ τροχὸς φορτωμένου βαγονιοῦ πέσῃ μέσα εἰς ἓνα ἀπ' αὐτοὺς, εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ τὸν βγάλουν. Χάρις εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ πληθυσμοῦ, τοιοῦτοι δρόμοι εἶναι ὀλίγοι τώρα, καὶ ἡ ὁδοιπορία δὲν εἶναι τόσον δύσκολος, ὥστε νὰ σκοιῶνῃ τὰ καυμένα τὰ ἄλογα, ὅπως ἄλλοτε.

«Τώρα τραυήξέ τα, σὲ παρακαλῶ», εἶπεν ὁ Μηκὲς, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ κάγκελλο κάτω ἀπὸ τὸν τροχόν, καὶ ἐταλαντεύετο εἰς τὸ ἄκρον του, προσπαθῶν, ὅσον τοῦ ἦτο δυνατόν, νὰ ἀνασηκώσῃ τὸν τροχόν ὀλίγον.

«Κτύπησέ τα ἑλαφρὰ μὲ τὸ μαστίγιον, διὰ νὰ τὰ ἐνθαρρύνῃς λιγάκι, ἐφώνησεν ὁ Μικὲς.

Ὁ Θωμᾶς μετεχειρίσθη πάλιν τὸ ραβδί του ἀλύπητα, τὰ δὲ δύο ἄλογα κατέβαλαν ὄλας τῶν τὰς δυνάμεις, τὸ μόνον ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐπέτυχαν, ἦτο νὰ κινήσουν τὸ βαγόνι τόσον, ὥστε νὰ βγῇ τὸ κάγκελλον τοῦ Μηκέ, αὐτὸς δὲ νὰ πέσῃ παλαίον εἰς τὴν λάσπην. Ἄλλὰ καὶ σοβαρώτερα πράγματα ἠκολούθησαν Ὁ γέρω-Δοβίνος ἐπε-

σε κάτω, καὶ ὁ Θωμᾶς, ἀπὸ τὸν θυμὸ του, τοῦ κατέβαζε ραβδίσματα διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ σηκωθῇ.

«Στάσου ἐκεῖ» ἐφώνησεν ὁ Μηκὲς, ἐρχόμενος καταλασπωμένος.

«Δὲν θὰ ἔδερες ποτὲ ἓνα ἄνθρωπον πεσμένον κάτω· γιατί λοιπὸν δὲν φέρεσαι καὶ πρὸς τὸ ἄλαλον ζῶον κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον; χαλάρωσε τὴν ἄλυσιν· δὲν βλέπεις, ὅτι τὸ δυστυχημένον ζῶον πνίγεται;»

«Πολὺ ὀλίγο μὲ μέλει, ἂν πεθάνῃ» εἶπεν ὁ Θωμᾶς, ἐνῶ ἐβοηθοῦσε νὰ τὸν ξεμπερδέψῃ. «Σὲ λίγο θὰ νυκτώσῃ καὶ τὸ φορτίον εἶναι κολλημένον στὴν μέση τοῦ δρόμου ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ἑλεεινοῦ ἀλόγου».

«Τὸ λάθος εἶναι τοῦ πατέρα σου· διότι διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν δυστυχεῖ Δοβίνον, πρέπει νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ βόσκη τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του χωρὶς καθόλου νὰ ἐργάζεται. Εἶναι τώρα εἴκοσι χρόνια, πού ἐργάζεται, πρὶν καὶ πρὶν γεννηθῆς ἐσύ» εἶπεν ὁ Μηκὲς.

«Ἐλα γερωντάκι μου· σήκω πάνω» καὶ ἐβοήθησε τὸ ζῶον νὰ σταθῇ στὰ πόδια του.

Ἐ! Τί τρέχει ἐκεῖ πέρα;» ἐφώνησεν ἓνας ἀγωγιάτης, πού ἤρχετο ἀπὸ πίσω.

«Τίποτε ἄλλο βέβαια, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐκολλήσαμε στὴν λάσπην» εἶπε ὁ Μηκὲς, «καὶ χαίρομεν, διότι ἤλθες, κύριε Τρέϊση, ἐὰν θὰ ἔχῃς τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς τραυήξῃς λιγάκι μὲ αὐτὰ τὰ λαμπρά σου ἄλογα.

«Ἄ! εἶναι τὸ ζευγάρι τοῦ Σείν, εἶπεν ὁ Τρέϊση. «Καὶ ὁ κακόμοιρος Δοβίνος ἔπεσε. Ὁ Σείν ποτὲ δὲν θὰ μάθῃ, πότε ἓνα ἄλογον εἶναι ἐξηντημένον. Ἐχει εἴκοσι ἐτῶν καλὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ αὐτὸ τὸ ζῶον, καὶ ἀκόμη δὲν ἐχόρτασε. Αὐτὸ τὸ φορτίον εἶναι γιὰ τέσσαρα ἄλογα σὲ τέτοιους δρόμους».

• Αλήθεια λέγεις • είπεν ὁ Μηκὲς, «ἀλλὰ ὁ Σέϊν εἶναι ἀπὸ ἐκείνους, ποῦ δὲν στέλλουν τέσσαρα ἄλογα νὰ κάμουν τὴν δουλειά, ποῦ μπορεῖ νὰ βγάλῃ ἀπὸ δύο».

Ἐξευξαν λοιπὸν τὰ ἄλογα τοῦ κυρίου Τρέϊση, καὶ τὰ τέσσαρα μαζὶ ἐτραύηξαν εὐκόλως τὸ κάρρο ἀπὸ τὴν λάσπη.

«Τὸ καθμένο τὸ ἄλογο ἀσθμαίνει» εἶπεν ὁ Τρέϊση καὶ ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ τραυήξῃ τὸ φορτίον αὐτὸ ὡς τὸ σπίτι. Εἶναι αἶσχος νὰ μεταχειρίζεται κανεὶς ἕνα πιστὸν ἵππον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Τραυήξέ το στὸ πλαῖτὸ τοῦ δρόμου, καὶ ἔλα τὸ πρωτὶ μὲ ἕνα καλύτερο ζευγάρι».

Ἡ συμβουλὴ τοῦ κυρίου Τρέϊση εἰσηκούσθη, διότι φανερά ὁ δυστυχὴς Δοβίνος ἦτο ἐξηντημένος.

Περὶ τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη πρὸ τοῦ χρόνου τούτου ὁ Ἰωάννης Σέϊν μετόφησε εἰς Ἰνδιάναν, ὅπου ἠγόρασε ἕνα μικρὸν ἀγρὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγκατέστησεν ἕνα πριονιστήριον καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐργαζόμενος τὸν μύλον του, τὸ δὲ θέρος καλλιεργῶν τὸν ἀγρὸν του ἠϋξῆσε τὴν περιουσίαν του τόσον, ὥστε τώρα εἶναι κάτοχος 880 στρεμμάτων καλῶς καλλιεργημένης γῆς. Ἐδούλευε σκληρὰ καὶ βαρεῖα στὰ πρῶτα του χρόνια, καὶ τώρα ἐθεωρεῖτο ἕνας καλῶς κατηρισμένος καὶ εὐπορὸς γεωργός. Ἦτο σκληρὸς ἄνθρωπος καὶ πλεονέκτης, καὶ πάντοτε ἐκέρδιζε ἕνα δολλάριον ἐκεῖ, ὅπου ἄλλοι ἄνθρωποι ἐκέρδιζαν μόνον τὸ ἕν δέκατον.

Ἐνα προσφιλὲς του ἀξίωμα ἦτο, ὅτι τίποτε, τὸ ὁποῖον δὲν ἐκέρδιζε παρὰ μόνον τὰ ἔξοδά του, δὲν ἔπρεπε νὰ μένῃ εἰς τὴν ἑπαυλιν, Δὲν ὑπῆρχε κτήνος ἢ πτηνὸν εἰς τὴν ἑπαυλιν, τὸ ὁποῖον δὲν παρηκολούθει τὸ μάτι του, καὶ κάθε τι πρέπει νὰ προσκομίζῃ χοῦμα, εἰδὲ μὴ ἡ τύχη του ἀπεφασίζετο. Ἡ φιλαργυρία ἐκυρίευσεν τὸν νοῦν

καὶ τὴν καρδιά του, καὶ δὲν ἔμεινε μέσα του τόπος γιὰ καλωσύνη. Ὅλα τὰ πράγματα εἰς τὸν ἀγρὸν ὑπέφεραν τὰ ἀποτελέσματα τῆς δυστροπίας του· ἀκόμη καὶ αὐτὴ ἡ εἰκογένειά του δὲν διέφευγε πάντοτε τὴν ὀργὴν του. Ὁ υἱὸς του Θωμᾶς κατὰ μέγα μέρος ἀπέκτησε τὰς διαθέσεις τοῦ πατρὸς του, ἂν καὶ κατὰ βάθος εἶχε καλὴ καρδιά.

Πολλάκις ὁ χαρακτήρ ἐνὸς παιδιοῦ καταστρέφεται, ὅταν εἰς τὴν μικράν του ἡλικίαν δὲν ἔχη ἐπιμεμελημένη ἀνατροφὴν καὶ ὁ Θωμᾶς λοιπὸν ἦτο ἔνοχος πολλῶν κακῶν πράξεων πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἔκαμνε κακόν, ἀπλῶς διότι ὁ πατέρας του τοῦ ἔδωκε τὸ κακὸ παράδειγμα. Δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι παρεβίαζε τοὺς κανόνας τῆς φιλανθρωπίας δι' αὐτῶν του τῶν πράξεων, διότι ἡ σκέψις του ποτὲ δὲν ἐστράφη εἰς ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν.

Ἐν γένει ὅλα τὰ ζῶα εἰς τὴν ἑπαυλιν τοῦ Σέϊν ὑπέφεραν. Μολαταῦτα ὑπῆρχαν δύο σωτήριοι χαρακτήρες εἰς τὴν ἑπαυλιν· αὐτοὶ δὲ ἦσαν ἡ κ. Σέϊν καὶ ἡ κόρη τῆς Ἡδεθ. Πάντοτε εὐμενεῖς καὶ λεπταὶ εἰς τοὺς τρόπους των, ἦσαν ἀγαπηταὶ ἀπὸ κάθε τι εὐρισκόμενον εἰς τὴν ἑπαυλιν καὶ ἡ δικαία ἀγανάκτησις των πολλὰκις ὑπερίσχυε τῆς κρίσεώς των, καὶ ὠμιλοῦσαν ἐλεύθερα περὶ τῆς σκληροτητος, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν πατέρας καὶ υἱός. Συνήθως ταῖς ἀπαντοῦσαν «Οἱ γυναῖκες εἶναι καλύτερα νὰ σιωποῦν διὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀφοροῦν τὸν ἑαυτὸν των». Καὶ ὁ Τζὼν Σέϊν ἔλεγε: «Τίποτε δὲν τὸν ἔκαμνε τρελλὸ ἀπὸ θυμὸν τόσον, ὅσον μὴ γυναῖκα ποῦ ἐπεβίαινε, ὅταν αὐτὸς εἶχε νὰ κάμῃ μὲ τὰ κτήνη του».

Ὁ Θωμᾶς ἔφθασεν εἰς τὸ σπίτι καὶ ἔβαλε τὰ ἄλογα εἰς τὸν σταῦλον ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον ἡ οἰκογένεια συναθροίζετο περὶ τὴν τραπέζαν τοῦ δείπνου.

«Αργήσες απόψε Τόμ» είπεν ὁ Σείν «μήπως συνέβη τίποτε;»

«Ναί, ὅλα πῆγαν στραβά» ἀπεκρίθη ὁ Θωμάς μὲ τρόπον ὀργίλον; «καὶ ἂν δὲν μπορῶ νὰ ἔχω ἕνα καλύτερο ζευγάρι ἄλογα γιὰ νὰ δουλεύω, δὲν θὰ σύρω πλέον ἀμάξι ποτέ.»

«Ἐλα δά, κύριε» είπεν ὁ πατέρας του. «Δὲν μ' ἀρέσκουν τέτοια λόγια· τί ἔπαθαν τὰ ἄλογα;»

«Ἐπαθαν ἀρκετά» είπεν ὁ Θωμάς. «Ἐκολλήσαμεν εἰς τὴν λάσπην κοντὰ στοῦ Φότζ, καὶ ὁ γέρω Δοβίνοσ ἐπεσε κάτω ἀσθμαίνων, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ τραυῆξῃ μιὰ λίτρα κᾶν» καὶ ὁ Τόμ διηγῆθη ὅλην τὴν ἱστορίαν, ὅπως συνέβη, χωρὶς νὰ παραλείψῃ τὰ παρατηρήσεις τοῦ Τρέϊση.

Μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Τρέϊση εἶναι καλύτερα νὰ κυττάζῃ τὴ δουλειά του, καὶ νὰ ἀφήσῃ ἔμνενα ἡσυχῶ» είπε ὁ Σείν, πειραχθεὶς λιγάκι.

«Καλά, ἀλλ' ἂν ἔκαμνε αὐτὸ, ποῦ λέτε, τὸ κάρρο σας θὰ ἦτο τώρα κολλημένο στὴ λάσπην» είπεν ὁ Θωμάς.

«Δὲν ἐννοῶ αὐτό» είπεν ὁ Σείν. «Αὐτὸ εἶναι, ὅ,τι θὰ ἔκαμνα καὶ γὼ, ὡς ἕνα γείτονά μου· ἀλλὰ ξεύρω πότε ἕνα ἄλογο εἶναι καλὸ, ὅσον καὶ ὁ Τρέϊση, καὶ τὰ δικά μου δὲν μένουν πίσω ἀπ' τὰ δικά του.»

«Ἐκεῖνος ὅμως δὲν βάλλει ἐξηγτημένα ἄλογα νὰ σύρουν ἀμάξια» ἐπανέλαβεν ὁ Θωμάς.

«(Οὐτ' ἐγὼ δὲν θὰ ἔκαμνα τέτοιο πράγμα, εἰάν δὲν εἶχα τὴν μητέρα σου νὰ μὲ ἀναγκάζῃ νὰ κρατῶ τὸν γέρω Δοβίνον.)»

«Πολὺ καλὰ, Τζῶν, είπεν ἡ κυρία Τρέϊση ἠπίως, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στέλλῃς τὸν γέρω Δοβίνο στὴ δουλειά, ἐπειδὴ τὸν κρατεῖς· μοῦ φαίνεται, ὅπως λέγει καὶ

ὁ κύριος Τρέϊση, ὅτι ἐκέρδησε ἀρκετά διὰ νὰ ζήσῃ ἀργὸς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του.

«Γνωρίζεις τὰς ἀρχάς μου, Μέρυ· κανὲν πράγμα, τὸ ὁποῖον δὲν πληρώνει τὰ ἐξοδά του, δὲν ἔμπορεῖ νὰ μένῃ εἰς τὴν ἑπαυλιν.»

«Ἐφερα μαζί μου τὸν Δοβίνο, Τζῶν, ὅταν ἔγινε σύζυγός σου, καὶ πρέπει νὰ μείνῃ ἐδῶ, ἐνόσφ ζῆ.»

Κάτι τι εἰς τὸν τόνον τῆς φωνῆς τῆς ἔθιξε μιὰ χορδὴ εἰς τὴν καρδιά τοῦ Σείν, ἡ ὁποία ἔκαμε τὴν μνήμην του νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνυμφεύθη τὴν Μέρυ. Ἦτο καλόκαρδος καὶ εὐτυχῆς τότε, ἀλλὰ ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἦσαν ἄλλα· τώρα ἕνας ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ φανῇ γενναιοδωρός· διότι ὁ κόσμος θὰ τὸν καταβάλλῃ. Ἀλλὰ γιατί;

«Κ' ἐγὼ λέγω, πατέρα, είπεν ὁ Θωμάς λαμβάνων μέρος, εἰάν ἡ μητέρα ἐπιμένῃ νὰ κρατήσωμεν τὸν γέρω Δοβίνο, νὰ τὸν στείλωμε πλέον στὴ βοσκή. Δὲν θὰ στοιχίσῃ πολὺ νὰ τὸν τρέφωμεν, καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ἔχω νὰ τραυῶ ἕνα γέρικο ἄλογο, γιὰ νὰ λέγῃ ὁ κόσμος τὸ μακρὺ του καὶ τὸ κοντό του.»

«Καὶ ἰδιαιτέρως ὁ πατέρας τῆς Κόρας Τρέϊση, είπεν ἡ Ἐδιθ.»

«Ὅχι δά, ἰδιαιτέρως; κανένας! είπεν ὁ Θωμάς ἀνορθούμενος, ἀλλὰ καὶ κοκκινίζων συγχρόνως.

«Καλά, θὰ τὸ σκεφθῶμεν, είπεν ὁ Σείν, δὲν θέλω νὰ γίνῃ λόγος γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπόψε.»

Τοιοῦτοτρόπως ἀνέβαλε τὸ ζήτημα μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ γεγονός θὰ ἐλησμονεῖτο ἕως τὸ πρωί, καὶ τίποτε περιπλέον δὲν θὰ ἐλέγετο περὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Τὰ συμβάντα αὐτὰ ἔλαβαν χώραν τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀνοιξέως, ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχιζε τὸ ἔργον εἰς τὴν Ἑπαυλίαν. Τὰ δένδρα ἤρχιζαν νὰ ἐνδύωνται τὸ φύλλωμά των καὶ οἱ ἀγροὶ καὶ τὰ λειβάδια ἦσαν καταπράσινα ἀπὸ τὸ φυτόμενον χορτάρι. Τὰ μυρωδάτα ἴα, τὰ ὁποῖα ἐφύτρωναν στὴν φραγὴ, ἔστρεψαν τὰς κεφαλὰς των πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ ὅλα τὰ πτηνὰ, τὰ ὁποῖα ἦσαν συνηθισμένα εἰς τὸ κλίμα ἐκεῖνο, ἔκμιναν τὴν ἐμφάνισίν των. Τὰ γεμᾶτα ἀπὸ χαρὰν τραγοῦδια των ἀντιλαλοῦσαν μέσα εἰς τὰ δάση, ὅπου ἐπετοῦσαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ κτίσουν τὴ φωλιά των, ἢ διὰ νὰ ζητήσουν τροφήν ἀπὸ ἔντομα καὶ ζῶντα. Οἱ κάτοικοι αὐτοὶ τοῦ δάσους δὲν ἐπεδείκνυαν καμμίαν δυσαρέσκειαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου των, ἢ καθ' ὃν χρόνον ἐζήτουν τὴν τροφήν των καὶ ἔκτιζαν τὴν κατοικίαν των.

Διατί καὶ αἱ οἰκογένειαι νὰ μὴ ἐκτελοῦν τὰ ἔργα των μὲ τὴν αὐτὴν εὐθυμίαν, τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν εἰς τὰ πτηνὰ τοῦ δάσους ;

*«Σφύριζε καὶ σκάπτε, τραγοῦδα καὶ προχώρει,
Συντόμεινε τὴν κωπηλασίαν μὲ τὰ τραγοῦδια ποῦ ξεύρεις».*

Ποτὲ τέτοια ἰδέα δὲν ἐμπῆκε σιὸ κεφάλι τοῦ Τζῶν

Σεῖν, διότι μαζί του τὰ πάντα ἦσαν φασαρία καὶ βία.

Ἡ ἡμέρα ἐξημέρωσε λαμπρὰ τὴν ἀκλόουθον πρωίαν τοῦ ἀτυχήματος τοῦ Δοβίνου, καὶ ἡ φαμίλια τοῦ Σεῖν ἐξύπνησε μὲ τὸν ἥλιο διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν.

Ἡ συνομιλία τῆς προηγουμένης ἑσπέρας ἐλησιμονήθη ἀπὸ τὸν Σεῖν, — ἢ τοῦλάχιστον ἔμεινε πίσω ἀπὸ ἄλλα σπουδαιότερα ζητήματα. Ἐτρεξε λοιπὸν εἰς τὸν σιτοβολῶνα νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὴν τροφοδοσίαν τῶν κτηνῶν του, σκεπτόμενος, τίνι τρόπῳ θὰ κατώρθωνε νὰ βγάλῃ περισσότεραν ἐργασίαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐπέρασε τὴν σειράν ὅλην τῶν φατνῶν ρίπτων κριθάρι εἰς τὰ κιβώτια, ἕως ὅτου ἐφθασεν εἰς τὴν φάτην τοῦ Δοβίνου, ὅπου ἐστάθη καὶ ἔμεινε σὰν κεραυνόπληκτος. Ὁ Δοβίνος ἔστεκε μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο κάτω καὶ ἀσθμαίνων ὡς ἄνθρωπος, ποῦ ὑποφέρει ἀπὸ ἀσθμα.

«Νάτα μας! Ἴδου μία καλὴ κατάστασις ἀκριβῶς στὴν ἐποχὴ τῆς δουλειᾶς. Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰωνία κακὴ μου τύχη, ἔξεφώνησε, διότι τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ Δοβίνου ἐπαρουσίαζε μίαν σοβαρὰν περίπτωσιν πνευμονικοῦ πυρετοῦ.

Ὁ Σεῖν ποτὲ δὲν ἐσκότιζε τὸν νοῦν του διὰ περιθάλψιν τῶν κτηνῶν του, καὶ ὁ υἱὸς του Τόμ ἠκολούθει τὸ παράδειγμά του. Ἐφερε τὸν Δοβίνον εἰς τὸ σπίτι μούσκεμα ἰδρωμένον καὶ τὸν ἔδεσεν εἰς τὸν σταυλὸν του χωρὶς νὰ τὸν σκουπίσῃ καὶ νὰ τὸν τρίψῃ, εἰς δὲ τοὺς σταύλους τοῦ Σεῖν δὲν ἤξευραν, τί πρᾶγμα ἦτο ἡ χλαῖνα.

Ἡ δυστροπία τοῦ Θωμᾶ τὸν ἔκαμε νὰ ξεχάσῃ νὰ ἀλλάξῃ καὶ τὴν συνειθισμένην ἀχρσοστροφονή, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο, ὅπως θὰ τὸ ἐπερίμενε κάθε καλὸς ἱπποκόμος, ὅτι ὁ Δοβίνος ἐκρουολόγησε σοβαρά.

«Νάτα μας τώρα! Τόμ, ἐφώνησεν ὁ Σεῖν, ὅταν εἶδε

τὸν Θωμᾶν νὰ μπαίνει εἰς τὸν σιτοβολῶνα, πολὺ ὄραϊα
μας τὰ κατάφερες.»

Ὁ Θωμᾶς ἐστάθη μὲ τὰ χέρια μέσα στὲς τσέπες του
παρατηρῶν τὸν Δοβῖνον, καὶ μολονότι ἡ συνκίδησίς του
τὸν ἐβίαζε νὰ αισθανθῆ κάποια συμπάθειαν διὰ τὰ πα-
θήματα τοῦ δυστυχοῦς ζῴου, ἐδοκίμαζε κάποια κρυφὴ εὐ-
χαρίστησι, διότι ἤξευρεν, ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ
τὸν σύρῃ εἰς τὴν ἐργασίαν, τοῦλάχιστον δι' ὀλίγας ἡμέρας.

« Πήγαινε κάτω εἰς τὴν πόλιν καὶ φέρε τὸν Χόλ γιὰ
νὰ δοῦμε, ἂν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ τὸν κάμῃ τίποτε, εἶπεν
ὁ Σέιν.

Ἐὰν ἤξευρεν ἐκ τῶν προτέρων, εἰς τί θὰ κατέληγεν
αὐτὴ του ἡ πράξις, μᾶλλον θὰ ἔλεγε : « πάρε τον μέσα
στὸ δάσος καὶ τίναξέ του τὰ μυαλὰ στὸν ἀέρα». Ἀλλὰ
ἤλπιζεν, ὅτι ὁ Χόλ θὰ τὸν ἐγιάτρει οὕτως, ὥστε θὰ ἠμ-
ποροῦσε πάλιν νὰ τὸν βάλῃ στὴ δουλειά.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Σέιν ἔβγαλε τὸν Δοβῖνο ἀπὸ τὸν
σταῦλον, ἂν καὶ τὸ δυστυχισμένο ζῴον εἶχε τόσιν δυσ-
καμψίαν εἰς τὰ μέλη του, ὥστε μόλις ἠμποροῦσε νὰ σα-
λένη.

Ὁ Χόλ, ὁ κτηνίατρος, ἦλθεν ἐγκαίρως καὶ εἶπεν, ὅτι
ἤλπιζε νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευεν, ὅτι εἰς τὸ
ἔξῃς θὰ ἤξιζε τίποτε, οὔτε θὰ ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ πολλὴ
δουλειὰ εἰς τὸ μέλλον.

« Δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ ξοδέψω οὔτε πεντάρα πάνω του,
εἶπεν ὁ Σέιν. Πάρε τὴν ἀμοιβή σου γιὰ τὴν ἐπίσκεψί
σου καὶ μὴ κάμῃς τὸν κόπο νὰ ξαναέλθῃς.

« Κύριε Πόλ, εἶπε μιὰ φωνὴ ἀπὸ πίσω. Σὰς ἐπιτρέ-
πω νὰ δώσετε εἰς τὸν γέρω Δοβῖνο ὄλην τὴν ἰατρικὴν
περίθαλψιν, ποῦ τοῦ χρειάζεται, καὶ ἐγὼ θὰ φροντίσω νὰ
πληρωθῆτε διὰ τοὺς κόπους σας.

Ἦτο ἡ κ. Σείν, ἡ ὁποία ἤλθεν ἀκριβῶς εἰς κατάλληλον ὄραν, διὰ τὰ ἀκούση τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ συζύγου της.

Ὁ Σείν ἐμουρμούρησε κάτι τι ἀνάμεσα στὰ δόντια του περὶ *σπατάλης χρημάτων*, καὶ στρέψας τὰ νῶτά του πῆγε μέσα εἰς τὸν σιτοβολῶνα.

Ὁ Χὸλ ἀφῆκεν ἓνα φάρμακον εἰς τὴν κ. Σείν, αὐτὴ δὲ μετὰ τῆς Ἑδιθ ἔφεραν τὸν γέρο Δοβίνο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ τὸν ἐτύλιξαν μὲ μιὰ παλαιὰ γλαῖνα ἄλειψαν τὰ ἄκρα του μὲ τὴν ἀλοιφὴν τοῦ ἱατροῦ, ἡ δὲ κ. Σείν τοῦ ἠνοιξε τὸ στόμα, διὰ τὰ τὸν ποτίσῃ ἡ Ἑδιθ τὸ φάρμακον.

Τὸ πάθημα τοῦ Δοβίνου καὶ τὰ αἷτια, τὰ ὁποία τὸ ἐπροξένησαν, ἔγινε γνωστὸν ἐντὸς ὀλίγου εἰς ὅλην τὴν ἔπαυλιν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὰ ζῶα ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ συνεννοοῦνται ἀναμεταξύ των· πῶς ὅμως γίνεται τοῦτο, δὲν τὸ γνωρίζομεν.

Ὅλα τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ συγκροτοῦν μίαν δημοσίαν συνάθροισιν προτοῦ νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰ νότια μέρη, καὶ φεύγουν κατ' ἀγέλας.

Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ παρακολουθήσῃ κανεὶς μίαν δημοσίαν συνέλευσιν κοράκων, καὶ νὰ ἴδῃ τὸν ἀξιοπρεπῆ τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐξακολουθοῦν τὴν συνεδρίασιν, μέχρις ὅτου παραθῇ κάποια διχογνωμία εἰς κανὲν σημεῖον, καὶ τότε ἀρχίζουν πτερυγίσματα καὶ κρωγμοί, ζητοῦν τὸν λόγον ἢ καμμίαν προσωπικὴν ἐξήγησιν, τὰ ὁποία δὲν ἠκούσθησαν ποτὲ ἔξω ἀπὸ ἐθνικὴν συνέλευσιν, εἰς τὸ τέλος ὅμως καταλήγουν σὲ κάποιαν *συνεννόησιν* πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιτυγχάνει πάντοτε μία ἐθνικὴ συνέλευσις.

Λέγεται, ὅτι οἱ ἄστοι τῆς νοτίου Ἰνδιάνας, ἔχουν ἓνα

ὁρισμένον τόπον συγκεντρώσεως, ὅπου πηγαίνουν καὶ συγκροτοῦν μίαν ἐτησίαν συνέλευσιν· διαιροῦν τὴν χώραν εἰς τμήματα, καὶ καθορίζουν εἰς κάθε ζεύγος τὴν ἔκτασιν, εἰς τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κυνηγῇ. Ἡ συνέλευσις αὐτὴ τῶν ἀειῶν δὲν ἔκαμε ποτὲ κακὴν διανομὴν καὶ τοιούτου ἕνεκα δίδει ἓνα καλὸν μᾶθημα εἰς μερικοὺς ἀπὸ τοὺς νομοθέτας μας. Θεωρῶ περιττὸν ν' ἀπαριθμήσω πολλὰς καὶ διαφόρους πράξεις φρονίμους τῶν κατοικιδίων μας, αἱ ὁποῖαι φανερώνουν, ὅτι ἔχουν μέσα τινὰ ἀνταλλαγῆς ἰδεῶν ἀναμεταξύ των.

Ὁ γέρο Δοβίνος ἦτο ἀγαπητὸς εἰς πάντας εἰς τὴν ἔπαυλιν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ εἶδησις τοῦ ἀτυχήματός του ἐγνώσθη ἐντὸς ὀλίγου καὶ ἦτο θέμα γενικῆς συζητήσεως ἐκ μέρους ὅλων τῶν ζῶων. Ἀκόμη καὶ τὰ ὀρνιθόπουλα τὸν ἐστεροῦντο, διότι ποτὲ δὲν ἤρνεϊτο νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὰ μερικοὺς κόκκους ἀπὸ τὴν κάσα του· ἐὰν δὲ ποτε τὸν ἐστεροχωροῦσαν, τὰ ἔσπρωχνε μὲ λεπτότητα στὸ πλάγι μὲ τὴν μύτη του.

Ἀκόμη καὶ ὁ Ἰωάννης Σείν ἠσθάνετο τὴν στέρησιν του· ἀλλ' ἦτο ἀπὸ ἰδιοτέλειαν, διότι ἐκοίτετο τὸ ζευγάρι του ἀχρηστο καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἵππος εἰς τὴν ἔπαυλιν νὰ τὸν σπυρκαταστήσῃ. Κανένα ἀπὸ τὰ πωλάρια δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δαμασθῇ, ὁ δὲ Βεῖ Δίκ ἦτο τόσο ἰδιότροπος, ὥστε δὲν ἠμποροῦσε νὰ συνεργασθῇ μὲ κανὲν ἄλλο ἄλογο παρὰ μὲ τὸν Δοβίνον. Ἐὰν ἐξεύγνυε κανὲν ἀπὸ τὰ πωλάρια μαζί μὲ τὸν Δίκ, ὅλα θὰ ἐγίνοντο σιντριμμάτα ἐντὸς πέντε λεπτῶν. Ἐπῆγε εἰς τοὺς γείτονάς του καὶ προσεπάθησε νὰ ἐνοικιάσῃ ἢ νὰ ἀγοράσῃ κανένα ἄλογον, ἀλλ', ἐπειδὴ ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς δουλειᾶς, κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ παραχωρήσῃ κανὲν ἀπὸ τὰ ζῶά του.

Κατ' αἰτῖον τὸν τρόπον ἐπέρασεν ὅλην τὴν ἡμέραν

χωρίς να κατορθώσει τίποτε άλλο, παρά να θυμώσει φοβερά.

Ἐπῆγε κάτω εἰς τὸν ἀγρὸν, ὅπου ὁ Μηκὲς ἀροτριούσε μὲ τὸ μόνο ζευγάρι, ποῦ εἶχε μείνει εἰς τὴν ἔπαυλιν, καὶ τοῦ εἶπε νὰ μὴ λυπεῖται τοὺς ἵππους, ἀλλὰ νὰ τοὺς βάλῃ νὰ ἐργάζωνται ἀπὸ τὰ ξημερώματα, ἕως ὅτου νὰ σκοτεινιάσῃ.

«Ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάμω αὐτὸ, ἐκτὸς ἂν τρελλαθῶ», εἶπεν ὁ Μηκὲς μέσα του, ἐνῶ ἔφευγεν ὁ Σείν. «Δὲν εἶμαι τόσο τρελλός, ὥστε νὰ καταπονηθῶ διὰ νὰ βγάλω λίγη παραπάνω δουλειὰ ἀπὸ τὰ ἄλογα».

Ὁ Σείν ἐζήτησε παντοῦ νὰ εὔρη ἓνα ἄλογον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ εὔρη κανένα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἡ ἰδιοτροπία του μὲ τὸν καιρὸν ἐγένετο μεγαλύτερα, ἀκόμη δὲ καὶ ὁ Τὸμ δὲν διέφευγε τὴν ὀργὴν του· ἀλλ' ὁ Τὸμ εἶχε ἓνα τρόπον νὰ λαμβάνῃ τὰ ἀντίποινα, διότι ἔβγαλλε τὸν θυμὸ του εἰς τὰ κτήνη καὶ τοὺς ἵππους, ἀκόμη δὲ καὶ ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα δὲν διέφευγαν τὰς κλωτσιὰς καὶ τὰ κτυπήματά του, τὴν δὲ ὥραν τῆς ἀναπαύσεώς του διήρχετο εἰς τὰ δάση φρονεῦων πουλῆς «διὰ νὰ ἀσκηθῇ», καθὼς ἔλεγε.

Τὰ πράγματα ἐπῆγαιναν ἔτσι ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα ἢ δέκα ἡμέρας, ὅπότεν ὁ Σείν ἀπεφάσισε νὰ ζεύξῃ ἓνα ἀπὸ τὰ πωλάρια. Εἶχε τὴν ιδέαν, ὅτι ὁ πῶλος δαμάζεται διὰ τῆς βίας, ποτὲ δὲ δὲν ἐφαντάζετο, ὅτι ἠμποροῦσε νὰ τὸν δαμάσῃ μὲ ἠπιότητα. Τὸ σιδερόποδο εὐμορφο πωλάριον ἐδελειώθη καὶ ἀφῆκε τὸν ἑαυτό του νὰ κλεισθῇ μέσα εἰς τὸν σταῦλον ἀσφαλῶς. Ἐπειτα τοῦ ἔρριψαν εἰς τὸ κεφάλι ἓνα σχοινὶ μὲ μιὰ θηλειά, καὶ καθὼς ὤρμησε νὰ φύγῃ, τὸ σχοινὶ ἔσφιξε τριγύρω τὸν λαιμὸ του, ὅπου τὸ ἔπνιξε σχεδὸν μέχρις ἀναισθησίας. Ἀφοῦ τὸ ἔσυραν τριγύρω καὶ τὸ ἐράβδισαν ἐπὶ μίαν ὥραν, τὸ πωλάριον πλέον ἐξηντλήθη καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ φέρῃ περισσοτέραν ἀντίστασιν, ὁ Σείν

λοιπὸν τοῦ ἐκρατοῦσε τὸ χαλινάρι, ὁ δὲ Θωμᾶς προσεπάθει νὰ τοῦ φορέσῃ τὸ περιλαίμιον καὶ τὴν ἵπποσκευὴν. Κατόπιν ἔβγαλαν τὸν Βεῖ Δικ καὶ τὸν ἔξευξαν εἰς τὸ κάρρο, ὅπου ἔφεραν καὶ ἔθεσαν εἰς τὸ πλευρὸ του τὸν πῶλον. Ὁ Δικ δυσηρεστήθη, διότι τὸν ἔξευξαν μαζί μὲ ἓνα πῶλον καὶ ἐδείκνυε σημεῖα ἀνησυχίας.

«Ἄ ! ἤρχισες νὰ μοῦ ζωηρεύης, ἔ !» εἶπεν ὁ Σείν, καὶ κατέφερε ἓνα κτύπημα εἰς τὸν Δικ μὲ τὸ μαστίγιον, ποῦ τὸν ἐφούσκωσε μιὰ γραμμὴ στὸ πλευρὸ του. Ὁ Δικ ἔκλινε τὰ αὐτιά του πρὸς τὰ ὀπίσω, ὡς νὰ ἠθελε νὰ πῇ «θὰ λογαριασθοῦμε μαζί γι' αὐτό».

«Ἐτοιμα· ἀφῆσέ τα νὰ πάγουν,» ἐφώνησεν ὁ Σείν, καὶ ὁ Τὸμ ἀφῆκε ἐλεύθερο τὸ κεφάλι τοῦ πῶλου, τὸ ὁποῖον ἐκρατοῦσε ἀπὸ τὸ χαλινάρι.

Ἦρχισε νὰ ὀπισθοχωρῇ καὶ νὰ ὀρμᾷ προσπαθῶν νὰ ἐλευθερωθῇ. Ὁ Δικ συνεμερίσθη τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς στιγμῆς καὶ ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ κλωτσᾷ καὶ νὸ ὀρμᾷ μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν. Τὸ ζευγάρι τότε ἤρχισε νὰ τρέχῃ, ἀφοῦ παρέσυρε καὶ τὸν Σείν μέχρι τινός, ὅπότεν οὗτος τὰ ἀφῆκε καὶ ἔφυγαν σὰν ἀνεμοστρόβιλος. Τὸ κάρρο κατεκομματιάσθη, τὰ δὲ δύο ἄλογα ἔπεσαν κάτω μαζί, ἐνῶ προσπαθοῦσαν νὰ πηδήσουν μίαν φραγὴν καὶ ἐμπερδεύθησαν τὰ χαλινάρια των. Ὁ Σείν καὶ ὁ Θωμᾶς ἔσπευσαν ἐπὶ τόπου καὶ τὰ ξεμπερδεύσαν· ὁ Δικ ἦτο σῶος, ἀλλὰ τὸ πωλάριον εἶχε σπᾶσει τὸ πόδι του.

«Πῆγαινε στὸ σπίτι καὶ φέρε τὸ τουφέκι» εἶπεν ὁ Σείν.

Ὁ Θωμᾶς ἐπῆγε, καὶ ὅταν ἐπανῆλθε, ὁ Σείν ἐφύτευσε μιὰ σφαιρα στὸ κεφάλι τοῦ πῶλου λέγων «δὲν ἀξίζει νὰ γίνεταί κανεὶς γελοῖος μὲ ἓνα ἄλογάκι μὲ σπασμένο πόδι».

Τοιαῦτα εἶναι τὰ αἰσθήματα πολλῶν, τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι εἶναι κλεισταὶ εἰς τὰς σιωπηλὰς ἐκκλήσεις τῶν ἀλάλων κτηνῶν μας.

Ποσάκις παρατηρήσαμεν τὴν ἔκφρασιν τοῦ πόνου εἰς τὸ βλέμμα ἑνὸς ἵππου, ὁ ὁποῖος ἐξυλοκοπήθη, διότι ἦτο ἀνίκανος νὰ κατορθώσῃ τὸ ἀδύνατον— ἔκφρασιν, ἣ ὁποία σχεδὸν ἤθελε νὰ ἐκφράσῃ «θεὲ συγχώρησέ τους, διότι δὲν γνωρίζουν τί κάμνουν».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

*Υπὸ τὴν εὐμενῆ περίθαλψιν τῆς κυρίας Σείν ὁ Δοβῖνος ἀνέρρωσε ταχέως, καὶ ἠδυνήθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βοσκήν· ἀλλ' ἀκόμη εἶχε δυσκαμψίαν εἰς τὰς ἀρθρώσεις καὶ ἀνεπάρκειαν εἰς τὴν ἀναπνοήν. Ὁ Σείν κατώρθωσε νὰ εὔρη ἓνα χωρικὸν, ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ ἐργασθῇ μὲ τὸ ζευγάρι του ὀλίγας ἡμέρας, ἀλλ' εἶχε μείνει πολὺ πίσω ἀπὸ τοὺς γείτονάς του εἰς τὸ φύτευμα τοῦ σίτου. Τοῦτο τὸν ἐξηρέθιζε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο, διότι ἦτο συνηθισμένος νὰ προλαμβάνῃ τοὺς γείτονάς του εἰς τὸ ἔργον, καὶ ὅλα τὰ ἀπέδιδεν «εἰς τὴν κακὴν του τύχην».

Εἰς τὸ ἔξῃς κατεπόνει τὰ ζῶα του τόσον, ὥστε μόλις εὔρισκεν ὄραν νὰ τὰ ταγίσῃ ὀλίγον καὶ νὰ τὰ κοιμίσῃ, αὐτὰ δὲ τὰ καυμένα κατήντησαν πετὰ καὶ κόκκαλο. Ἡ ἰδιοτροπία τοῦ Δίκ δὲν ἐκαλυτέρευσε καθόλου, καὶ πολὺ συχνὰ τὲς ἔτρωγε, διότι ὁ Σείν ἔλεγεν, ὅτι ὁ μόνος τρόπος νὰ κυβερνήσῃ κανεὶς ἓνα ἵππον ἦτο νὰ τὸν κάμῃ νὰ φοβῆται.

Αὐτὴν τὴν ἐποχὴν περίπου ἐγνώσθη εἰς τὰ περίεξ τῆς ἐπαύλεως, ὅτι ὅλα τὰ ζῶα θὰ ἤρχοντο εἰς γενικὴν συνέλευσιν διὰ νὰ λάβουν μερικὰ μέτρα πρὸς καλυτέρευσιν τῆς θέσεώς των. Ἡ συνέλευσις αὐτὴ θὰ συνήρχετο τὴν προσ-

σεχῆ Κυριακῆν, ἐπειδὴ ἐκείνη ἦτο ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἵπποι ἦσαν ἐλεύθεροι.

Τώρα, τὰ ζῶα δὲν ἤξευραν καὶ καλὰ καλὰ, τί θὰ ἐγίνετο εἰς τὴν συνάθροισιν αὐτῆν, ἀλλ' εἶχαν μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Δοβῖνον καὶ διὰ τοῦτο παρέστησαν εἰς τὴν συνάθροισιν.

Ἡ συνέλευσις ἔλαβε χώραν κάτω ἀπὸ τὴν γηραιὰν βαλανιδιὰ, ἡ ὁποία ἦτο στὴ βοσκὴ παραπλευρῶς εἰς τὸ ρυάκι. Ἡ συνάθροισις κατέπληξε τὸν γέρω Δοβῖνο, διότι δὲν ἐπερίμενε τόσον πολλούς. Εἶχεν ἀναγγεῖλει, ὅτι ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνὰ, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν ὅπωςδήποτε εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἔπρεπε νὰ εἶναι παρόντα, καὶ κατὰ συνέπειαν ὅλοι οἱ ἵπποι, τὰ κοπάδια, καὶ οἱ χοῖροι ἦσαν ἐκεῖ· ἐπίσης δὲ αἱ ὄρνιθες, οἱ κοῦρκοι, αἱ πάπιες καὶ αἱ χῆνες ἔστειλαν ἀντιπροσώπους. Ὁ Τάουζερ ὁ σκύλος καὶ ἡ ψυφίνα ἦσαν ἐκεῖ αὐτοπροσώπως. Ὅλα τὰ πτηνὰ τοῦ δάσους ἔστειλαν ἀντιπροσώπους, ὑπῆρχαν δὲ καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν βατράχων καὶ τῶν φειδιῶν.

Ὁ γέρω Δοβῖνος ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τῆς συνελεύσεως αὐτῆς μὲ κάποιον φόβον, ἐπειδὴ ἦτο ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν προήδρευε μιᾶς δημοσίας συνελεύσεως· θὰ ἐπάθαινε δὲ τρεμούλιασμα τῶν γονάτων, ἂν τὰ γόνατά του δὲν εἶχαν ἀκόμη τὴν δυσκαμψίαν ἐκείνην, ποῦ ἔπαθε. Ἐπὶ πλεον ἀμφέβαλλεν, ἂν ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνέλευσιν· εἶχε φθάσει ὅμως εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπόθεσιν ὁ ἴδιος, χωρὶς νὰ ὑποδείξῃ ἐπιτροπὴν τινα ἐπὶ τῶν πιστοποιητικῶν, ἴσως ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἀκούσει ποτὲ τίποτε περὶ τοιαύτης ἐπιτροπῆς. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μελετήσῃ πρῶτον αὐτὸ τὸ δυσκολώτατον πρόβλημα, καὶ ἐκά-

λεσε τοὺς ὄφεις καὶ τοὺς βατράχους νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπαιτήσεις τῶν εἰς τὴν συνέλευσιν.

«Δὲν εἴμεθα τετράποδα» εἶπεν ἓνας ἀπὸ τοὺς βατράχους «οὔτε πουλιὰ, ἀλλ' ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν, ὅτι εἴμεθα χρήσιμα. Καταστρέφομεν πολλὰ βλαβερὰ ἔντομα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔβλαπτον τὰ γεννήματα, τὰ ὁποῖα φυτρώνουν εἰς τὴν ἔπαυλιν. Τρόντι τρεφόμεθα ἀποκλειστικῶς μὲ ἔντομα, π. χ. μὲ μυῖας, κώνωπας, σκόληκας καὶ κανθάρους, τὰ ὁποῖα θὰ κατέστρεφαν τὰ γεννήματα. Καὶ μολαταῦτα μᾶς μετεχειρίσθησαν...»

«Τώρα δὲν πειράζει τὸ πῶς σὰς μετεχειρίσθησαν» εἶπεν ὁ Δοβῖνος «περὶ τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν βροχύτερον. Πιστεύω, ὅτι αἱ μετρυφίαι σας εἶναι ἀληθεῖς καὶ θὰ ἐπιτρέψω νὰ παρακαθίσετε εἰς τὴν συνέλευσιν».

«Καὶ ἡμεῖς» εἶπεν ἓνα ἀπὸ τὰ φεῖδια, «τρεφόμεθα ἀπὸ τὰ ἴδια ἔντομα, ὅπως καὶ ὁ βάτραχος, καὶ βοηθοῦμεν εἰς τὴν προφύλαξιν τῶν γεννημάτων ἀπὸ τοιοῦτον ὄλεθρον, «Ναί» εἶπεν ὁ βάτραχος «σὺ ἐνίστη κάμνεις τὸ γεῦμα σου τρώγων ἓνα ἀπὸ τοὺς ὁμοίους μου».

«Παραδέχομαι, ὅτι τέτοια πράγματα συνέβησαν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι ἔνοχος τοιοῦτου ἁμαρτήματος» εἶπεν ὁ ὄφις.

Τὸ δάγκαμά σου δὲν εἶναι δηλητηριώδες; καὶ δὲν εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ σ' ἔχωμεν εἰς τὰ πέριξ;» ἠρώτησεν ὁ Δοβῖνος.

«Νὰ μὴ ἐντελῶς ἐσφαλμένη ἰδέα» εἶπε τὸ φεῖδι. «Μόνον ἓνα δηλητηριώδες φεῖδι ὑπάρχει εἰς τὴν χώραν, ὁ κροταλίς. Δὲν ἔχομεν καμίαν σχέσιν μὲ αὐτὸ τὸ εἶδος. Ἄν καὶ ἔχομεν σουβλερὰ δόντια, δὲν ἔχομεν δηλητηριώδεις ἀδένεις· τὸ δάγκαμά μας δὲν εἶναι περισσότερον ἐπικίνδυνον ἀπὸ τὸ κέντημα ἐνὸς βελονιοῦ. Πρὸς ἀπόδειξιν

τούτου σὲ παραπέμπω εἰς οἰονδήποτε φυσιοδίφην τῆς ἐποχῆς».

«Καλά, θὰ παραδεχθῶμεν τὰς καταθέσεις σου ὡς

ἀληθεῖς, καὶ σοῦ ἐπιτρέπομεν νὰ μείνης εἰς τὴν συνέλευσιν» εἶπεν ὁ Δοβῖνος.

«Εὐγε!» ἐφώναξε κάποιος ἀπὸ πίσω, καὶ ὁ Δοβῖνος ἐκύτταξε τριγύρω καὶ εἶδεν ἕνα μουλάρι μὲ μακριὰ αὐτιά.
«Ἐ! μὲ τί δικαίωμα εἶσαι σὺ ἐδῶ;» ἠρώτησεν ὁ Δοβῖνος.

«Μὲ τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον μοῦ δίδει ἡ ἱκανότης μου νὰ εὐρεθῶ ἐδῶ» εἶπε τὸ μουλάρι. «Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶμαι ἕνας ἐλεύθερος καὶ ἀνεξάρτητος χαρακτήρ εἰς αὐτὴν τὴν κοινότητα, καὶ ἐπειδὴ σὰς εἶδα ὅλους συνηγμένους ἐδῶ, ἐσκέφθηκα νὰ ἔλθω καὶ νὰ ἴδω, γιὰ τί ἡ συνάθροισις αὐτῆς».

«Ἦμπορῶ νὰ ἐρωτήσω, ποῦ ἀνήκετε;» ἠρώτησεν ὁ Δοβῖνος.

«Προηγούμενος ἀνήκον εἰς μίαν ἐταιρίαν κάρρων εἰς τὴν Ἰνδιανούπολιν. Ἐιρωγα ξύλο καὶ κλωτσές καὶ ἔκαμα πολὺ βαρειά δουλειά, τροφὴν δὲ μοῦ ἔδιδαν πολὺ ὀλίγην· λοιπὸν ἐδραπέτευσα ἀπὸ τοὺς σταύλους καὶ ἦλθα εἰς τὴν ἐξοχὴν δι' ὀλίγην ἀνάπαυσιν» εἶπε τὸ μουλάρι.

«Πολὺ καλὰ» εἶπεν ὁ Δοβῖνος, ἀλλ', ἂν μείνης ἐδῶ, δὲν θὰ εὐρης τὴν κατάστασίν σου καλύτεραν».

«Μὴ σκοτίζεσθε γιὰ μένα» εἶπε τὸ μουλάρι, «εἶναι ἔξ ἴσου εὐκόλον νὰ πηδήσω ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφι, ὅπως ἐπήδησα μέσα. Καὶ ἂν ὁ κύρ Σείν θελήσῃ νὰ μὲ πιάσῃ, θὰ εὐρη, ὅτι μπορῶ καὶ νὰ κλωτσήσω».

«Αὐτὸ εἶναι δυνατόν», εἶπεν ὁ Δοβῖνος, «ἀλλὰ θὰ εὐρης, ὅτι καὶ ὁ κύρ Σείν ἠμπορεῖ κάπως νὰ κλωτσήσῃ, ὅπως μποροῦν ὅλα τὰ ζῶα τοῦ τσιφλικιοῦ νὰ μαρτυρήσουν».

«Τώρα ἂς ἐξακολουθήσωμεν τὴν συνεδρίασίν μας», εἶπεν ὁ Δοβῖνος, «καὶ θὰ καλέσω ὅλα τὰ συνηγμένα μέλη νὰ κάμουν τὰ παράπονα των καὶ νὰ ὑποδείξουν μέσα θεραπείας».

Ἐκάλεσε τὴν ἀγελάδα.

«Τὰ βάσανα μου δὲν εἶναι τόσο σοβαρά, ὅπως μερικῶν ἄλλων κατοίκων τῆς ἐπαύλεως, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν μὲ μεταχειρίζονται δικαίως,» εἶπεν ἡ ἀγελάς. Παραχωρῶ

ὄλο μου τὸ γάλα διὰ τὴν οἰκογένειαν, χωρὶς νὰ παραπονοῦμαι καθόλου, καὶ ὅμως, ὅταν μοῦ ἐπῆραν τὸ μοσχάρι μου, δὲν ἤμποροῦσα νὰ μὴ λυποῦμαι, καὶ μιὰ ἡμέρα ἐπήδησα τὴν φραγὴ καὶ πῆγα κοντὰ του. Τότε ἦλθεν ὁ Θωμᾶς ἐναντίον μου μὲ ἓνα ρόπαλο καὶ μὲ ἐξυλοκόπησε καὶ ἐξηρέθισε τὸν Τάουζερ, τὸν σκύλον, ἐναντίον μου. Μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Τάουζερ δὲν εἶναι καθόλου καλύτερος ἀπὸ τὸν Θωμᾶν».

«Κύριε πρόεδρε, θέλω νὰ εἰπῶ κάτι τι» εἶπεν ὁ Τάουζερ ἐλθὼν πρὸς τὰ ἔμπρός. Παραδέχομαι, ὅτι κατεδίωξα ὅλα τὰ κοπάδια, τοὺς ἵππους καὶ τὰ γουρούνια τῆς ἑπαύλεως· ἀλλὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ κάμνω, ὅ,τι μοῦ διατάσσει ὁ κύριός μου· ἐὰν κάμω διαφορετικά, ξυλοκοποῦμαι καὶ κλωτσοῦμαι. Ποτὲ δὲν ἐπροξένησα καμμίαν σοβαρὰν βλάβην εἰς οἶονδήποτε ἀπὸ σᾶς, διότι τὸ γαύγισμά μου εἶναι πάντοτε χειρότερον ἀπὸ τὸ δάγκαμά μου».

«Δὲν πρέπει πάντοτε νὰ κρίνωμεν ἀλλήλους ἀπὸ τὰς πράξεις, ποῦ κάμνομεν, εἶπεν ὁ Δοβῖνος, διότι ἐνίοτε ἐξαναγκαζόμεθα νὰ κάμνωμεν πράγματα, τὰ ὁποῖα, ἐὰν εἶχαμεν ἐλευθερίαν θελήσεως, δὲν θὰ τὰ ἐκάμναμεν ποτέ».

«Καὶ ἀκόμη παραπάνω» ἐξηκολούθησεν ἡ ἀγγελὰς «αὐτὸς ὁ τιποτένιος Θωμᾶς, ὅταν ἔλθῃ γιὰ νὰ μὲ ἀμέλξῃ, μὲ δέρνει καὶ μὲ κλωτσοῦ. Τοποθετεῖ τὸν λαιμόν μου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δὲν ἤμπορῶ νὰ στρέψω τὸ κεφάλι μου τριγύρω, καὶ ἂν κινήσω τὴν οὐράν μου, διὰ νὰ διώξω τὰς μυῖες, γίνεται τρελλὸς ἀπὸ τὸν θυμόν καὶ μὲ δέρνει· γιὰ σκεφθῆτε, ποῦ χθὲς βράδυ μοῦ ἔδεσε τὴν οὐρά, μου στὰ πόδιά μου, ὥστε δὲν ἤμποροῦσα νὰ διώξω τὰς μυῖες, καὶ μία ἀπ' αὐτὰς ἀνέβη στὴν ράχι μου καὶ μὲ ἐδάγκασε τρομερά. Δὲν ἤμποροῦσα νὰ τὴν διώξω μὲ τὴν οὐράν μου, οὔτε νὰ τὴν φοβερίσω, ὅσον μοῦ ἦτο δυνα-

τὸν, καὶ ὕστερα ἔδωκα μιὰ κλωτσιὰ καὶ μὲ τὰ δύο πόδια μου. Ὁ σκόπος μου ἦτο νὰ φοβερίσω τὴν μυῖαν, ἀλλὰ δὲν ξεύρω, πῶς ἔγινε καὶ ἐκλώτσησα τὸν Θωμᾶν καὶ ἐχύθη ὁ κάδος μὲ τὸ γάλα ἐπάνω του, ἀκόμη δὲ φέρω τὰς πληγὰς, τὰς ὁποίας ἔπαθα ἀπὸ τὸ ξύλο, ποῦ μοῦ ἔδωκε. Ἐνίστε δὲν κατεβάξω ὄλο μου τὸ γάλα, ἀλλὰ τι ἐνθάρρυνσις δίδεται εἰς μίαν ἀγγελάδα, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται κατὰ τοιοῦτον τρόπον;»

«Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἀγγελὰς, προσεκλήθη ὁ Βεῖ Δικ νὰ ὁμιλήσῃ. «Δὲν ἤμπορῶ πλέον νὰ ἀνεχθῶ αὐτὴν τὴν κατάστασιν» εἶπεν ὁ Δικ· «ἓνα ἄλογο δὲν παίρνει τίποτε ἄλλο εἰς αὐτὴν τὴν ἑπαυλιν παρὰ ξυλοκοπήματα, εἴτε καλὸ κάμνει εἴτε κακό. Ἐξεύρω, ὅτι εἶμαι πολὺ ἰδιότροπον καὶ θέλω πάντοτε νὰ κάμνω τὸ ἴδιόν μου. Λυποῦμαι, διότι ἐδραπέτευσα προχθὲς καὶ ἔσπασα τὸ πόδι τοῦ πωλαρίου, ἀλλ' αὐτὸ ἔγινε καὶ δὲν ξεγίνεται. Δι' ἓνα πρᾶγμα ὅμως εἶμαι βέβαιος, δὲν σκοπεύω πλέον νὰ ὑπομείνω τοιαύτην χρῆσιν περισσύτερον.

Οἱ ἄλλοι ἵπποι εἶπαν «μπράβο!» καὶ «αὐτὸ εἶναι σωστό».

«Θὰ ἦμουν πρόθυμος νὰ κάμω τὸ μερίδιον τῆς ἐργασίας, ποῦ μοῦ ἀνήκει, ἐὰν μὲ μετεχειρίζοντο μὲ δικαιοσύνην» ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ «ἀλλὰ λαμβάνω πάντοτε κλωτσιὰς καὶ ξυλιὰς, οὐδέποτε δὲ ἓνα καλὸν λόγον». Κάθε Κυριακὴ νύκτα ὁ Θωμᾶς μὲ πηγαίνει κάτω στοῦ Τρέϊσκ· ἐκεῖ μὲ δένει εἰς ἓνα στῦλον ἔξω στὸ δρόμο, μὲ τὸ κεφάλι μου τρανηγμένο πίσω μὲ τὸ χαλινάρι μὲ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὸ κατεβάσω καὶ νὰ τὸ ἀναπαύσω· ἐκεῖνος δὲ πηγαίνει μέσα καὶ μένει ὡς τὰς δέκα ἢ ἑνδεκα, ἐνῶ ἐγὼ μένω ἔξω καὶ ξεπαγώνω, Ἐὰν τοῦλάχιστον μὲ ἐσκέπαζε μὲ μιὰ φανέλλα, δὲν θὰ ὑπέφερα τόσον πολὺ·

ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον τοῦ ἐνδιαφέρει ἢ ἰδική μας ἀνάπαυσις· ἐπροσπάθησα νὰ λυθῶ καὶ νὰ φύγω, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσα. Ξεύρετε ὅλοι, τί ὑπέφερε ὁ γέρω Δοβῖνος εἰς τὰ χερίά των, καὶ σ' αὐτὸ θὰ καταντήσωμεν ὅλοι ἐπιτέλους».

Ἐκεῖνος αὐτὸς ἐπεκυρώθη ἀπὸ ὅλους.

«Δὲν πιστεύω νὰ ἔχω κανένα παράπονο νὰ ἀναφέρω» εἶπεν ἕνας χοῖρος «περνῶ πολὺ καλά». Εἶναι ἀλήθεια, ποῦ ἐνίοτε βγαίνω ἀπὸ καμμιὰ τρυπὰ τῆς φραγῆς, καὶ τότε ὁ Τάουζερ «Νάτα πάλι, εἶπεν ὁ Τάουζερ, πάντοτε μὲ κατηγοροῦν γιὰ κάτι τι, ποῦ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ».

«Ὅπως εἶπα» ἐξηκολούθησεν ὁ χοῖρος, δὲν ἔχω πολλοὺς λόγους νὰ παραπονοῦμαι, ἀλλ' ἂν ἠμπορῶ νὰ κάμω τίποτε νὰ βοηθήσω σᾶς, θὰ τὸ κάμω.

«Υπάρχει μιὰ τρυπὰ εἰς τὴν φραγὴν τοῦ κήπου, ὅπου τὰ πουλάκια συνήθιζαν νὰ μπαίνουν πέρσι τὸ καλοκαίρι καὶ ἔπειτα ἐπήγαινα κ' ἐγὼ καὶ τὰ ἐπερίμενα» εἶπε μία ὄρνιθα. «Τότε ἤρχοντο καὶ μερικὲς ἄλλες ὄρνιθες, ἀλλ' ὁ Θωμᾶς ἤρχετο καὶ ἔρριπτε πέτρες ἐναντίον μας. Ἐσκότωσε δύο ἀπὸ τὰ μικρά μου καὶ ἐμένα μου ἔσπασε τὴν φτεροῦγα μου. Ἄλλοτε πάλιν ἐξηρέθιζε τὸν Τάουζερ ἐναντίον μας—»

«Ἄ! φθάνει πλέον, δὲν ἠμπορῶ νὰ ὑποφέρω περισσότερο» εἶπεν ὁ Τάουζερ φουσκόνων ἀπὸ θυμόν. «Ἡσυχία ἡσυχία!» ἐφώναξε ὁ Δοβῖνος, καὶ ὁ Τάουζερ ἐπλάγιασε πάλιν ἡσυχᾶ.

«Διαρκῶς λακτίζομαι καὶ μπατσιίζομαι» ἐμιαούρισεν ἡ γάτα «προσπαθῶ νὰ πιάσω ὅσους ποντικούς καὶ ὅσες νυφίτσες μπορῶ, ἀλλὰ τίποτε δὲν ὠφελεῖ».

«Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ὀμιλήσω;» ἠρώτησεν ἕνα ὄρνυκι, τὸ ὁποῖον ἐπήδησε πάνω εἰς τὴν φραγὴν. «Τί δικαιολο-

γίαν δύνασαι νὰ παρουσιάσης διὰ τὴν παρουσίαν σου εἰς αὐτὴν τὴν συνάθροισιν;» ἠρώτησεν ὁ Δοβῖνος.

«Διὰ τὸν λόγον, ὅτι σκοτώνω ἔντομα, καὶ κανθάρους, καὶ σκουλήκια, τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν καταστρεπτικὰ εἰς τὰ γεννήματα τοῦ γεωργοῦ. Ὅμιλῶ δι' ὅλας τὰς τάξεις τῶν πτηνῶν. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τρώγομεν ὀλίγα ὀπωρικὰ καὶ κόκκους, ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι τίποτε ἀπέναντι τῆς εὐεργασίας, τὴν ὁποίαν ὁ γεωργὸς λαμβάνει ἀπὸ μᾶς. Συνετέλεσαμεν πολὺ εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς ἐπαύλεως, καὶ μόνον τοῦτο αἱ φωλαὶ μας καταστρέφονται, καὶ τὰ ἀνηλεῆ τουφέκια τοῦ Σέιν καὶ τοῦ υἱοῦ του πυροβολοῦν ἐναντίον μας πάντοτε».

«Ἄν εἶναι ἔτσι τὸ ζήτημα, ὅλα τὰ πτηνὰ, τὰ ὁποῖα καταστρέφουν βλαβερὰ ἔντομα εἶναι παραδεκτὰ εἰς τὴν συνέλευσιν» εἶπεν ὁ Δοβῖνος.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον ἄλλοι ρήτορες, ὁ πρόεδρος εἶπεν, ὅτι ἡ συνέλευσις θὰ ἔκαμνε διάλειμμα πέντε λεπτῶν καὶ θὰ ἐπήγαινε κάτω εἰς τὸ ρυάκι νὰ πιῇ ὀλίγον νερὸ, ἔπειτα δὲ θὰ συνεζήτουν τὸ ζήτημα, διὰ νὰ εὔρουν τὴν καλύτεραν καὶ καταλληλοτέραν θεραπείαν τῶν ὑπαρχόντων κακῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ὅταν ἡ συνεδρίασις ἐπανελήφθη ὁ Δοβίνος, ἐζήτησε νὰ γίνουν προτάσεις διὰ τὴν κατάλληλον θεραπείαν τῶν συμφορῶν των καὶ τὸν κατάλληλον τρόπον, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐπιδιώξουν. Ὅλοι ἐσιώπων ἐκτὸς τοῦ Βεΐ Δικ, ὁ ὁποῖος ἐθεώρει, ὅτι ὅλα τὰ πράγματα εἰς τὸν ἀγρὸν ἔπρεπε νὰ κατακομματιασθοῦν, καὶ διὰ νὰ δεῖξη τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ γίνῃ τοῦτο, περιεστράφη τριγύρω καὶ ἐκλώτισε τὸ ἐπάνω κικκλίδωμα τῆς φραγῆς.

«Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ κάμω μίαν παρατήρησιν» εἶπε τὸ μουλάρι «ἴσως θὰ ἠδυνάμην νὰ σᾶς δώσω μερικὰς ἰδέας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

«Θὰ ἀκούσωμεν ὅ,τι ἔχεις νὰ μᾶς εἰπῆς» εἶπεν ὁ Δοβίνος. «Ὑπηρέτησα εἰς τὴν ἐταιρείαν τῶν κάρρων τοῦ δρόμου ἐπὶ πολλὰ ἔτη» εἶπε τὸ μουλάρι, «καὶ γνωρίζω, ὅτι, ὅταν οἱ ἀγωγάται τῶν κάρρων δυσανεστηθοῦν διὰ τὸν μισθὸν ποῦ λαμβάνουν, κάμνουν ἀπεργίαν: δηλαδὴ παύουν τὴν ἐργασίαν, ἕως ὅτου νὰ κανονισθοῦν αἱ διαφοραὶ των κατὰ τινὰ τρόπον, καὶ νὰ λάβουν ὅ,τι ζητοῦν. Γνωρίζω, ὅτι ἡμεῖς, τὰ μουλάρια, τὴν καλοπερνούσαμεν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας. Λοιπὸν, τώρα καὶ σεῖς γιατί δὲν ἀπεργεῖτε διὰ ν' ἀποκτήσετε καλύτεραν περιποίησιν ἀπὸ τὸν κύριόν σας;»

«Αὐτὸ ἴσως θὰ κατέληγε σὲ περισσότερα κτυπήματα καὶ χειροτέραν χοῆσιν ἀντὶ καλύτερας» εἶπεν ὁ Δοβίνος.

«Ὅχι» εἶπε τὸ μουλάρι. «Ἄν ὁ κύρ Σεῖν ἤναγκαζέτο νὰ στερηθῆ τὴν ἐργασίαν, ποῦ τοῦ παρέχετε, ἐπὶ τινὰ καιρὸν, ἴσως θὰ ἤρχιζε νὰ ἐκτιμᾷ τὰς ὑπηρεσίας σας, καὶ θὰ ἤρχετο στὰ λογικά του, καὶ θὰ σᾶς μετεχειρίζετο καλύτερα.

Μετ' ὀλίγην περαιτέρω συζήτησιν αὐτὸ τὸ σχέδιον ἐνεκρίθη καὶ τὸ μουλάρι, τὸ ὁποῖον ἔτυχε νὰ εἶναι εἰς τὴν ἀπεργίαν τῶν κάρρων τοῦ δρόμου, ἔδωκε εἰς τὰ ζῶα πλήρεις ὁδηγίας πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἀπεργίας.

«Δὲν θὰ ἐργασθῶ οὔτε μιὰ μέρα πλέον» εἶπεν ὁ Δικ, «καὶ θὰ κλωτσήσω ὅλα τὰ πράγματα, ἐὰν μὲ ἀναγκάσουν νὰ ἐργασθῶ».

«Μὴ προχωρῆς τόσο, εἶπε τὸ μουλάρι», δὲν πρέπει νὰ μεταχειρισθῆτε βίαν ἐναντίον προσώπων ἢ περιουσίας. Αὐτὸν τὸν κανόνα εἶχαν εἰς τὴν ἀπεργίαν τῶν κάρρων. Ἀπλούστατα, παύσατε τὴ δουλειὰ καὶ ἀφήσατε τὸν κύρ Σεῖν νὰ κάμῃ ὅ,τι μπορεῖ».

«Αὐτὸ εἶναι ὀρθόν» εἶπεν ὁ Δοβίνος «βίαν δὲν θὰ μεταχειρισθοῦμεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀπεργίαν».

«Καλὰ, θὰ προσπαθῆσω ὅσον ἠμπορῶ νὰ εἶμαι ἡρεμος» εἶπεν ὁ Δικ, «ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ σπρώχνουν τὰ πράγματα πολὺ μαζί μου. Τώρα θὰ ἀκούσωμεν ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη, τί σχέδιον σκοπεύουν νὰ ἀκολουθήσουν» εἶπεν ὁ Δοβίνος. «Ὅσο γιὰ μένα» εἶπεν ὁ Δικ, ὁ ὁποῖος ἦτο ὑπερευχαριστημένος ἀπὸ τὸ σχέδιον «θὰ προσποιηθῶ, ὅτι εἶμαι πολὺ κουτσός, καὶ ὅτι ἔχω δυσκαμψίαν τῶν ὠμων».

«Ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὴν ἰδιοτροπίαν σου» εἶπε τὸ μουλάρι, «ἴσως θὰ ἦτο καλύτερον γιὰ σένα νὰ περιορίσης τὴν κουτσαμάρα σου στὰ πεινά σου πόδια»

«Όχι και πολύ» εἶπεν ὁ Δίκ «ἴσως νὰ μοῦ δοθῇ εὐκαιρία νὰ μεταχειρισθῶ τὲς φτέρες μου πρὶν τελειώσῃ τὸ πρᾶγμα, ἐὰν μὲ μεταχειρίζονται πολὺ αὐστηρῶς».

«Ἐγὼ θὰ μένω εἰς τὴν τελευταίαν γωνίαν τῆς βοσκῆς καὶ θὰ ἀναγκάσω τὸν Θωμᾶν νὰ ἔρχεται νὰ μὲ ζητῇ κάθε νύκτα, ἀντὶ νὰ πηγαίνω μόνη μου εἰς τὸν σιτοβολῶνα νὰ ἀμέλωμαι» εἶπεν ἡ ἀγγελὰς, «καὶ θὰ δίδω ὅσο μπορῶ λίγο γάλα».

Οἱ ἄλλοι ἵπποι συνεφώνησαν νὰ δημιουργήσουν κανὲν ἄλλο εἶδος ἀσθενείας, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ἐργασίαν.

«Δὲν θὰ κάμω τίποτε, τὸ ὁποῖον θὰ μπορῶ νὰ ἀποφύγω» εἶπεν ὁ Τάουζερ «ἂν θὰ μεῦποχρεώσουν νὰ κυνηγήσω κανένα ἀπὸ σᾶς, μὴ φοβεῖσθε, διότι δὲν θὰ σᾶς βιάσω. Εἶναι κάτι τι, τὸ ὁποῖον ἔκαμα ἕως τώρα ἐκνηγοῦσα τὰ τυφλοπόντικα καὶ τὰ ἐσκοτόνα. Χώνονται μέσα εἰς τὴν γῆν, ὅπου ἡ γάτα δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὰ φθάσῃ, καὶ τὸ ἔκαμα ἔργον μου νὰ τὰ παραμονεύω καὶ νὰ τὰ σκοτώνω. Δὲν θὰ σκοτώσω κανένα τυφλοπόντικο πλέον, ἀκόμη καὶ ἂν καταστρέψουν ὀλόκληρον τὸν κῆπον».

«Δὲν θὰ σκοτώσω κανένα ποντικὸν καὶ νυφίτσαν εἰς τὸ ἐξῆς, καὶ ὅλο τὸ σιτάρι ἂν φάγουν», εἶπεν ἡ γάτα.

«Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τοῦτο» εἶπε μιὰ μεγάλη νυφίτσα, ἡ ὁποία ἐβγήκε ἀπὸ τὴν γωνίαν τῆς φραγῆς, ὅπου ἦτο κρυμμένη καὶ ἠκροῶτο.

«Θέλω νὰ ἐννοήσετε, ὅτι δὲν ἔκαμα τὴν πρότασιν αὐτὴν ἐξ ἐνδιαφέροντος ἢ σεβασμοῦ πρὸς ὑμᾶς» εἶπεν ἡ γάτα διευθυνθεῖσα ἐναντίον τῆς νυφίτσας, ἡ ὁποία ἀμέσως ἐχώθη στὴν τρύπα τῆς.

«Αὐτὸ εἶναι πολὺ δίκαιον καὶ ὀρθόν» εἶπεν ὁ Δοβῖνος «δὲν θέλομεν τοιούτους χαρακτῆρας εἰς τὴν συνέλευσίν μας».

Ὁ βάτραχος καὶ τὸ φρεῖδι εἶπαν, ὅτι θὰ μετεκομίζοντο εἰς τὴν παρακειμένην Ἑπαυλίαν.

«Θὰ μετακομίσω ἀπὸ τὴν Ἑπαυλίαν αὐτὴν εὐθύς, ὡς ἡ σίντροφός μου γίνῃ καλὰ τὴν ἐπλήρωσε χθὲς ὁ Σείν μὲ τὸ τουφέκι του», εἶπε τὸ ὄρνιθι, «καὶ σᾶς ὑπόσχομαι, ὅτι κανὲν ὄρνιθι δὲν θὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὴν τὴν Ἑπαυλίαν αὐτὸ τὸ θέρος.»

«Ἐγὼ μίαν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Σείν», εἶπεν ἕνας ἱέραξ, ὁ ὁποῖος εἶχε καθίσει χωρὶς νὰ τὸν ἴδουν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς βαλανιδιάς, «καὶ θὰ σκοτώσω ὅλα τὰ ὄρνιθόπουλλα.»

«Διώξτε τον! διώξτε τον!» ἐκραύγασε μιὰ ὄρνιθα καὶ τὰ ἄλλα πουλιὰ ἐζήτησαν καταφύγιον.

«Νὰ τὸν σιάξω ἐγώ!» εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν καὶ ἐπέπεσε μὲ ὄρμην κατὰ τοῦ γερακιοῦ καὶ τὸ ἐκτύπησεν εἰς τὴν γάχιν μὲ τὸ ὄξυ ράμφος του.

«Θὰ βοηθήσω!» εἶπεν ὁ κόραξ καὶ ἀλληλοβοηθούμενοι ἐξεδίωξαν τὸν ἱέρακα.

«Ἐξοδεύω τὸν περισσότερον καιρὸν μου εἰς τὸ νὰ πιάνω σκουλήκια καὶ κανθάρους.» εἶπεν ἡ καρδερίνα, «Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τρέφομαι, ἀλλὰ τὰ σκουλήκια ἐκεῖνα θὰ κατέστρεφαν σιτάρι ἀξίας πολλῶν δολλαρίων. Πέρσι τὸ καλοκαίρι σχεδὸν ὀλόκληρὴ μου ἡ οἰκογένεια ἐφονεύθη ἀπὸ τὸν Σείν, διότι ἐτσιμπήσαμεν ὀλίγα κεράσια· σᾶς ὑπόσχομαι λοιπόν, ὅτι καμμία καρδερίνα δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἑπαυλίαν, νὰ συλλαμβάνῃ τὰ σκουλήκια φέτος τὸ καλοκαίρι.»

Ἔτσι εἶπαν ὅλα τὰ πτηνὰ καὶ ἀπεφασίσθη ἀμέσως, ὅλα νὰ μεταναστεύσουν ἀπὸ τὴν Ἑπαυλίαν τοῦ Σείν.

«Συμπεριλαμβάνομαι καὶ ἐγὼ εἰς αὐτό;» ἠρώτησεν ὁ κόραξ, ὁ ὁποῖος ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τοῦ ἱε-

ρακος, τὸν ὁποῖον ἐξεδίωξε πέραν τῆς γειτονικῆς ἐπαύλεως.

«Αὐτὸ εἶναι ἀμφισβητήσιμον!» εἶπεν ὁ Δοβίνος. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ κόραξ κατεδίωξε τὸν Ἰέρακα, ὁ Δοβίνος ἦτο διατεθειμένος νὰ φερθῆ εὐμενῶς πρὸς αὐτόν.

«Ἄ σὺ! μαῦρε ληστή!» εἶπεν ἡ ὄρνιθα «χθὲς ἔκλεψες ἓνα αὐγὸ ἀπὸ τὴν φωλεά μου· σὲ εἶδα νὰ πετᾷς καὶ νὰ φεύγῃς μὲ τ' αὐγὸ στὸ στόμα.»

«Τὸ παραδέχομαι» εἶπεν ὁ κόραξ, «ἀλλ' ἔδιωξα ἓνα ποντικόν, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ τὸ κλέψῃ καὶ ἐσκέφθηκα, ὅτι ἠμποροῦσα νὰ πάρω ἐγὼ τὸ αὐγὸν ὡς ἀνταμοιβήν.»

«Ἐπειτα ἐγὼ καταδιώκω τὸν Ἰέρακα, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔτρωγαν τὰ ὄρνιθόπουλλα, καὶ σκοτώνω ἄπειρα σκουλήκια καὶ ποντικούς ἀρουραίους», ἐξηκολούθησεν ὁ κόραξ, «καί, ἐὰν ἀποτελῶ κ' ἐγὼ μέρος τῆς ἀπεργίας, δὲν θὰ θανατώνω πλέον ἀπ' αὐτὰ τὰ βλαβερὰ ἔντομα καὶ ἐπὶ πλέον θὰ μετακομισθῶ ἀπ' ἐδῶ· θὰ ἀφήσω τὰ γεράκια νὰ φάγουν ὅλα τὰ πουλερικά τοῦ κυρ Σείν.»

«Ἐλα δὴ τώρα!» εἶπεν ἡ ὄρνιθα, «ἄς συμβιβασθοῦμε· σὺ μείνε ἐδῶ διὰ νὰ ἐμποδίσῃς τὰ γεράκια νὰ ἐρχονται, κ' ἐγὼ πότε καὶ πότε θὰ σοῦ δίδω κανένα αὐγόν.» «Πολὺ καλὰ!» εἶπεν ὁ κόραξ, «κάννω ὅποιανδήποτε συμφωνίαν, διὰ νὰ ἔχω καλὰς γνωριμίας.»

«Ἐχω λίγα λόγια νὰ εἰπῶ» εἶπε τὸ μαυροπούλι, «Εἶμαι μαῦρο σὰν τὸν κόρακα, ἀλλὰ δὲν κλέπτω αὐγά.»

«Ναί, ἀλλὰ σὲ εἶδα νὰ ξεριζώνῃς σιτάρια κάτω στὸν ἀγρὸν χθὲς, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐξ ἴσου κακόν.» εἶπεν ὁ Δοβίνος.

«Ἐχετε μεγάλο λάθος, σὰς βεβαιῶ» εἶπε τὸ μαυροπούλι. «Ἐνίστε ξεριζώνω ἓνα στάχυ, ἀλλὰ τὸ κάννω διὰ νὰ φθάσω τὸ σκουλήκι, τὸ ὁποῖον εἶναι στὴ ρίζα. Ἐὰν

δὲν τὸ ξεριζώνα, τὸ σκουλήκι ὅπωςδήποτε θὰ τὸ κατέστρεφε· ὥστε σ' ὄλο τὸ ὕστερο βλέπετε, ὅτι ἐγὼ δὲν προξενῶ βλάβην, ἀλλὰ πολὺ καλόν, διότι καταστρέφω ἓνα σκουλήκι, τὸ ὁποῖον θὰ κατέστρεφε πολλὰς ρίζας σιτάρι πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐποχῆς. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ καταστρέψωμεν ὅλα τὰ σκουλήκια, ποῦ ὑπάρχουν εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ σίτου, διότι εἶναι μέσα στὴν γῆν καὶ δὲν τὰ βλέπομεν· παρακολουθοῦμεν τὸ ἄροτρον τὴν ἀνοιξιν καὶ συλλαμβάνομεν ὅλα τὰ σκουλήκια, ποῦ βγαίνει τὸ παρακολουθοῦμεν τὸ καλοκαῖρι καὶ πιάνομεν ὅλα τὰ σκουλήκια, ποῦ φέρνει ὁ καλλιεργητὴς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Καταστρέφωμεν χιλιάδες ἀκρίδες καὶ τέττιγες, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐβλάπταν τὰ σιτηρὰ καὶ τὸ χόρτον. Ὁ Σείν ἐσκότωσε πολλὰς χιλιάδες ἀπὸ μᾶς καὶ σὰς ὑπόσχομαι, ὅτι κανένα σκουλήκι καὶ κανένα ἔντομον δὲν θὰ σκοτωθῆ πλέον εἰς τὴν ἐπαυλιν φέτος τὸ καλοκαῖρι. Ἐπὶ πλέον ὅλα τὰ μαυροπούλια τῆς περιοχῆς αὐτῆς θὰ μὲ βοηθήσουν καὶ κάθε ἓνα θὰ φέρῃ ὀλίγα σκουλήκια καὶ θὰ ρίψῃ εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ Σείν.»

Ὁ Δοβίνος ἐθεώρησεν αὐτὸ τὸ μέτρον ἐναντίον τῆς συμφωνίας, ποῦ εἶχαν κάμει, ὅτι δηλαδὴ δὲν θὰ μετήρχοντο βίαν ἐναντίον τοῦ προσώπου καὶ τῆς παρουσίας τοῦ Σείν· ἀλλὰ τὰ πτηνὰ ἐπέμεναν, ὅτι ἦτο πολὺ δίκαιον νὰ ἔχουν αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Ἐνόμιζαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ καταλληλότερος τρόπος, νὰ ἀπο'εἴξουν εἰς τὸν Σείν τὴν μεγάλην ζημίαν, ποῦ προξενοῦν αὐτὰ τὰ ἔντομα.

Ἀφοῦ ἐκανονίσθησαν ὅλα, ἡ συνέλευσις διελύθη, διὰ νὰ συνέλθῃ πάλιν τὴν προσεχῆ Κυριακὴν εἰς τὸ ἴδιον μέρος, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων.

«Γιατὶ ἀρὰ γε εἶναι ὅλα αὐτὰ τὰ κτήνη μαζευμένα

κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ δένδρον;» εἶπεν ὁ Σέιν, ὁ ἀποῖος ἐπερ-
νοῦσε ἀπὸ τὸν ἀγρὸν μαζὶ μὲ τὸν Τόμ καὶ ἔκαμναν τὰ
σχέδιά των διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπιούσης. «Κάτι θὰ τρέ-
χη!» «Μοῦ φαίνεται, ὅτι τιποτέ ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ στέ-

κονται τὴν σκιὰν τοῦ δένδρου ἐκείνου.» ἀπεκρίθη ὁ Τόμ.
«Ἄλλὰ φαίνεται κάπως παράδοξον, ἰδιότι εἶναι καὶ ὁ Τάου.
Ζεῖ μεταξύ των καὶ αὐτὸς δὲν φεύγει συχνὰ μακρὸν ἀπὸ
τὸ σπίτι.»

«Ναί! καὶ ἀκόμη ἓνα ἄλλο πλάσμα, τὸ ὁποῖον δὲν
ἀνήκει εἰς αὐτὴν τὴν ἔπαυλιν!» εἶπεν ὁ Σέιν.

«Εἶναι ἓνα μουλάρι!» εἶπεν ὁ Τόμ, «Ἄπορῶ, ποῦ
στὸ διάβολο ἦλθε!»

Ὅταν ὁ Σέιν καὶ ὁ Τόμ ἦλθαν ἀρκετὰ πλησίον διὰ
νὰ τοὺς ἴδουν τὰ ζῶα, τὸ μουλάρι ἔτρεξε διὰ μέσου τοῦ
ἀγροῦ καὶ ἔφθασε εἰς τὸ σημεῖον, ποῦ ἐπήδησε τὴν
φραγὴν. Ὁ Τάουζερ, ὅταν εἶδε τὴν τροπὴν, ποῦ ἔλαβαν
τὰ πράγματα, ἐξεκίνησε κατὰ τοῦ μουλαριοῦ, σὰν νὰ τὸ
κατεδίωκε καὶ ἔφυγε σὶ σπῖτι ἀπὸ τὸν συντομώτερον
δρόμον, ὅταν ὁ Σέιν δὲν τὸν ἔβλεπε πλέον. Τὰ ἄλλα ζῶα
δισσορπίσθησαν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, ὁ δὲ Σέιν
καὶ ὁ υἱὸς του ἐπῆγαν πρὸς τὴν διεύθυνσιν, ποῦ πῆρε τὸ
μουλάρι, διὰ νὰ ἴδουν, πῶς ἐμβῆκε μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἡ Δευτέρα ἐξημέρωσε λαμπρὰ καὶ ὠραία, ὁ δὲ Σείν ἐσηκώθη τὴν αὐγὴν. Ἔδωκε τροφήν εἰς τοὺς ἵππους καί, ὅταν εἶδε τὸ κιτρινωπὸν ἄλογο ξαλλωμένον κατὰ γῆς, ἐνόμισεν, ὅτι ἐκοιμάτο καὶ ἔρριψεν ἐπάνω του ἓνα ἀραβόσιτον.

«Ἐλα, σήκω πάνω, τεμπέλαρε!» ἐφώναξε. Ἀλλὰ ἡ μόνη ἀπάντησις ἦτο ἓνα μουγκρισμα.

«Τί στο διάβολο τρέχει τώρα;» ἠρώτησε καθ' ἑαυτὸν, ὅταν περιῆλθε τὸν σταῦλον καὶ ἐκέντησε τὸ ἄλογον μὲ τὴν λαβὴν ἐνὸς περονιοῦ.

«Σήκω πάνω!» ἐσύριζε καὶ ἐσκούντησε ἀκόμη μιὰ φορὰ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ περονιοῦ.

Τὸ ἄλογο ἐστάθη στὰ πόδια του, ἀλλ' ἔστεκε μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο.

«Θὰ κάμη καλὰ νὰ μὴ κάμη τὸ ἴδιο καὶ σὲ μένα!» εἶπεν ὁ Δίκ καθ' ἑαυτὸν σιγὰ σιγὰ, ἐνῶ ἐμασσοῦσε τὸ κριθάρι του.

«Μοιάζει σὰν ἄρρωστο αὐτὸ τὸ ἄλογο βεβαίως!» εἶπεν ὁ Σείν, «Δὲν ἐνθυμοῦμαι ποτὲ αὐτὸ τὸ ἄλογον νὰ ἠρνήθη τὸ φαγεῖ του. Καταστροφὴ μου ἔγινε!» ἐφώναξε, ὅταν εἶδε τὴν στωκερὴν φοράδα νὰ μὴν ἐγγίζη τὴν τροφήν της.

«Κάποιος ἐδηλητηρίασε αὐτὰ τὰ ζῶα.»

Ἔβγαλε τὴν φοράδα καὶ τὸ κιτρινωπὸν ἄλογον εἰς

τὴν αὐλήν, ἐκεῖνα δὲ ἤρχισαν νὰ κυλίωνται εἰς τὸ χῶμα προσποιούμενα, ὅτι εἶχαν κωλικόν.

«Θωμά, ἔλα ἐδῶ!» ἐξεφώνησεν ὁ Σείν, ὅταν εἶδε τὸν Τόμ νὰ κατεβαίνει τὸν δρόμο τεμπέλικα μὲ τὸν κάδον τοῦ γάλακτος στὰ χέρια. «Σέλλωσε τὸν Δίκ καὶ τρέξε κάτω.»

Ὁ Τόμ ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν· ἀλλὰ, ὅταν ἐπεχείρησε νὰ βγάλῃ τὸν Δίκ ἀπὸ τὸν σταῦλον, ὁ Δίκ προσποιεῖτο, ὅτι ἦτο τόσο πιασμένος καὶ κουρασμένος, ποῦ δὲν μπορούσε οὔτε νὰ περιπατήσῃ. Τότε φώναζε τὸν Σείν καὶ τοῦ εἶπε τὸ τί τρέχει.

«Τί διάβολο ἔχει τὸ ζῶον!» ἠρώτησε, «Δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πείραξεν ἡ τροφή, γιατί δὲν τὸ παρατάγισα!»

— «Μοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα, πῶς τὸ μουλάρι ἔκαμε τὸ κακό!» εἶπε ὁ Τόμ. «Εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ τὸν ἐκλώπησε.»

— «Μὰ ἓνα μουλάρι δὲν μπορεῖ νὰ κλωπήσῃ ὅλα τ' ἄλογά μας μαζί!» εἶπεν ὁ Σείν, ἐνῶ ἐκύτταζαν τὸν Δίκ, γιὰ νὰ εὑρουν σημάδια λακτισμάτων καὶ δὲν εὑρισκαν.

«Πρέπει νὰ πᾶς κάτω στὴν Πόλι καὶ νὰ φέρῃς τὸν γιατροῦ Χότζες, καὶ γρήγορα μάλιστα.»

Ὅταν ἐγύρισε στοῦ σπίτι ὁ Σείν, ἐμουρμούριζε. «Αὐτὸ μὰς ἔλειπε! Δὲν ὑπάρχει ἀναποδιά, δυστυχία, ποῦ νὰ μὴ πέσῃ πάνω σ' αὐτὴν τὴν ἑλαυλί, στὴν δική μας!»

«Τί συμβαίνει τώρα;» εἶπεν ἡ κυρία Σείν.

— «Νά, κάθε ἄλογο δὲν μπορεῖ νὰ δουλέψῃ γιὰ ἓνα ἢ ἄλλο λόγο· ἄλλο κουτσάθηκε, ἄλλο πιάστηκε.»

«Μὰ ἐγὼ τὸ ἐσκεπτόμην, ὅτι τὰ παραφόρτωνες δουλειὰ. Ἐπρεπε νὰ θυμᾶσαι, Γιάννη, ὅτι τὰ ἄλογα δὲν εἶναι μηχαναί, ποῦ μποροῦν νὰ δουλεύουν ἀδιάκοπα. Ἐπρεπε νὰ λογαριάζῃς κάπως τὰ συναισθήματα καὶ τοὺς κόπους τῶν ἀπὸ τὰ ἰδικά σου. Ἐλεῖται σὺ ἀνέβασες τὸ μερομίσθι τοῦ

Μηκέ, ἐπειδὴ εἰργάσθη περισσότερο ἀπὸ τὴν ὥρα του, ἀλλὰ τί ἔδωκες στὰ ἄλογα διὰ τὴν ἐργασίαν, ποῦ ἔκαμαν παραπάνω; Τὰ ἔδωκες καλύτεραν τροφήν ἢ περιποίησιν ;»

«Οὐφ! ἔχεις ἀνόητες ἰδέες γιὰ τίτεια πράγματα! καὶ οἱ δυό μας δὲν θὰ συμφωνήσωμε ποτὲ σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα!» εἶπεν ὁ Σείν.

— «Καὶ ὅμως εἶμαι βεβαία, ποῦ στὸ τέλος θάσουνα κερδισμένος, ἂν ἔδινες καλύτερα περιποίησι καὶ ὀλιγωτέρα δουλειὰ στ' ἄλογά σου.» εἶπεν ἡ κυρία Σείν.

— «Μὰ μήπως εἶναι στὸ χέρι μου; Νά! μοῦμειναν τρία ἄλογα σ' ὄλο τὸ χωράφι καὶ πρέπει νὰ κάμουν ὅλη τὴν δουλειά!» εἶπεν ὁ Σείν.

— «Τὸν παραδούλεψες τὸν Δοβίνο καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἔφερες στὰ χάλια, ποῦ ἔχει τώρα» ἀπήντησεν ἡ κυρία, «ἐνῶ, ἂν τὸν ἐπεριποιεῖσο, ὅπως ἤξιζε καὶ δὲν τοῦ ἔδινες δουλειά, ποῦ δὲν μπορούσε νὰ τὴν κάμη, θὰ εἰργάζετο ὄλο τὸ κίλοκυῖρι.»

— «Καλά! καλά! ὅ,τι ἔγινε, δὲν μπορεί νὰ ξεγίνη, καὶ ὅσον γιὰ τὰ ἄλογα, πρέπει νὰ τὰ σηκώσω στὰ πόδια των πάλι. Ὡς γιὰ τὲς τρελλοῖδέες σου, δὲν θὰ βγάλουν ποτὲ ψωμί, ὥστε περιττὸν καὶ νὰ τὲς συζητοῦμε.»

«Αὐτὸ μὲ τὸν καιρὸ θὰ φανῆ.» εἶπεν ἡ Κυρία Σείν, ὑπερασπιζομένη μέχρι τέλους τὰς ἰδέας της.

Ὁ κτηνίατρος Χότζες ἦλθε καὶ ἤρχισεν ἀμέσως τὴν θεραπείαν τῶν ἀλόγων· ἐνῶ ὅμως ὅλην τὴν ἡμέραν τὰ ἐγιάτρευε, δὲν εἶδε τὴν ἐλαχίστην ὠφέλειαν ὡς τὸ βράδυ. Εἶπεν, ὅτι ἦσαν πολὺ σπάνιαι καὶ κακῆς φύσεως ἀσθένειαι.

Ὁ Δικ ἐν τῷ μεταξὺ γελοῦσε μόνος του καὶ μάλιστα ὅταν τὰ ἄλλα ἄλογα ἔπιναν τὰ φάρμακα, ἐνῶ τοῦ ἰδίου μόνον τοῦ ἔτριβαν τὸ δέριμα. Ὁ Χότζες εἶπε, ὅτι δὲν ἠδύ-

νατο νὰ πῆ, τί εἶχαν τὰ ἄλογα, ἐκτὸς ἐὰν αἱ δυνάμεις καὶ ὁ ὀργανισμὸς των ἦσαν ἐντελῶς κατεστραμμένα ἀπὸ ὑπερβολικὴν ἐργασίαν. Ὅταν δὲ ἔφυγε τὸ βράδυ ἀπῆκε παραγγελίαν, ἂν τὸ πρωῖ δὲν εἶναι καλύτερα τ' ἄλογα, νὰ τὸν φωνάζουν.

«Εἶδες ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν κοτσυφιῶν κάτω στὸν χαμηλότερον ἀγρό;» ἠρώτησεν ὁ Σείν, ἐνῶ ἐκάθηντο στὸ βραδεινὸ τραπέζι.

— «Μάλιστα!» ἀπήντησεν ὁ Τόμ, «μὰ θὰ ἦσαν ἐκατοντάδες!»

— «Πρέπει αὔριο πρωῖ, πρωῖ, νὰ πάρῃς τὸ τουφέκι· εἰ δὲ μὴ, δὲν θὰ μείνῃ κονκὶ σιταριοῦ στὸ χῶμα.»

— «Ὁ Κορ Τρέσσ λέγει, ὅτι τὰ κοτσύφια κάμνουν καλὸ παρὰ κακό» εἶπεν ἡ Ἰδεθ. «Λέγει μάλιστα, ὅτι καταστρέφουν τὰ ἔντομα.»

— «Ὁ Τρέσσ ἔχει ἓνα σωρὸ ζαβὲς ἰδέες, ποῦ δὲν βγάζουν παρὰ.» ἀπήντησεν ὁ Σείν.

— «Ἐγὼ ὅμως νομίζω, πῶς εἶναι σκληρὸ νὰ σκοτόνῃ κανεὶς πουλάκια, ποῦ καὶ ἂν κάμνουν τὸ κακό, δὲν τὸ ξεύρουν. Θὰ θέλατε νὰ σὰς τουφεκίσουν, ἐνῶ κάμνατε μιὰ πράξι, ποῦ δὲν γνωρίζατε, ὅτι ἦτο κακὴ; Εἶμαι βεβαία, ὅτι ὄχι.»

Ἡ παραιτέρω συζήτησις τοῦ πράγματος ἀνεβλήθη ὑπὸ τοῦ Σείν, ὁ ὁποῖος εἶπεν, ὅτι εἶχε σπουδαιότερα ζητήματα νὰ σκεφθῆ.

«Γειά σου, Τόμ!» ἐφώναζε τὸ πρωῖ ὁ Μικές, καθὼς συνήνησεν τὸν Τόμ μὲ τὸ τουφέκι στὸν ὄμο ἀποφασισμένον νὰ σκοτώσῃ τὰ κοτσύφια.

«Καὶ τί κινήγι θὰ κάμῃς σήμερα;»

«Κοτσύφια!» ἀπήντησεν ὁ Τόμ.
«Οὐ!] μὰ θαύρης ἓνα σωρό!» εἶπεν ὁ Μικὲς.

«Μοῦ φαίνεται ἀλήθεια, ποῦ θαύρη πολλή δουλειά τὸ τουφέκι μου.»

— «Τί παραίξενα πουλιὰ ποῦ εἶναι αὐτά, Τόμ! Χθὲς

τὰ κύτταρα καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, ξεύρεις, μοῦ φαίνεται, ποῦ φύτευαν σιτάρι ἀντὶ νὰ ξεριζώνουν· γιατί τᾶβλεπα νὰ ρίχνουν κάτι τι ἄσπρο σ' ὄλο τὸν ἀγρό· καὶ ἦτανε μιλλιούνια, ποῦ ἔκαμαν αὐτὴ τὴν δουλειά! Μά, ἀλήθεια, πῶς πᾶνε τ' ἄλογα σήμερα;»

«Τὰ ἴδια! καὶ ὁ γέρος εἶναι κατασκασμένος.» ἀπήντησεν ὁ Τόμ, ἐνῶ ἔφευγε, διὰ νὰ εὔρη τὰ πουλιὰ. Ἀλλά, ἐνῶ ἦρε πολλά, πάρα πολλά πουλιὰ, οὔτε ἓνα δὲν ἐσκότωσε· ὅλα ἦσαν προσεκτικὰ καὶ γρήγορα καὶ ἔφευγαν. Ὡστε τὸ μόνο κέρδος του ἦτο ἡ φοβερὰ κούρασις ἀπὸ τὸ κυνήγι.

— «Τόμ,» ἐφώναζε ἡ μητέρα του, «τί λίγο γάλα εἶναι αὐτό, ποῦ ἄρμεξες σήμερα; Χωρὶς ἄλλο οὔτε τὸ μισὸ δὲν στάθηκες νὰ τρανήξῃς.»

— «Δὲν κατέβαζε γάλα σήμερα τὸ κτήνος. Ἦθελεν ἡ πεισματάρη ἡ ἀγελάδα μας ἓνα καλὸ ξύλο σήμερα καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια τῆς τὸ ἔδωσα.»

«Δὲν πρέπει νὰ κακομεταχειρίζεσαι τὴν ἀγελάδα,» εἶπεν ἡ κυρία Σέιν «διότι τίποτε δὲν καταστρέφει μίαν καλὴ ἀγελάδα τόσο γρήγορα, ὅσο νὰ τὴν φέρεσαι σκληρά. Ἄν δὲν τὴν μεταχειρίζεσαι, ὅπως πρέπει, θ' ἀναγκασθῶ νὰ τὴν ἀρμέγω μόνη μου.»

«Δὲν φταίω ἐγώ, ποῦ εἶναι ἔτσι ἀθλία!» εἶπε ὁ Τόμ, ἐνῶ ἔβγαινε ἔξω στὴν αὐλήν. Ἐκεῖ ἀνεκάλυψε φωλεὰ πουλιοῦ σ' ἓνα κέδρο καὶ ἀμέσως ἄρπαξε ἓνα κοντάρι καὶ ἄρχισε νὰ τὴν κτυπᾷ, ὅτε ἡ Ἰδεθ τὸν εἶδε.

— «Τόμ Σέιν! τί κάμνεις;» ἐφώναζε, «ἄφησε γρήγορα τὴν φωλεὰ ἐκεῖ, ποῦ εἶναι.»

— «Δὲν θὰ τὴν ἀφήσω! εἶναι καρδερίνας φωλεὰ καὶ δὲν τὴν θέλω ἐδῶ.»

— «Δὲν σὲ πειράζουν διόλου· κάμνουν μάλιστα καλὸ καὶ τραγουδοῦν ἔτσι εὐμορφα.»

— «Κλέβουν κεράσια καὶ δὲν κάμνουν κανένα καλὸ. Καὶ ποιὸν τὸν νοιάζει γιὰ τὸ τραγοῦδι τῶν;» εἶπεν ὁ Τόμ.

— «Ἐγὼ καὶ ἡ Κόρα Τρέσου καὶ ἡ μαμμά, ὅλες τ' ἀγαποῦμε τὸ τραγοῦδι τῶν, Προχθὲς ἡ Κόρα κ' ἐγὼ τὰ παρατηρούσαμε, πὺν ἔκτιζαν αὐτὴν τὴν φωλίτσα. Σήμερα τὰ καθυμένα δὲν ἐπέστρεψαν· καὶ χωρὶς ἄλλο κάτι θὰ τὰ-καμες. Θὰ τὸ πῶ στὴν Κόρα, ἂν τὴν ρίψης κάτω·» ἐφώ-ναξε, ἐνῶ ὁ Τόμ ἔδιδε μιὰ δυνατὴ κονταριά κατὰ τῆς φωλεᾶς.

— «Δὲν μὲ νοιάζει, ἂν τὸ πῆς.» εἶπεν ὁ Τόμ, ἐνῶ συγχρόνως ἔδιδε μιὰ τελευταία κονταριά κατὰ τοῦ δέν-δρου, Αὐτὴν τὴν φορὰν ἐπρόσεξε νὰ μὴ κτυπήσῃ τὴν φωλεὰ καὶ μάλιστα ἀφῆκε τὸ κοντάρι καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ὁ Τόμ εὐρίσκετο εἰς τὴν ἡλικίαν, ὁπότε ἡ ἐπίδρα-σις τοῦ ὠραίου φύλου εἶναι ἰσχυροτάτη καὶ ἀπέφευγε νὰ δυσαρεστήσῃ διὰ τῶν πράξεών του τὴν Κόρα Τρέσου.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, καθὼς ἡ Ἰδεθ περιπατοῦσε στὴν αὐλή των, ἐφώναξε· «ὦ! μητέρα, ἔλα ἐδῶ νὰ δῆς. Τὰ έν-τομα ἔφαγαν ὅλους τοὺς λιλάδες!»

Ἡ κυρία Σέιν ἐβγήκε νὰ δῆ τὴν καταστροφὴν τῶν ὠραίων ἀνθῶν της.

— «Ἐδῶ, Τάουζερ! ἔλα νὰ εἶδῃς τὰ σκουλήκια» ἐφώ-ναξεν ἡ κυρία Σέιν. Ἐκεῖνος σηκώθηκε ἀπὸ τὸν καναπέ καὶ σιγά, σιγά, περπάτησε ἕως τὴν κυρία Σέιν καὶ ἔγλει-ψε τὸ χέρι της. Ὑστερα ἄρχισε νὰ τρέχῃ καὶ νὰ φεύγῃ γανγίζων, σὰν νὰ ἔβλεπε κάποιον.

— «Ἐδῶ, Τάουζερ! ἔλα πίσω ἀμέσως καὶ σκάλιζε νὰ εἶδῃς σκουλήκια.» Ὁ Τάουζερ ἐπέστρεψε καὶ ἡ κυρία

Σέιν τοῦ ἔδειξε τὸ μέρος καὶ τοῦ ἔλεγε νὰ εἶδῃ τὰ σκου-λήκια. Ἄλλ' αὐτὸς ἐκορμίσασε κάτω τὸ κεφάλι καὶ ἔφευγε σὰν ντροπιασμένος.

— «Παράξενο! τί ἔχει τὸ σκυλί;» εἶπε ἡ κυρία Σέιν, «ποτέ μου δὲν τὸν εἶδα νὰ κάμῃ ἔτσι.»

— «Τάουζερ, κακὸ σκυλί!» ἐφώναξε ἡ Ἰδεθ, «γιατὶ δὲν ἀκούεις;» Ἄλλ' ὁ Τάουζερ ἔγινε ἄφαντος.

Ἐνεθυμείτο, βλέπετε τὴν ὑπόσχεσίν του, ἀλλὰ συγχρό-νως τὸν πείραζε ἡ παρακοή· ἠσθάνετο σὰν νὰ ἦτο ἔνοχος καὶ γι' αὐτὸ κρύφθηκε στὰ πίσω τῆς αὐλῆς καὶ ἐκεῖ γαύ-γιζε κατὰ τοῦ Τόμ, ἕως ὅτου ἐδέχθη λάκτισμα καὶ τότε ἠσθάνθη, ὅτι ἦτο κάπως καλύτερα.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν οἱ χοῖροι εἶχαν μπῆ μέσα στὸν κῆπο καὶ ἡ Ἰδεθ ἐφώναξε τὸν Τάουζερ νὰ τοὺς διώξῃ. Τοῦ κακοῦ! ἐκεῖνος πλάγιαζε ἡσυχα, ἡσυχα μὲ τὸ ρύγχος του ἀνάμεσα στὰ δύο του πόδια καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ μὴ ἀκούῃ.

— «Κακὸ σκυλί, ὀκνηρό, δὲν θὰ σοῦ δώσω κ' ἐγὼ νὰ φᾶς γιὰ τιμωρία!» ἐφώναξεν ἡ Ἰδεθ, ἐνῶ ἔτρεχεν ἡ ἴδια πίσω ἀπὸ τοὺς χοίρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Τὴν ἐπομένην Κυριακὴν τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνὰ τῆς ἐπαύλεως τοῦ Σέιν συνηθροίσθησαν εἰς τὸν προσδιωρισμένον τόπον κάτω ἀπὸ τὴν βαλανιδιά. Μερικὰ εἶχαν, καθὼς φαίνεται, πειραχθῆ ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος τὴν πείρα, ἀλλὰ ὅλα εἶχαν ἀπόφασι νὰ δεχθοῦν καὶ ἄλλα βάσανα ἀκόμη διὰ νὰ καλυτερεύσουν τὰς συνθήκας των.

Ὁ Δοβῖνος ἐζήτησε σιωπὴν ἀπὸ τὴν συνάθροισιν καὶ ἐδήλωσεν, ὅτι τώρα ἦτο ἕτοιμος ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὸν καθένα τὰς περιπετείας τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος. Ἐπειδὴ ἡ κυρία Σέιν εἶχε ἐπιμείνει νὰ μὴ ἐργάζεται πλέον ὁ Δοβῖνος, αὐτὸς δὲν εἶχε τίποτε νὰ διηγηθῆ, ἀφοῦ δὲν εἰργάζετο καὶ ἐπομένως δὲν τὸν ἐκακομεταχειρίσθησαν.

Ὁ Λίκ παρουσιάσθη καὶ εἶπεν, ὅτι δὲν ἦτο τόσον χωλός, ὅπως πρὶν. «Ἀλλὰ θὰ γίνω κοντοὺς μὲ τὰ σωστά μου, ἐὰν μὲ μεταχειρίζονται γιὰ λίγο καιρὸ ἀκόμη, ὅπως τὴν περασμένην ἐβδομάδα. Σὰς βεβαιῶ, εἶναι δύσκολον νὰ κρατῶ τὰ πόδιά μου ἤσυχα καὶ νὰ μὴν κλωστῶ καὶ νὰ καταστρέφω. Δὲν ἐκλώτσησα διόλου αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα, ἂν καὶ δὲν ὑπόσχομαι διὰ τὸ μέλλον, διότι ἔφθασα στὸ ἄκρον τῆς ὑπομονῆς μου μὲ τὰ βασανιστήρια, ποῦ ὑπέφερα ὡς τώρα καί, μοῦ φαίνεται, θ' ἀναγκασθῶ ν' ἀνταποδώσω μερικά.»

— «Σὲ συμβουλεύω ψυχραιμία καὶ ὑπομονή.» εἶπεν ὁ Δοβῖνος, «Ἄς ἐργαζώμεθα μαζὶ καὶ ἄς καρτεροῦμε.»

— «Ἡ ὑπομονὴ εἶναι μία ἀρετὴ, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχω διόλου, ἀλλὰ θὰ προσπαθῆσω, ὅσο μπορῶ.» εἶπεν ὁ Λίκ.

Ὁ Καστανὺς εἶπεν, ὅτι κατὰ τὴν πεῖραν του τὸ νὰ κάμνῃ κανεὶς τὸν ἄρρωστο εἶναι σχεδὸν δυσκολώτερον ἀπὸ τὸ νὰ ἐργάζεται· διότι τὸν ἐνήστευσαν ὅλην τὴν ἐβδομάδα ὡς ἄρρωστο ἄλογο ποῦ ἦταν τίχα, καί, ὅταν τοῦλάχιστον ἔβγαινε στὸ λιβάδι κρυφά, κρυφά, τσιμποῦσε λίγο χόρτο, ἐνῶ κλεισμένος μέσα στὸν σταῦλο δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ νηστεύῃ.

Ἡ γριζα φοράδα εἶχε τὰ ἴδια βάσανα, ἀλλὰ καὶ οἱ δύο ὑπεσχέθησαν νὰ ἐπιμένουν μέχρι τέλους, ἀκόμη καὶ ἂν ἡ ἀπεργία βαστοῦσε ὅλο τὸ καλοκαίρι καὶ καταντοῦσαν ἀπὸ τὴν πείναν σὰν ταῖοι.

«Καὶ ἐγὼ τὴν πέρασα ἄσχημα!» εἶπεν ἡ ἀγελάς. «Ὁ μόνος τρόπος, ποῦ μποροῦσα νὰ τοὺς ἐκδικηθῶ, ἦτο νὰ μὴ δώσω γάλα καὶ ὁ μόνος τρόπος νὰ μὴ δώσω γάλα ἦτο νὰ μὴ φάγω· ὥστε νήστευα σχεδὸν ὅλην τὴν ἐβδομάδα, ἀλλὰ ἔχω τὴν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησι νὰ γνωρίζω, ὅτι καὶ ἡ οἰκογένειά των δὲν εἶχε τὸ γάλα μου, κ' ἐκεῖνος πρὸ πάντων ὁ ἄθλιος καὶ ἀκαμάτης Τὸμ δὲν ἤπια οὔτε στάλα. Χωρὶς ἄλλο εἶμαι ἀδύνατη καὶ φάνομαι, ἀλλὰ ἔχω ἀπόφασι καὶ πάλιν νὰ μὴ τοὺς δώσω γάλα. Ὁ Τὸμ μ' ἔδερνε συχνά, διότι, καθὼς λέγει, εἶμαι πεισματάρης καὶ ἐγὼ τὸν κλώτσησα μιὰ φορά.»

— «Ἐφέρθης μὲ ἡρωϊσμόν!» εἶπεν ὁ Δοβῖνος, «Τώρα ποῖον σειρά εἶναι;»

— «Ποτὲ δὲν βρέθηκε σκύλος, ποῦ πέρασε τόσον ἄσχημα, ὅσον ἐγώ!» εἶπεν ὁ Τάουζερ. «Προσπαθοῦσα νὰ μὴ ἐργάζωμαι, ἀλλὰ μ' ἔδερναν καὶ μὲ κλωτσοῦσαν τόσον πολὺ, ποῦ ἔπρεπε νὰ προσποιοῦμαι κάτι, διὰ νὰ μὴ μὲ σκοτώ-

σουν στο ξύλο. Ὁ Τόμ και ὁ κύριος Σέιν μὲ πέθαναν, ἀλλὰ ἡ κυρία Σέιν και ἡ Ἰδεθ εἶναι καλές, ὅπως πάντοτε. Δὲν σκότωσα οὔτε ἓνα σκουλήκι ἢ τυφλοπόντικο αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα και κατέστρεψαν ὅλα τὰ λουλούδια τῆς κυρίας Σέιν. Γι' αὐτὸ λυπήθηκα πολὺ, διότι δὲν ἔχω κακία μὲ τὴν κυρία Σέιν. Και πάλιν, ὅταν ἡ Ἰδεθ μου εἶπε νὰ διώξω τοὺς χοίρους ἀπὸ τὸν κῆπο, δὲν ἐπῆγα και ἠναγκάσθη νὰ τὸ κάμη ἢ ἰδία. Ὑστερα ἔγλειψα τὸ χέρι τῆς και προσεπάθησα νὰ γίνωμε φίλοι, ἀλλὰ ἐκεῖνη δὲν ἤθελε και μὲ φώναζε ὀννηρὸ σκυλί. Ὅταν τελειώσῃ ἢ ἀπεργία θὰ κυττάξω νὰ τὰ σιάξωμε.»

— «Ἐγὼ ἔπρεπε νὰ γεννῶ ἓνα αὐγὸ κάθε μέρα» εἶπεν ἡ ὄρνιθα, «ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν ἤθελα νὰ τὸ εὔρουν, ἔκαμα μιὰ φωλίτσα μακρεια μέσα στὸν σιτοβολῶνα και ὕστερα πήγαινα μέσα στὴ θημωνιά, διὰ νὰ μὴ ἀκούουν τὴν φωνὴν μου. Ξέρω, πὺ δὲν ἤυραν αὐγά, διότι ὅλα εἶναι στὴ φωλεά μου, ἐκτὸς ἓνα δυὸ ποῦ ἔδωσα στὸν κόρακα και μὲ τὸ δίκαιό του, διότι μ' ἔδωξε τὸν *Ιέρακα* αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα.»

«Οἱ τυφλοπόντικοι και οἱ ποντικοὶ θὰ κυριεύσουν τὸ χωράφι και τὸ σπίτι,» εἶπεν ἡ γάτα, «διότι δὲν τοὺς κυνήγησα αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα, Ὅταν μ' ἔλθη ὄρεξις γιὰ ποντικό, πηγαίνω στὸ πλαγινὸ χωράφι και τρώγω. Ὁ Σέιν εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ μὲ πεθάνουν τῆς πείνας, ἔως ὅτου πιάσω ποντικόν. Χούμ! ὑπάρχουν ποντικοὶ και σ' ἄλλα μέρη. Δὲν θὰ πεθάνω.»

— «Και ἔγω ἔκαμα τὸ μέρος μου» εἶπεν, ὁ κόρακας· «Ἡ ὄρνιθα μ' ἔδιδε αὐγά και ἔγω πέρασα ὅλη τὴν ἄλλη ὥρα μου, νὰ ρίχνω σκουλήκια σ' ὅλο τὸν ἀγρὸ και εἶχα ἔως ἑκατὸ φίλους μου βοηθοὺς. Δὲν εἶναι παραξένο, ποῦ

ἡ ὄρνιθα δὲν εἶδε γεράκι διόλου, διότι ποτὲ δὲν περνᾷ γεράκι μέσα σ' ἑκατὸ κόρακας.

— «Χωρὶς ἄλλο εἶδατε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας μου,» εἶπε τὸ κοτσύφι. «Ἐφώναξα ἑκατοντάδας ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου και μετεφέραμε σκουλήκια και ἔντομα και τὰ ρίξαμε στὸν ἀγρὸ. Ἐως τὴν ἄλλη ἑβδομάδα θὰ ἔχη ἀρκετά, γιὰ νὰ φάγουν ὅλη τὴν ἐσοδεία αὐτοῦ τοῦ καλοκαιριοῦ.»

— «Δὲν μου φαίνεται δυνατὸ αὐτό, εἶπε ὁ Δοβῖνος, διότι ὁ Σέιν μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ διαγωγὴν πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐποχῆς, και τότε θὰ ἔλυπούμεθα δι' αὐτὰ, ποῦ κάμαμε.»

— «Ἄ, μὴ σὲ μέλει δι' αὐτό. Οἱ φίλοι μου ξεύρουν, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ τὰ πάρουν πάλιν ὅλα τὰ ἔντομα και θὰ φύγουν. Αὐτὸ θὰ τὸ σιάξωμεν. Ἐννοια σου!

— «Μὲ αὐτὴν τὴν συμφωνίαν δίδω τὴν συγκατάθεσίν μου νὰ ἐξακολουθήσῃ ἢ ἐργασία σας,» εἶπεν ὁ Δοβῖνος.

— «Ὁ Τόμ μᾶς κυνηγοῦσε ὅλη τὴν ἑβδομάδα μὲ τὸ τουφέκι του, ἀλλὰ ἡμεῖς τὸν ξεφεύγουμε. Τώρα εἶναι σωστὸς πόλεμος μεταξὺ μας και θὰ δοῦμε, ποῖος θάναί νικητής,» εἶπε τὸ κοτσύφι.

Τὰ ἄλλα πτηνὰ εἶπαν, ὅτι και ἐκεῖνα πάνω κάτω τὸ ἴδιο ἔκαμαν, και ὅτι ὅλα ἔφυγαν ἀπὸ τὸ κτῆμα. Ἐνῶ αὐτὴ ἢ συνεδρίασις ἐγίνετο, ὁ Σέιν εἶχε πάγει στοῦ Κου Τρέσου τὸ κτῆμα, διὰ νὰ δῆ, ἂν ὁ Τρέσους μποροῦσε νὰ τὸν βοηθήσῃ στὰς δυσκολίας του.

«Φαίνεται, ποῦ ἢ μοῖρα εἶναι ἐναντίον μου φέτος και αὐτὸ κοντεύουν τὰ πουλιὰ νὰ τὸ καταστρέψουν. Ὁ Τόμ δὲν κάμνει ἄλλο παρὰ νὰ τὰ διώχνῃ.»

— «Σὺν και ἔγω ἔχομε διαφορετικὰς γνώμας γιὰ τέτοια πράγματα.»

«Ἐγώ, εἶπεν ὁ Τρέσυ, θεωρῶ τὰ πτηνὰ τοὺς καλυτέρους μου φίλους· δὲν θὰ τὰ πωλοῦσα γιὰ ὅποιον-δήποτε ποσὸν χρημάτων, καὶ δὲν ἀφήνω οὔτε ἓνα νὰ σκοτώσουν σ' ὄλο τὸ κτῆμα.

«Ποτὲ δὲν μποροῦσα νὰ τὸ δῶ αὐτὸ, ποῦ λές,» εἶπεν ὁ Σείν, «Ἐγὼ ξέρω, ὅτι μὸν ξερριζώνουν τὸ σιτάρι, καὶ ὑπάρχουν ἀρκετὰ κοτσύφια στὸν ἀγρὸ μου νὰ μὸν ξερριζώσουν, ὅσο προφθαίνω νὰ φυτεύω.

— «Περίεργον, καὶ στὸ δικό μου τὸν ἀγρὸ ἔχει πληθὺς καὶ ὁμως ἀκολουθοῦν τὸ ἄροτρο, καὶ μαζεύουν κάθε σκουλήκι καὶ ἔντομο, ποῦ βρῖσκεται ἔς τὸ χῶμα. Ὑπολογίζω, ὅτι ἡ ἐργασία, ποῦ μ' ἔκαμαν τὰ κοτσύφια αὐτὴν τὴν ἀνοιξιν, ἀξίζει πενήντα δολλάρια, καὶ δὲν ἔγινε ἡ μισὴ ἀκόμη· ἔχω ἀκόμη πολλὴν ἐργασία δι' αὐτὰ πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐποχῆς. Τὰ πτηνὰ εἶναι, Σείν, ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα δῶρα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπρεπε νὰ τὸν εὐχαριστοῦμε, ποῦ μᾶς τὰ ἔδωσε.

Δὲν μᾶς σώζουν μόνον ἀπὸ χρήματα, ἀλλὰ καὶ μετὸ ἄσμά των φαιδρύνουν τὴν ζωὴν μας, καὶ κάμνουν τὰ σπίτια μας πειὸ εὐχάριστα.

— «Δὲν εἶχα ποτὲ καιρὸ ν' ἀκούσω τὸ τραγοῦδι τους, εἶπε ὁ Σείν, «καὶ ὡς γιὰ τὸ ὄφελος των, μὸν φαίνεται, ὅτι ἡ ζημία των εἶναι μεγαλυτέρα.»

— «Ἐ, πιστεύω νὰ δῆς τὰ πράγματα αὐτὰ μετὰ ἄλλα μάτια καὶ ἄλλας ιδέας εἰς τὸ μέλλον, καὶ νὰ καταλάβῃς, τί καλὸν δῶρον εἶναι γιὰ μᾶς.»

«Ποτὲ δὲν μπορῶ νὰ σκέπτομαι, ὅπως σὺ, εἶπεν ὁ Σείν, καὶ ἄς μὴ τὰ λέμε αὐτὰ, διότι δὲν θὰ συμφωνήσωμε.»

«Ὅταν ἡ τύχη ἀναποδιάσῃ, δὲν μπορεῖς νὰ τὴν σταματήσῃς. Νὰ τώρα, ὅλα τὰ ἄλογά μου δὲν μποροῦν νὰ δουλέψουν καὶ δὲν ξέρω, τί νὰ κάμω.»

— «Τώρα γιὰ νὰ εἶμεθα εἰλικρινεῖς, φίλε Σείν, δὲν νομίζεις, ὅτι ἐν μέρει εἶσαι ὑπεύθυνος διὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἀλόγων σου; Ἴδου ὁ γέρω Δοβίνος π. χ., ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἐλαφρὰ ἐργασία ὄλο τὸ καλοκαῖρι, ἐὰν δὲν τὸν παραφόρτωνες προηγουμένως με δουλειά.»

— «Ναί! καὶ μάλιστα θὰ τὸν ξεφορτωνόμουν, ἐὰν δὲν ἦτο ἡ Μέρη. Ἐγὼ δὲν νοιώθω, ἀπὸ εὐσπλαγχνία νὰ φυλάγῃ κανεὶς ἓνα ἄχρηστο ἄλογο.»

«Ἦ, ἔλα τώρα, δὲν θέλεις νὰ πῆς, ὅτι νομίζεις, ποῦ ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν ζώων, μόνον διὰ νὰ τὰ τυραννῇ καὶ νὰ τὰ κακομεταχειρίζεται. Δὲν διηγεῖται ἡ ἱστορία κανένα κρῖμα τῶν πλασμάτων αὐτῶν, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ κακομεταχείρισις νὰ ἦτο ἡ δίκαια τιμωρία των ἀπ' ἐναντίας μὸν φαίνεται, ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς τὰ ἔδωκε, διὰ νὰ μᾶς χρησιμεύουν καὶ νὰ φαιδρύνουν τὴν ζωὴν μας. Ὑπάρχει ὄριον στὴν κυριαρχίαν μας καὶ αὐτὸ τὸ ὄριον τὸ πέρασες, τοῦλάχιστον στὴν περίπτωσιν τοῦ γέρω Δοβίνου. Εἶχες χαρῆ μικρὰ ἔτη πιστῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δοβίνου, καὶ αὐτὸς πλέον ἐγήρασε καὶ δὲν ἦτο κατάλληλος διὰ τὴν ἐργασία, ποῦ τοῦ ἔδιδες. Ἡ ἰδία αἰτία θὰ ἔβλαψε καὶ τὰ ἄλλα ἄλογα, πιστεύω, διότι τὰ παραδούλεψες αὐτὴν τὴν ἀνοιξιν. Αὐτὰ σου τὰ λέγω ὡς φίλος ἀληθινός, μετὰ ὅλη τὴν καλὴ διάθεσιν· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι σου ἔγινε ἕξις νὰ βλέπῃς τὰ πράγματα ἀπὸ ἐσφαλμένης ἀπόψεως, καὶ νὰ μετροῦς δυνάμεις καὶ πράγματα μετὰ χαλασμένο μέτρο.»

«Ἴσως ἔχεις δίκαιον ὡς γιὰ τὴν δουλειά, ἀλλὰ δὲν βλέπω, πῶς μπορεῖ νὰ προοδεύσῃ ἓνας ἄνθρωπος σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ σκουντᾷ τὰς ὑποθέσεις του.»

— «Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ τί ἐννοεῖς πρόοδον καὶ ἐπιτυχίαν στὸν κόσμον. Ἐὰν τὸ νὰ θησαυρίσωμεν χρήματα ἦτο

ὁ μόνος μας σκοπός, ἴσως θὰ μᾶς συνέφερε νὰ στραγγίσω-
με καὶ τὸ τελευταῖο δράμι ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν ζώων μας· ἀλλὰ
ἐγὼ νομίζω, ὅτι εἶναι καλὴ ἀρχὴ τὸ νὰ προσπαθοῦμε συγ-
χρόνως ὄχι μόνον νὰ βρισκώμεν *εὐτυχία* διὰ τοὺς ἑαυτούς
μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ζῶα μας *ἀκόμη*, Ἐγὼ τοῦλάχιστον
δὲν ἔχασα ποτὲ ἀκολουθῶν αὐτὴν τὴν ἀρχήν.»

— «Ἐ, τί νὰ γίνῃ, δὲν μπορούμε νὰ συμφωνήσωμε σ'
αὐτὰ τὰ ζητήματα, εἶπεν ὁ Σείν. Ἐκεῖνο, ποῦ θέλω νὰ
ξέρω εἶναι, ἂν θὰ μπορέσης νὰ μὲ βοηθήσης εἰς τὰς ἐρ-
γασίας μου, ὅταν οὐ τελειώσης τὴν ἐσοδεία σου.»

— «Βέβαια, εἶμαι πάντα πρόθυμος νὰ βοηθῶ γείτονα,
ποῦ ἔχει δυσκολία. Στάσου νὰ δῶ.— Ἄ! τὰ παιδία θὰ
ἔχουν σκάψει τὸ κάτω χωράφι ὡς τὸ μέσον τῆς ἐρχομένης
ἐβδομάδος, καὶ μπορῶ νὰ σοῦ τὰ στείλω ὕστερα μὲ μερικὰ
ἄλογα, ἀλλὰ μὲ μίαν συμφωνίαν, φίλε Σείν.»

«Καὶ ποία εἶναι αὐτή;» ἠρώτησε ὁ Σείν

«Ὅτι θὰ ἐφαρμόσης τὰς ἀρχὰς τὰς ἰδικὰς μου, ὡς
πρὸς τὴν μεταχείρισιν τῶν ζώων πάνω στ' ἄλογά μου.
Ὅτι θὰ τὰ φέρεσαι τόσον ὅσον εὐμενῶς, ὅσον ἐγὼ θὰ τὰ ἐφε-
ρόμην, ἢ ὅπως θὰ μ' ἐφέρεσο ἐμένα, ἂν ἠρχόμην νὰ σὲ
βοηθήσω.»

— «Συμφωνῶ» εἶπεν ὁ Σείν, καὶ σ' εὐχαριστῶ, γείτο-
να, διὰ τὴν καλωσύνην σου.»

Ὁ Σείν ἐχαιρέτισε καὶ προχώρησε στὸ ἄλλο κτῆμα,
τοῦ Ἄβνερ Σμίθ, ὁ ὁποῖος ἦτο χαρακτήρ αὐστηρόστομος
καὶ μπροδσκος, ἀλλὰ αἱ παρατηρήσεις του ἦσαν πάντοτε
εὐλικρινεῖς, καὶ ἦτο τιμιώτατος στὰς πεποιδήσεις του. Δι-
καισύνη εἰς ὅλα καὶ πρὸς ὅλα, ἀνθρώπους καὶ ζῶα· αὐ-
τὸς ἦτο ὁ πρῶτος καὶ μόνος κανὼν τῆς ζωῆς του. Τοῦ
Σείν ἡ δουλειὰ ἐδῶ ἦτο ἡ ἰδία, ποῦ τὸν πῆγε στοῦ Τρέ-
σου· ὥστε, ἀφοῦ διηγήθη τὰ παθήματά του, ἐζήτησε με-

ρικὰ ἄλογα δανεικὰ διὰ νὰ σπείρῃ τὸ σιτάρι του.

«Καλὰ, Σείν, πάντοτε ἀγαπῶ τοὺς γειτόνους καὶ τοὺς
βοηθῶ—θὰ σὲ δώσω δύο ἄλογα ἀλλὰ θὰ στείλω καὶ τὸ
παιδί μου, τὸν Τζῶν, διὰ νὰ τὰ ὀδηγῇ.»

— «Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀνάγκη· ἔχω ἀνθρώπους πολλούς, ἄ-
λογα μ' ἔλειπαν, ἀπήντησεν ὁ Σείν.»

— «Ναί, ἀλλὰ, φίλε μου, λέγουν, ὅτι ὁ Τὸμ, ὁ πιστός
σου τὰ κακομεταχειρίζεται καὶ ὁ ἴδιος εἶσαι σκληρὸς κύριος.
Ὅχι· θὰ τὸν στείλω τὸν Τζῶν, καὶ δὲν θὰ σὲ κοστίσῃ πα-
ραπάνω.»

«Καλὰ· κάμε, ὅπως θέλεις, καὶ ἐγὼ σοῦ στέλνω τὸν
Τὸμ ἀντὶ τοῦ Τζῶν.»

— Αὐτὸ εἶνε δίκαιο· στείλῃ τον καὶ θὰ τοῦ εἶρω
δουλειά.»

Ὁ Σείν ἐπέστρεψε σπῆτι εὐτυχέστερος ἀπ' ὅτι εἶχε αἰ-
σθανθῆ γιὰ πολλὰς περασμένες ἡμέρας. Ἀλλὰ ἐσκέπτετο τὰ
λόγια τοῦ Σμίθ καὶ τοῦ Τρέσου, ὡς πρὸς τὸν τρόπον του
πρὸς τὰ ζῶα, καὶ δὲν μπορούσε νὰ τὰ χωνέψῃ. «Μωρὲ
ἰδέα, μουρμούριζε μόνος του, ὅτι ἐγὼ γνωρίζω ὀλιγώτερα,
γιὰ τ' ἄλογα παρὰ ὁ Ἄβνερ Σμίθ. Ἐγὼ ἔχω στὴν ἐξου-
σία μου δυὸ ἄλογα στὸ ἕνα τὸ δικό του, καὶ δούλεψα τόσα,
ὅσα οὔτε ὠνειρεύθηκε ἐκεῖνος. Τί νὰ γίνῃ, ἂν μ' ἄφηνε
νὰ τὰ ὀδηγήσῃ ὁ Τὸμ, θ' ἄβγαζα περισσότερη δουλειὰ
ἀπ' τ' ἄλογά του, ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ ὀδηγήσω μόνος
μου τοῦ Τρέσου τ' ἄλογα, ὥστε νὰ φιλοτιμηθῇ ὁ Τζῶν νὰ
βγάλῃ ἄλλη τόση δουλειὰ, ὅση ἐγὼ, ἀπὸ τὰ δικά του
ἄλογα. Ἀλλὰ ἔλα, ποῦ ὑποσχέθηκα στὸν Τρέσου, ὅτι θὰ τὰ
καλομεταχειρισθῶ. Οὐφ! * ἐκεῖνος ὁ Τζῶν, ποῦ μπορεῖ
νὰ μὲ προδώσῃ, ἂν τὰ κάμω νὰ δουλέψουν στὰ γερά, ὅ-
πως ἀξίζει.»

* Ὑπομονή! Ἄφοῦ ἡῦρα δανεικὰ ἄλογα, ἄς τὰ μεταχει-

ρισθῶ, ὅπως θέλουν. Ἄλλὰ πῶς σιχαίνομαι νὰ ἐργάζωμαι μὲ ἀνθρώπους, ποῦ ἔχουν τέτοιες ιδέες. Εἶναι περίεργον, ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τὸ δοῦν, ὅτι ἀξίζει περισσότερο, φέρνει πειὸ πολὺ παρά νὰ ξεζουμίσης, ὅση δουλειὰ μπορεῖς, ἀπ' ἓνα ἄλογο καὶ ὕστερα νὰ τὸ σκοτώσης ἢ νὰ τὸ πωλήσης. Ὁ χρόνος ἀξίζει πειὸ πολὺ ἀπὸ ἀλόγικρας.»

Τοιαῦται ἦσαν αἱ σκέψεις ἀνθρώπου κερδοσκοποῦ. Ἐλησιμόνει, ὅτι ὁ ἴδιος Θεὸς, ποῦ τὸν ἐπλασε, ἐπλασε καὶ τὰ ζῶα, καὶ ὅτι ἡ κυριαρχία του ἐπ' αὐτῶν ἦτο παρακαταθήκη ἱερά, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶναι φιλεύσπλαγχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ὁ καιρὸς ἐπέρυσε, καὶ ὁ Τρέου καὶ ὁ Σμίθ ἔστειλαν τὰ ἄλογά των. Ἡ δουλειὰ στὸ κτήμα τοῦ Σείν ἐγένετο μὲ τραγούδια καὶ προχωροῦσε, ὥστε τὸ σιτάρι μὲ ὄλας τὰς ἀργοπορίας θὰ ἐφυτεύετο ἐγκαίρως. Τὰ ἄλογα ὁμως τοῦ Σείν δὲν ἐφαίνοντο καλύτερα, ἂν καὶ εἶχε ξεοδεύσει γιὰ τὴν θεραπείαν τοῦ κτηνιάτρου τὴν ἀξίαν ὀλοκλήρου ἀλόγου. καὶ εἶχε περάσει καὶ ἄλλη ἐβδομας. Ὁ Σείν ἤλπιζε νὰ γιαιτρευθοῦν γρήγορα, ἀλλὰ πρῶτα ἐφρόντιζε νὰ φυτευθῆ τὸ σιτάρι.

Ἡ ἐργασία προῦχώρει ἔκτακτα, καὶ ἕως τὰ μέσα τῆς ἐπομένης ἐβδομάδος τελείωσε ἡ σπορά. Ὁ Σείν λοιπὸν ἀποροῦσε, πῶς τέσσαρα ἄλογα μπόρεσαν, ἐργαζόμενα κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Σμίθ καὶ Τρέου, διότι εἶχε φυλάξει τὸν λόγον του, καὶ τὰ ἔδωσε ἀρκετὴ τροφή καὶ ἀνάπαυσι, πῶς λοιπὸν ἠδύναντο νὰ κάμουν τόση δουλειά. Κατέληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ γείτονές του εἶχαν θαυμασίως δυνατὰ ἄλογα καὶ δὲν ἐσκέπτετο ὁ ἀνόητος, ὅτι ἦτο αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς καλῆς περιποιήσεως ποῦ εἶχαν τ' ἄλογα αὐτά. «Αὐτὰ δουλεύουν χωρὶς νὰ τὰ δέρνης, χωρὶς νὰ κάμνουν πείσματα ἔκτακτα ἄλογα!» ἔλεγε μόνος του.

— «Τί πλῆθος σκουληκιῶν ἔχετε σ' αὐτὸ τὸ χῶμα!» εἶπεν ὁ Τζὼν Σμίθ, καθὼς ὁ Σείν καὶ αὐτὸς ἔσπαναν τὸ χῶμα. «Ἄν τὰ κοτσύφια, ποῦ ἔχει στὰ γύρω δάση

ήρχοντο νὰ τὰ μαζέψουν, θὰ σέβαζαν πολλὰ δολλάρια στὴν τσέπη».

«Δὲν χρειάζομαι κοτσύφια ἐδῶ», εἶπε ὁ Σέιν | «τὰ ἄθλια τὰ πουλιά αὐτὰ θὰ ἔλθουν χωρὶς ἄλλο νὰ μὲ ξεριζώσουν τὸ σιτάρι, ὅταν μεγαλώσῃ.

Καλύτερα πάλιν ἔχω τὰ σκουλήκια παρὰ τὰ πουλιά. Ἄν εἶχα πάνω μου τουφέκι θὰ τὰ φοβέριζα στὰ σωστά, τὰ τρισάθλια».

«Καὶ ὅμως ἂν τ' ἀφήσης, θὰ σοῦ μαζέψουν ἕνα σωρὸ σκουλήκια, εἶπεν ὁ Τζών. Ὁ πατέρας δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ σκοτώνομε πουλιὰ καὶ λέγει νὰ ζοῦν, διότι δουλεύουν».

— «Ἴσως ἀξίζουν γιὰ μερικὸν ἀνθρώπου, ἀλλ' ὄχι γιὰ μένα».

Τὰ πουλιά περιώριζαν τὰς ἐργασίας των μόνον στοὺς ἀγρούς, καὶ δὲν πήγαιναν κοντὰ στὸ σπίτι.

«Τί παράξενο ποῦ εἶναι, μαμμά, ποῦ δὲν ὑπάρχουν πουλιὰ αὐτὸ τὸ κυλοκαῖρι», εἶπεν ἡ Ἰδεθ, ἡ ὁποία ἀγαποῦσε τὰ πουλιά».

«Τὸ παρετήρησα, εἶπεν ἡ κ. Σέιν, ἴσως δὲν ἦλθαν ἀκόμη».

— «Ἄ μπᾶ! ἦλθαν. Ἔχει ἕνα σωρὸ στοῦ Τρέσσυ, καὶ φωλεάς. Δὲν βλέπω διατὶ νὰ μὴ κτίζουν ἐδῶ — μοῦ φαίνεται τόσον μοναξιά χωρὶς αὐτὰ. Ὁ πατέρας καὶ ὁ Τὸμ τὰ μεταχειρίζονται ἄπονα καὶ σκληρά — ἐγὼ τὸ εἶπα στὸν πατέρα».

— «Μὴ ἐνοχλῆς τὸν πατέρα σου, Ἰδεθ μου, γιατί εἶχε πολλὰ βάσανα αὐτὴν τὴν ἄνοιξι».

— «Μὰ δὲν νομίζεις, μητέρα, ὅτι τὰ περισσότερα βάσανα τᾶφερε μόνος του στὸ κεφάλι του;»

— «Ἴσως, ἀλλὰ ὁ πατέρας σου βλέπει τὰ πράγματα ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, τῆς χρηματικῆς».

— «Νομίζω, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ποῦ σκέπτονται μόνον τὸ χρῆμα, δὲν εἶναι ποτὲ εὐτυχεῖς».

— «Ὁ πατέρας σου κάμνει ὅ,τι νομίζει καλύτερον καὶ φροντίζει νὰ κρύψη παράδες διὰ τὸ μέλλον τὸ δικό σου καὶ τοῦ Τόμ».

«Ἐ, λοιπόν, ἐγὼ δὲν θέλω νὰ γίνεται δυστυχὴς διὰ νὰ θησαυρίζῃ χρήματα γιὰ μένα. Προτιμῶ νὰ εἶμαι πτωχὴ καὶ εὐτυχὴς καὶ νὰ μὲ ἀγαποῦν τὰ πουλάκια, τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι».

Ἄν ὁ πατέρας διάβαζε τὰ βιβλία, ποῦ δανείσθηκα ἀπὸ τὴν Κόρα Τρέσου, θ' ἀνεκάλυπτεν, ὅτι τὰ πουλάκια εἶναι ὠφέλιμα καὶ ἀντὶ νὰ τὰ τουφεκίζῃ, θὰ ἐχαίρετο, ὅταν ἤρχοντο».

— «Ὁ πατέρας σου ἔχει τόσας φροντίδας, ποῦ δὲν ἔχει καιρὸ νὰ διαβάσῃ».

Ἡ Ἰδεθ ἐκάθισεν ἀρκετὴν ὥραν σκεπτικὴ καὶ παρετήρει τὸν οὐρανό.

— «Μοῦ φαίνεται, εἶπεν ἔξαφνα, ὅτι κάτι φοβερό θὰ συμβῇ. Ὅλα φαίνονται τόσον μελαγχολικὰ ἐδῶ, καὶ δὲν μοιάζει νάναί τὸ ἴδιο σπῖτι τὸ πρωτινόν».

«Ἡ κακὴ τύχη τοῦ πατέρα σου κατ' αὐτὴν τὴν ἀνοιξιν μας ἔκαμε ὄλους νὰ λυπηθοῦμεν. Ἀλλὰ ἴσως θὰ ἔβγῃ καλὸ στὸ τέλος, καὶ ἄς ἐλπίζωμε, ποῦ ὅλα θὰ σιάξουν».

«Δὲν μοῦ φαίνεται πιθανόν. Μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ πατέρας ἔχει ἄδικο, νὰ διώχνῃ τὰ πουλιὰ καὶ νὰ δουλεύῃ τ' ἄλογά μας, ὡς ποῦ νὰ πεθάνουν. Καὶ ὁ Κορ Τρέσου τὸ ἴδιο λέγει, καὶ ἡ Κόρα μοῦ τό εἶπε, καὶ ἐγὼ θὰ τὸν μιλήσω τὸν πατέρα σοβαρῶς. «Εἶναι ὄλος διόλου ἀνωφελὲς νὰ τὸν ἐνοχλῆς γ' αὐτά, διότι εἶναι ἀποφασισμένος καὶ δὲν μπορεῖς νὰ τοῦ ἀλλάξῃς τὴν γνώμη».

Αὐτὴ ἡ ἀπάντησις δὲν ἔκαμε τὴν Ἰδεθ νὰ δειλιάσῃ,

διότι ἦτο ἀποφασισμένη νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν πατέρα της, ἀλλὰ δὲν ἐπερίμενε νὰ τῆς παρουσιασθῇ ἡ εὐκαιρία κατὰ τὸν τρόπον, ποῦ συνέβη.

Αἱ ἡμέραι ἐπερνοῦσαν, καὶ τὸ σιτάρι ἐμεγάλωνε, ἀλλὰ αἱ δυσκολίαι τοῦ Σείν δὲν εἶχαν περάσει διόλου. Τὰ ἄλογα δὲν ἦσαν ἀκόμη σὲ χάλια γιὰ δουλεία, καὶ οὔτε μποροῦσε ὁ Χότζες νὰ πῇ, πότε θὰ γίνουν καλά.

«Δὲν πιστεύω, ποῦ ὁ Δίκ ἔχει καμμιά ἀρρώστεια, εἶπεν ὁ Σείν. Τὸν εἶδα νὰ τρώγῃ στὰ γερά, καὶ νὰ τρέχῃ ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ χθὲς στὸ λειβάδι».

Ἐγὼ θὰ τὸν ζεύξω καὶ θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ δουλέψῃ ἢ τοῦ σπάνω τὸν λαιμό. Νά, τὸ σιτάρι μεγαλώνει καὶ πρέπει μερικὰ ἄλογα νὰ δουλέψουν στοὺς ἀγρούς.

Ἀφοῦ ἔφθασε σ' αὐτὴ τὴν ἀπόφασιν, εἶπεν, ὅτι θὰ κάμῃ τὸν Δίκ νὰ τραυήξῃ τὸ κάρρο στὴν ἀγορά, νὰ δοκιμάσῃ τὸ μαστίγι.

«Πρόσεχε, σὲ παρακαλῶ, εἶπε ἡ Κα Σείν, ξεύρεις πόσον ἄγριος εἶναι ὁ Δίκ».

— «ὦ! πιστεύω νὰ μ' ἔμαθε ἴσα μὲ τώρα, καὶ ξεύρει, ὅτι δὲν ὑποφέρω ἀνοησίες καὶ καμώματα. Ἐξ ἄλλου ἂν πραγματικὰ εἶναι τόσον χωλός, ὅσον προσποιεῖται, δὲν θὰ δυσκολευθῶ νὰ τὸν κομμαντάρω».

Πράγματι ἔβαλαν τοὺς χαλινούς στὸν Δίκ καὶ τὸν ἔβαλαν νὰ σύρῃ τὸ κάρρο. Ἐκαμε τόσον ἐπιτήδεια τὸν κουτσό, ποῦ μόνον ἡ σκληρὰ καρδιά τοῦ Σείν μποροῦσε νὰ ἀνεχθῇ νὰ τὸν βάλῃ νὰ σύρῃ φορτίον.

«Ὁ καυμένος ὁ Δίκ, εἶπεν ἡ Ἰδεθ, καθὼς ὁ Σείν πέρασε ἀπὸ τὸ σπῖτι. Νομίζω, ποῦ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν παρῇ ὁ πατέρας στὴν ἀγορά», καὶ λέγουσα αὐτὰ ἐχαίδευε τὴν μακρὰν τοῦ οὐρά καὶ τὸν λαιμόν του.

«Μὴ τὸν βιάξῃς, πατέρα, στὸν δρόμο, μὴ τὸν κτυπᾷς,

και εἶμαι βεβαία, ὅτι θὰ κάμη, ὅση δουλειὰ μπορεῖ.»

•Ο Σείν δὲν ἀπήντησε ἀλλὰ ἐξεκίνησε πρὸς τὴν πόλιν.

•Ο πηγεμὸς και ἡ ἐπιστροφή διήρκεσε πολλὴν ὥραν, διότι ἀκόμη και ἡ σκληρὰ καρδιά τοῦ Σείν, δὲν τοῦ ἐπέτρεψε ν' ἀναγκάσῃ κουτσὸ ἄλογο νὰ τρέξῃ. Ἀλλὰ ὑπερηφανεύθη κάπως, διότι κατώρθωσε νὰ κάμη τὸν Δίκ νὰ ἐργασθῇ, και τοῦ ἐφάνη, ὅτι τὸ μέσον, ποῦ ἐχρειάζετο τὸ ἄλογο, ἦτο ὀλίγο γύμνασμα, και μάλιστα ἀπεφάσισε, ὅτι ὀλίγη ἄσκησις θάκαμνε καλὸ και στα ἄλογα.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Σείν ἔξευξε τὸν Δίκ πάλιν στὸ κάρρο.

«Μὴ με μιλάς, Μικέ, και πρέπει νὰ δουλέψουν τὰ τεμπέλικα», εἶπε.

Καλύτερα μὴ βιάζεσαι, εἶπε ὁ Μικέ, διότι, ἂν βάλῃς αὐτὰ τὰ ἄρρωστα ἄλογα νὰ δουλέψουν γρήγορα, θὰ τὰ ἐχῃς νεκρά.»

•Κάλλια νεκρὰ παρὰ ἄχρηστα· μόνο για νὰ τρῶνε; ἓνα νεκρὸ ἄλογο δὲν τρώγει, και θὰ εἶχα παράδες στὴν τσέπη, ἂν ἦσαν ὄλα νεκρά», και κατάφερε μιὰ καμτσικιά γερὴ στὸν Δίκ, ἐνῶ ὠμιλοῦσε. Ὁ Δίκ ἔρριξε πίσω τ' αὐτιά του και ἤρρισε χωλαίνων νὰ προχωρῇ. Ἀλλὰ τὰ βλέμματά του ἐδείκνυον, ὅτι λίγο μαστίγωμα ἀκόμη θὰ τὸν ξεκούτσανε περισσότερο ἀπὸ ὅτι ἦτο καλὸν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ Σείν. Καὶ ἔλειπε και ἡ Ἰδεθ, ἡ ὁποία μὲ καλά λόγια τὸν ἠμέρωνε. Ὁ Σείν ἀνέβηκε στὸ κάρρο και κτύπησε τὸ μαστίγι στὸν ἀέρα διὰ νὰ ξεκινήσῃ ὁ Δίκ, ἀλλ' αὐτὸς ἔμεινε ἀκίνητος. Εἶχε κατὰ τὰ φαινόμενα ὀποφασίσει, ὅτι δὲν θὰ εἰργάζετο ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ὁ Σείν τὸν ἐμαστίγωσε και πάλιν, ἀλλὰ ὁ Δίκ ἔρριξε πίσω τ' αὐτιά του, και κούνησε τὸ κεφάλι του, ὡς ἂν νᾶλγε, «Πρόσεξε, και θὰ φέρῃς συμφορὰ μὲ τὸν τρόπον σου».

—«Δὲν θὰ περιπατήσῃς! ἔ; εἶπε ὁ Σείν, και κατάφερε κοφτερές και δυνατὲς καμτσικὲς χωρὶς νὰ στέκεται, ὡς ὅτου σκεδὸν ἔκοψε τὸ δέρμα τοῦ ζῆφου. Ὁ Δίκ ὤρμησε πρὸς τὰ ἐμπρός, ἀλλὰ ὁ Σείν τραύηξε, μὲ ὄλας τὸς δυνάμεις τοὺς χαλινούς, και τὸ σκληρὸ σίδερο ἔκοψε τὸ στόμα τοῦ ἀλόγου, ὡς ὅτου αἱμάτωσε και ἔρριξε τὸν Δίκ στα πσιναῖα του πόδια. Ἡ ἀπότομος στάσις ἔρριξε τὸν Σείν πρὸς τὰ ἐμπρός και οἱ χαλινοὶ ἐχαλαρώθησαν.

Αὐτὴ ἦτο ἡ εὐκαιρία τοῦ Δίκ· ἤρπασε τὸ σίδερο στα δόντια του, ὅπως κάμνουν τὰ κακομεταχειρισμένα ἄλογα διὰ ν' ἀποφύγουν τὸ κόψιμο, και πρὶν ὁ Σείν νὰ τοποθετηθῇ πάλιν, ὁ Δίκ ὤρμησε στὸν κατήφορο, λησμονῶν πλέον τὴν δῆθεν ἄρρώστεια του. Ὁ Σείν τρανοῦσε τοὺς χαλινούς ὡς ποῦ πονοῦσαν τὰ χέρια του, ἀλλὰ ἀδίκᾳ ἡ δύναμις τοῦ ἀλόγου ἦτο ἀνωτέρα πολὺ.

Τώρα ἤλπιζε μόνον, ποῦ τὸ σίδερο θάσπανε τὰ δόντια τοῦ ζῆφου, ἀλλὰ, ὄχι, τὰ δόντια ἐκέρδισαν. Μὲ ὄρμην ἰσχυροῦ ἀνέμου ἔτρεχαν στὸν κατήφορο. Ἐπλησίαζαν τὸ γύρισμα τοῦ δρόμου και ὁ Σείν ἐγνώριζε καλά, ὅτι αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ τέλος, διότι ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάμη τὸν γύρο χωρὶς ν' ἀναποδογυρίσῃ τὸ κάρρο. Ὁ Δίκ ὤρμουσε και εὐθεῖαν πάνω στὴν φραγὴ, οὐδόλως προσέχων τὴν καμπὴν τοῦ δρόμου, μ' ἓνα φοβερὸ ἄλμα ἐπήδηξε τὴν φραγὴν, και τὸ κάρρο ἐγινε θρύμματα. Ὁ Σείν ἔκειτο στὴν ἄκρα τοῦ δρόμου ἀναίσθητος και, ὅπως ἐφαίνετο, νεκρός.

•Ὁ Δίκ ἐκλώττησε ἔως ὅτου ἐλευθερώθη και ὤρμησε στας πεδιάδας χαίρων, ὅτι μποροῦσε ἐπὶ τέλους νὰ κάμη ἐλευθέρων χρῆσιν τῶν ποδῶν του. Ὁ Σείν εἶχε περάσει ὄλη του τὴ ζωὴν μέσα σ' ἄλογα και ὁμως δὲν ἤξευρε, ὅτι ἓνα ζωηρὸ ἄλογο δὲν δαμάζεται μὲ τὴν βία και κακία.

•Ἡ κ. Σείν εἶχε δεῖ τὸ ἄλογο νὰ τρέχῃ και ἐφοβήθη τὸ

ἀποτέλεσμα, Κάποιο ὕψωμα τοῦ δρόμου τῆς εἶχε κρύψει τὸ ἄλογο καὶ δὲν ἤξευρε πλέον, τί ἔγινε. Ἐφώναξε ὁμοῦ τὸν Τόμ καὶ τὸν Μικὲ καὶ τοὺς εἶπε τοὺς φόβους τῆς.»

— «Ἄ, μὴν τρέμης, μητέρα! Μὲ τὰ χάλια, ποῦ ἔχει τὸ πόδι τοῦ Δίκ, γρήγορα θὰ τὸν σταματήσῃ ὁ πατέρας, εἶπε ὁ Τόμ.

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶμαι καὶ τόσο σίγουρος, εἶπεν ὁ Μικὲς. Τὸ ἄλογο ἔχει ὀρμητικὴν φύσιν, καί, ὅταν ἀναβῇ τὸ αἷμά του, κανένα δὲν ἀκούει.»

— Θὰ ἤθελα νὰ πᾶτε νὰ δῆτε, μὴ ἔγινε τίποτε, εἶπε ἡ κ. Σείν.

— «Μπᾶ, αὐτὸ δὲν θὰ ὠφελοῦσε, μητέρα, δὲν ἔχουμε, οὔτε ἓνα ἄλογο, καὶ μὲ τὰ πόδια ποῦ θὰ τὸν προφθάναμε;

— «Δὲν μπορῶ νὰ ἡσυχάσω, ἂν δὲν ξεύρω, τί ἔγιναν», εἶπεν ἡ κ. Σείν.

— «Μὴ ἀνησυχῆτε.— Ὁ πατέρας ξεύρει τόσο καλὰ γιὰ ἄλογα· ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀφήσῃ τὸν Δίκ νὰ τοῦ φύγῃ ἔτσι. Ἐλα, Μικέ, πᾶμε στὴν δουλειά μας.»

Ὁ Σείν ἔκειτο ἀκόμη ἀναίσθητος στὸ ἄκρον τοῦ δρόμου. Εἶχε προσπαθήσει νὰ διοικήσῃ τὸ ἄλογο, μὲ κτηνώδη δύναμη, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα. τὸ ἄλογον ἐκάλπαζε ἀνὰ τὰς πεδιάδας θριαμβεῦον ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ του, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔκειτο ἀναίσθητος στὸν δρόμο. Τὸ ἄλογο δὲν εἶχε ξοδεύσει οὔτε ἓνα δέκατο τῆς δυνάμεώς του, καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶχε χάσει ὅλας του τὰς δυνάμεις καὶ ἦτο σὰν νεκρός.

Ὅτε συνέβη τὸ δυστύχημα, ἡ Ἰδεθ εὗρίσκετο εἰς τῆς Κόρας Τρέσου, καὶ τὸ ἀπόγευμα, ἐπειδὴ ὁ Κορ Τρέσου θὰ ἐπῆγαινε μὲ τὸ ἀμάξι του γιὰ δουλειά, ἐπροσκάλεσε τὴν Ἰδεθ νὰ κάτῃ μαζί του γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ σπίτι. Ἐκεῖνη εὐχαρίστως ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν.

— «Πῶς μ' ἀρέσει νὰ κάθῃμαι στὸ δικό σας ἀμάξι διότι τ'ἀλογά σας φαίνονται τόσο εὐχαριστημένα καὶ εὐτυχῆ».

— «Καὶ ἐγὼ αὐτὸ θέλω. Τοῖς ἀξίζει νὰναι εὐτυχῆ τόσο, ὅσον νὰ εἶμαι ἐγὼ ἢ ἄλλο μέλος τῆς οἰκογενείας μου».

«Νομίζετε, οἱ τὰ ζῶα γνωρίζουν τίποτε περὶ εὐτυχίας καὶ δυστυχίας; ἠρώτησεν ἡ Ἰδεθ, δηλαδὴ θέλω νὰ πῶ, τὸ ἐννοοῦν, ὅτι τὰ ἀγαπῶμεν καὶ μᾶς ἀνταποδίδουν τὴν ἀγάπην;»

— «Αὐτὴ εἶναι δύσκολος ἐρώτησις, εἶπε ὁ Τρέσου· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι αἱ πράξεις των δεικνύουν, ὅτι αἰσθάνονται τὴν ἀγάπην καὶ καλωσύνην τόσον, ὅσον καὶ ὁ ἄνθρωπος· ἀλλὰ ἂν ἀντιλαμβάνονται αὐτὰ τὰ πράγματα, ὅπως ἡμεῖς, δὲν μπορῶ νὰ πῶ. Πάντοτε εἶναι κανὼν μου νὰ τὰ φέρωμαι, ὡς ἂν ἠσθάνοντο. Πρὸ πάντων τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ ἄλογα μὲ ὑπηρετοῦν πολὺ καλύτερα, ὅταν τὰ μεταχειρίζομαι ἐπιεικῶς καὶ ἐκτὸς τούτου εἶναι καὶ ἡ συνείδησίς μου ἑλαφρὰ, ὅταν ξεύρω, ὅτι καλομεταχειρίζομαι ὅλα τὰ ζῶα, ποῦ ἐπλάσεν ὁ Θεός».

— «Ἄχ, πῶς ἤθελα νὰ ἐσκέπτετο καὶ ὁ πατέρας μου ἔτσι δι' αὐτὰ τὰ ζητήματα, καὶ νὰ ἐνδιαφέρετο περισσότερο διὰ τὴν καλοπέρασιν τῶν ζῴων, ποῦ δὲν μποροῦν τὰ καθύμενα νὰ μιλήσουν καὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦν».

— «Μὰ μὲ μιὰ τόση καλὴ δασκαλίτσα σὰν ἐσένα μοῦ φαίνεται, ὅτι μποροῦσε νὰ μάθῃ πολλά».

— «Δὲν μὲ ἀκούει. Λέγει, ὅτι εἶμαι πολὺ μικρὰ διὰ νὰ γνωρίζω περὶ τοιούτων πραγμάτων».

— «Μπᾶ! τί εἶναι αὐτό; ἐφώναξεν αἴφνης ὁ Τρέσου, καθὼς πλησίασαν εἰς τὸν τόπον τοῦ δυστυχήματος, ἕνα ἄλογο τρέχει ἄγρια μονάχο του καὶ ἔχει μέρος τοῦ χαλινοῦ καὶ τῆς σέλλας στὴ ράχι! Περίεργον μοιάζει τὸν...», καὶ ἔσταμάτησε, διότι ἀνεγνώρισεν τὸ ἄλογο, ποῦ εἶναι τοῦ Κου Σείν.

— «Μοιάζει τὸν Δίκ, συνεπλήρωσεν ἡ Ἰδεθ, ἀλλὰ δὲν

μπορεῖ νὰ εἶναι ἐκεῖνος, διότι ὁ Δίκ εἶνε κουτσός καὶ αὐτὸ τὸ ἄλογο δὲν εἶναι».

— «Φαίνεται, ὅτι κάποιος ἔπαθε δυστύχημα, ἀλλὰ δὲν βλέπω τίποτε ἴχνη στὸν δρόμο. Καμμιά φορὰ τὰ ζωηρὰ ἄλογα ἐκδικοῦνται ἔτσι τὴν κακομεταχείρισίν των». Ἐξηκολούθουν ἐν τῷ μεταξὺ τὸν δρόμον των καὶ ἔξαφνα, καθὼς πλησίαζον στὸ γύρισμα, ὁ Τρέσου εἶδε σημάδια τῆς καταστροφῆς· ἀλλ' ἡ Ἰδεθ τὰ εἶχε διακρίνει πρὸ αὐτοῦ.

— «Ἄχ, Κύριε Τρέσου, τὸ ἄλογο ἀφηνίασε καὶ βλέπω ἕνα ἄνθρωπο κατὰ γῆς. Ἄχ, σᾶς παρακαλῶ, κάμετε νὰ τρέξῃ τὸ ἀμάξι. — Θεέ μου! εἶμαι βεβαία, ποῦ εἶναι ὁ πατέρας μου».

Ὁ Κύριος Τρέσου εἶχεν ἤδη κάμει τὰ ἄλογα νὰ καλπάζουν γρήγορα καὶ τὸ ἀμάξι εἰς μίαν στιγμὴν ἐστάθη κοντὰ στὸν ἀναίσθητον Σείν.

Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἡ Ἰδεθ ἦτο στὸ πλάγι τοῦ πατέρά της... Ἄχ, πατέρα μου, μίλησέ με, πατέρα μου, ἔλεγε, ἐνῶ ἐσῆκωνε τὸ κεφάλι του στὴν ἀγκυλιά της.

«Ἄχ, Κύριε Τρέσου, εἶναι νεκρός;»

— «Ὁχι, καλὸ παιδί, δὲν εἶναι νεκρός, ἀλλὰ ἄσχημα κτυπημένος. Μπορεῖς νὰ μείνης ἐδῶ, ὡς ὅτου πάγω νὰ φέρω βοήθεια;»

— «Ὁχι, ὄχι, μὴ φύγετε· ἐγὼ μπορῶ νὰ σᾶς βοηθήσω, νὰ τὸν βάλετε στ' ἀμάξι καὶ νὰ τὸν πάρωμε γρήγορα σπίτι.»

— «Μὰ, παιδί μου, δὲν ἔχεις δύναμι γιὰ νὰ μὲ βοηθήσης.»

— «Ἐχω, ἔχω, Κύριε Τρέσου. — Εἶμαι δυνατή. Ἐλάτε, ἀφήσατέ με νὰ βοηθήσω.»

— «Καλὰ λοιπόν, ἀφοῦ ἐπιμένης, ἔλα νὰ προσπαθήσωμε μαζί.» Μὲ δυσκολίαν τὸν ἐσῆκωσαν καὶ τὸν ἔβαλαν

στο άμάξι, και διηυθύνθησαν με μεγάλη ταχύτητα στο κτήμα του Σείν.

Όταν έφθασαν, ή Ίδεθ έτρεξε στο σπίτι και συνήντησε την μαμμά της στο προαύλιο.

Ότε ή μαμμά της είδε τα μάτια της πρισμένα από δάκρυα άμέσως έκαιάλαβε. «Πέθανε; κόρη μου, πέθανε;» ξφώναζε έν έν μέσω λυγμών, ένφ έσφιγγε την κόρη της στην άγκαλιά της.

— Όχι, μητέρα μου, όχι, μόνον έκτύπησε, άπλήντησεν ή Ίδεθ, προσπαθούσα να δώση θάρρος.

Η Κυρία Σείν έτρεξε στο άμάξι, και ή Ίδεθ έσπευσεν εις άναζήτησιν του Τόμ και του Μικέ, οί όποιοι ήλθαν και μετέφεραν τον Σείν εις τό σπίτι. Ό Κοσ Τρέσου έφυγεν άμέσως να φέρη τον γιατρό.

«Πρόκειται για ζωή ή θάνατο, καλά μου άλογα,» τα είπε, ένφ τα έγγισε έλαφρά με τό μαστίγι· «ώστε τρέξετε, τρέχετε με όλη σας την δύναμιν.» Τόσον τον έννοούσαν, ώστε άμέσως έτρεξαν σαν άνεμος και έντός ολίγων λεπτών επέστρεφε τό άμάξι με τον γιατρό.

Η εξέταση του Ιατρού ήτο σοβαρά και τό αποτέλεσμα ήτο, ότι ό Σείν είχε ένα σπασμένο πόδι και μώλωπα στην κεφαλήν. Έμεινε σχεδόν άναίσθητος τό υπόλοιπον της ήμέρας. Την έπομένην ήμέραν ήτο καλύτερα ολίγον, αλλά δέν ένθυμείτο διόλου τό δυστύχημα, έως ότου ή Κα Σείν του εξήγησε τό τί συνέβη. Τό μεγαλύτερον βάσανο δι' αυτόν ήτο τότε ή σκέψις, ότι θα έμενε δύο μηνας τουλάχιστον χωρίς να κινήται και συγχρόνως υποφέρων πόνους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Η ιστορία του δυστυχίματος ταχέως έγινε γνωστή ανά την έπαυλιν όλην και έσχολιάσθη ύφ' όλων των ζώων. Άλλά ή γενική γνώμη και έντύπωσις ήτο, ότι τώρα τουλάχιστον θα έχουν ένα άνθρωπον ολιγώτερον να τυραννή για κάμποσο καιρό.

— «Λυπούμαι μάλιστα, που και ό Τόμ δέν έπαθε τίποτε, είπεν ή άγελάδα, ώστε να μη μπορή να έρχεται έδω έξω να μās δέρνη».

— «Δέν έπιδοκιμάζω διόλου την προξίν σου», είπεν ό Δοβίνος εις τον Δίκ. «Πολύ, πάρα πολύ έπροχώρησες. Τώρα βέβαια όλοι θα καταλάβουν, ότι προσεποιείσο τον κουτσό, και μπορούν μάλιστα να μās έννοήσουν όλους και τό αποτέλεσμα της άνακαλύψεως θα είναι περισσότερα βάσανα από πριν για όλους μας».

«Έ! ό,τι έγινε δέν μπορεί να ξεγίνη, είπεν ό Δίκ. Έχασα την ψυχραιμία μου, θύμωσα, και είχα βαρεθή πειά και την υποκρισία. Άν ήμουν πραγματικά κουτσός, πάλιν ό Σείν θα μ' έκαμνε να σύρω τό κάρρο. Για κείνον ήμην άληθινά κουτσός. Και όμως με μαστίγωσε έ, τότε κίνησα να τρέξω πριν σκεφθώ. Τότε είπα, «ας τελειώσω μιá που ήρχισα, διότι τώρα που με κατάλαβε, ότι έκαμνα ψεύματα τον κουτσό, θα μ' άφανίση και άργά ή γρήγορα θα έχω πόλεμον μαζί του». Βλέπεις με

τὸ ἀκούσιο τρέξιμο, ποῦ ἔκαμα, μπῆκα σὲ δύσκολο θέσι. ἢ ἔπρεπε νὰ πολεμήσω τὸν Σείν, ἢ νὰ ὑποχωρήσω, καὶ προτίμησα νὰ πολεμήσω».

— «Μὰς ἔφτειασες ἄσχημη δουλειά, εἶπεν ὁ Δοβίνος, καὶ μπορεῖ νὰ μὰς κοστίσῃ ὅλους ἀκριβά. Ἐπρεπε νὰ κρατήσης τὸν θυμό σου».

— «Προσεπάθησα, ἀλλὰ ἀπέτυχα, καθὼς βλέπεις» ἀπήντησεν ὁ Δίκ. «Δὲν ἔχω οὔτε τὰ χρόνια σου οὔτε τὴν πεῖρα, καὶ κάμνω ἄσχημα λάθη κάποτε».

— «Μὰ πρέπει νὰ βροῦμε ἄλλο τρόπο διὰ νὰ ὑπερασπίσουμε τὸ περὶ μας, ὅταν ὁ Σείν γίνῃ πάλιν καλά, ἀλλὰ αὐτὸ θ' ἀργήσῃ, ὅπως μοῦ εἶπεν ὁ Τάουζερ».

— «Γιὰ μένα τοῦλάχιστον εἶναι πειὰ πόλεμος γερός καὶ τὸν ἐκήρυξα φανερά. Δὲν θ' ἀφήσω νὰ μὲ βάλουν χαλινούς ἢ τίποτε ἄλλο, ἂν δὲν ἀποφασισθῇ τὸ ζήτημα τοῦ τρόπου, ποῦ θὰ μὰς φέρωνται. Ὁ Τάουζερ εἶπε προχθές, ὅτι ὁ Σείν ἔλεγε ποῦ θὰ μὰς κάμῃ νὰ πληρώσωμεν ἀκριβά διὰ τὰς μακράς μας διακοπὰς, ὅταν γίνῃ καλά».

Αἱ ἡμέραι ἐφαίνοντο μακρὰ καὶ ἀνυπόφοροι εἰς τὸν *κατάκοιτον* Σείν.

Εἰς τὰς πληγὰς του τὰς σωματικὰς προσετίθεντο καὶ αἱ σκέψεις διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ κτήματός του καὶ ὅλων τῶν ἐργασιῶν. Ἡ κυρία Σείν καὶ τὰ παιδιά προσεπάθουν νὰ τοῦ κρύπτουν αὐτὰ τὰ βάσανα τοῦλάχιστον, καὶ τοῦ ἔλεγαν, ὅσα καλὰ μποροῦσαν νὰ τὸν ἀπατήσουν.

Μιὰ ἡμέρα, καθὼς ὁ Τόμ περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του, τὸν ἠρώτησε, «Τόμ, πόσον καιρὸν θὰ πάρῃ τὸ σιτάρι διὰ νὰ γίνῃ καὶ νᾶναι ἔτοιμο γιὰ τὸ λίπασμα ;

— «Δὲν ξεύρω, εἶπεν ὁ Τόμ, ἀλλὰ ὅταν εἶναι ἔτοιμο, οἱ γείτονες θὰ ἔλθουν καὶ θὰ μὰς βοηθήσουν πολὺ».

«Τὰ κοτσύφια μήπως ἔφαγαν πολὺ σιτάρι ;»

— «Ὁχι, θαρρῶ ποῦ δὲν ἔφαγαν διόλου.»

— «Εἶναι καλὴ ἡ σπορά ;»

— «Καλοῦται. Μὴ στενοχωρεῖσθε γι' αὐτό. Θὰ ἔβγῃ ὄραϊο σιτάρι μὲ τὸν καιρό».

— «Μὰ ἐγὼ στενοχωροῦμαι. Δὲν μπορῶ· γὰτι τρέχει καὶ τὸ καταλαβαίνω ἀπὸ τὰ φερσίματά σας. Ἐλα, πὲς τὸ μου. Μιὰ ἀκόμη δυστυχία δὲν θὰ μὲ σκοτώσῃ ὑστερα ἀπὸ ὅλα, ποῦ ὑπέφερα καὶ ζῶ.»

— «Λοιπόν, πατέρα, ἀφοῦ καὶ καλὰ ζητεῖτε νὰ μάθετε, σᾶς τὸ λέγω, ὅτι τὸ σιτάρι δὲν βγήκε καλὸ.»

— «Καὶ ποιά ἡ αἰτία ;»

«Θὰ σᾶς τὰ πῶ ὅλα, ἀφοῦ ἐπιμένετε. Ἡ σπορὰ ἢ φτεινὴ εἶναι ὅλος διόλου ἀποτυχία. Τὰ σκουλήκια ἔφαγαν ὅλον τὸν σπόρο, καὶ πρέπει νὰ φυτέψωμε πάλιν. Τώρα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στενοχωρεῖσθε, διότι οἱ γείτονες ὅλοι ὑπεσγέθησαν, ὅτι θὰ ἔλθουν νὰ σκάψουν πάλιν ὅλους τοὺς ἀγρούς μὲ τὸ ἄροτρο, καὶ νὰ τοὺς ξαναφυτέψουν. Ἀλλὰ ὁ κ. Τρέσου εἶπεν, ὅτι ἐφοβεῖτο, ποῦ δὲν θὰ βγάλει μεγάλη ἐσοδεία φέτος, γιὰτι ἔχει πολλὰ σκουλήκια.»

— «Τοῦ Τρέσου τὸ σιτάρι φραγώθηκε ἀπὸ τὰ σκουλήκια ;»

— «Ὁχι.»

— «Τοῦ Σμίθ ;»

— «Οὔτε.»

«Οὔτε κανενὸς ἄλλου ;»

— «Κανενὸς στοὺς γύρω ἀγρούς.»

— «Τότε ἡ Μοῖρα μὲ πολεμᾷ, καὶ θὰ παραδώσω τὰ ὄπλα», εἶπεν ὁ Σείν.

— «Ὁ κ. Τρέσου λέγει, ὅτι κάτι παράξενο συνέβη μὲ τὸ σιτάρι σας, καὶ νομίζει, ὅτι ἡ αἰτία εἶναι, ποῦ δὲν ἔχουμε πουλιὰ φέτος νὰ φᾶνε τὰ σκουλήκια. Ἡ Μητέρα καὶ ἡ Ἰδεθ μιλοῦσαν γιὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν πουλιῶν φέ-

τος, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸ εἶχα παρατηρήσει, ἕως οὗτου ὁ Τρέσου τῶκαμε λόγο. Ἐλλὰ δὲν πιστεύω ἐγώ, ποῦ αὐτὴ ἦτο ἡ αἰτία.»

— «Ἐγὼ δὲν πιστεύω τὲς ζαβὲς ἰδέες του, ἀλλὰ, μὰ τὴν ἀλήθεια, φαίνεται, ὅτι κακὸς δαίμων μὲ κυνηγᾷ αὐτὴν τὴν ἄνοιξι.»

— «Μὴ ἀνησυχεῖτε καὶ θὸ ξανασπείρωμε, καὶ μπορεῖ νὰ βγῆ καλὸ σιτάρι στὸ τέλος.»

«Δὲν ἔχει φέτος ἔσοδεῖα. Ἄν τὰ σκουλήκια τὸ πῆραν μιὰ φορά, θὰ τὸ ξαναφᾶνε, καὶ δὲν ἔχει νὰ βγάλουμε τίποτε ἀπὸ τὸ σιτάρι φέτος.»

Ὁ Τὸμ ἀφῆκε τὸν Σέιν πειὸ ἀπογοητευμένον ἀπὸ ποτὲ καὶ μάλιστα καθὼς ἐβράδειασε, καὶ τὸ σκότος μαζεύθηκε γύρω, πονοῦσε δὲ καὶ τὸ πόδι του, ἠσθάνθη τὸ βᾶρος τῶν δυστυχημάτων του δυσβάστακτον καὶ ἐσιτίναξε δυνατὰ, ὥστε ἡ Ἰδεθ, ἡ ὁποία ἐκάθητο στὸ πλαγινὸ δωμάτιο, τὸν ἤκουσε. Ἦλθε λοιπὸν σιγά σιγά, στὸ δωμάτιό του, καὶ πλησίασε στὸ κρεβάτι του.

«Καυμένε, πατέρα! ὑποφέρεις πολὺ;»

— «Ἄ, ναί, κοροῦλα μου· ὅλα, ὅλα μᾶς φέρνουν στὴν καταστροφὴν.»

«Ἄ, παππάκη μου, πῶς μιλεῖς!» καί ἤγονάτισε παρὰ τὸ κρεβάτι του.

«Μήπως δὲν ἔχεις ἀκόμη τὸ καλὸ σου σπίτι καὶ τὴν οἰκογένειά σου, ποῦ σὲ λατρεῖ, καὶ γείτονας καλοῦς;»

— «Ναί, ναί, τὸ ξεύρω, ἀλλὰ σκέφου, ποῦ δὲν θᾶχουμε καμμιά ἔσοδεῖα φέτος.»

— «Τί πειραῖζει ἐπὶ τέλους; ἡμεῖς θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς μ' ὅλα αὐτά.»

— «Δὲν καταλαμβάνεις, κόρη μου· δὲν εἶσαι ἀρκετὰ μεγάλη διὰ νὰ ἐννοήσης αὐτὰ τὰ πράγματα.»

— «Ναί, ἀλλ' ὁμως τὰ καταλαμβάνω, πατέρα. Εἶμαι δεκαεπτὰ ἐτῶν, καὶ ξεύρω, ὅτι χαλνᾶτε τὴν ζωὴν σας μὲ τὴν προσπάθειαν νὰ κρούψετε χρήματα καὶ ν' ἀγοράσετε καὶ ἄλλο κτῆμα. Αὐτὸ δὲν μᾶς κάμνει εὐτυχεστέρους καὶ ἀπ' ἐναντίας κάμνει καὶ σᾶς καὶ μᾶς δυστυχεστέρους. Καί, πατέρα, δὲν εἶσαι τόσον καλὸς καὶ ἐπιεικὴς, ὅσον ἐσυνείθιζες νὰ εἶσαι καὶ δὲν μᾶς ἀγαπᾶς, ὅπως ὅταν ἦμην μικρὸ κοριτσάκι.»

— «Δὲν σ' ἀγαπῶ, κοροῦλα μου! Μὰ γιὰ σένα προσπαθῶ νὰ κερδίσω, καὶ τί καλύτερη ἀπόδειξι θέλεις γιὰ τὴν ἀγάπη μου;»

— «Νά, θέλω λίγη ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν ἀγάπη», καὶ ἔσυρε τὸν βραχίονά του γύρω στὸν λαιμόν της καὶ τὸν ἐφίλησε διὰ πρώτην φοράν ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια.»

Αὐτὴ ἦτο νέα αἴσθησις διὰ τὸν Τζὼν Σέιν. Ἡ θερμότης τοιαύτης ἀγάπης δὲν εἶχεν εἰσδύσει στὴν ἀραχιασμένη καρδιά του, καὶ ἔπρεπε νὰ περάσῃ καιρὸς διὰ νὰ τὴν αἰσθανθῆ μέσα στὴν ψυχὴ του.

«Εἶσαι καλὴ κόρη, Ἰδεθ· ἀλλὰ δὲν καταλαμβάνεις, πόσῃ ἀνάγκῃ χρημάτων ἔχει κανεὶς διὰ νὰ προοδεύσῃ ἕως αὐτὸν τὸν κόσμον.»

«Καὶ ὁμως καταλαμβάνω, πατέρα, ἀλλὰ ξεύρω ἐπίσης· ὅτι τὰ χρήματα δὲν θὰ μᾶς δώσουν εὐτυχίαν. Ἄς εἴμεθα εὐτυχεῖς καὶ ἄς μὴ ἀνησυχοῦμε διὰ χρήματα.»

— «Μὰ πῶς θὰ ζήσωμε χωρὶς χρήματα, παιδί μου;»

— «Ἄ! χρυσὸ μου παππάκη! Ξεύρω, ποῦ ἔχεις ἀρκετὰ χρήματα στὴν τράπεζα γιὰ νὰ ζήσωμε ἕνα χρόνο ὀλόκληρο, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν βγάλουμε πεντάρια.»

— «Καὶ τί θὰ ἔκαμνες, ὅταν τελειώσουν αὐτά;»

«Πῶς! τότε σεῖς θὰ εἴσθε καλά, τὰ ἄλογά μας θὰ εἶναι καλά, καὶ ὅλοι θὰ ἐργασθοῦμε μὲ πρόθυμα χέρια καὶ

χαρούμενη καρδιά. Θὰ εἴμεθα τρυφεροὶ καὶ ἐπιεικεῖς εἰς ὅλα καὶ ὄλους, καὶ δὲν θὰ σκεπτόμεθα τόσον πολὺ τὰ κέρδη.»

— «Τὰ λόγια σου μοιάζουν καλά, Ἴδεθ, ἀλλὰ φοβοῦμαι, ποῦ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τ' ἀκολουθήσῃ. Ἐνας πατέρας πρέπει νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν οἰκογένειάν του, εἰδμενὴ κανεὶς δὲν θὰ τὴν σκεφθῇ.»

— «Μάλιστα, ἀλλὰ ἂν ἐπιτρέπη εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του διὰ χρήματα νὰ γίνηται τὸ κυριαρχοῦν πάθος, καὶ νὰ τὸν κάμνῃ νὰ ξεχνᾷ ἀγάπῃ καὶ τρυφερότητα, μοῦ φαίνεται, ὅτι βγαίνει πολὺ ἀδικημένος καὶ χάνει πολλά.»

«Μὲ ἔκαμες νὰ ξεχάσω τοὺς πόνους μου γι' ἀρκετὴ ὥρα, κόρη μου. Καλὴ νύκτα τὰ δυστυχήματά μου μὲ πειραίζουν πρὸ πάντων χάριν ἐκείνων, ποῦ κρέμονται ἀπὸ ἐμένα· ἐκείνους δὲν θέλω νὰ ἀφήσω νὰ δυστυχίσουν ἢ νὰ πεινάσουν μιὰ μέρα.»

« Ἄ! πατέρα μου. αὐτὰ νὰ μὴ τὰ σκέπτεσθε ἄλλη φορά. Ἄς ἔχωμεν πίστιν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον». Καὶ τὸν ἐφίλησε τρυφερά, ἀφοῦ πρῶτον τὸν ἔκαληνύκτισε.

Ὅταν ἔφευγεν ἡ Ἴδεθ, ὁ Σέϊν ἦτο ἀνήσυχος. Ἡ συνομιλία μετ' αὐτῆς εἶχε ξυπνήσει τὴν ψυχὴν του, καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης ἦτο ἐκεῖ βαθειὰ καὶ τώρα ζητοῦσε συμπάθειαν ἀνθρωπίνην. Ὁ Σέϊν εἶχε ζήσει μονήρη βίον.

Ὅλη του ἡ ψυχὴ ἦτο ριγμένη εἰς τὴν θησαυρίσιν χρημάτων. Δὲν εἶχε σκεφθῇ ποτέ, ὅτι κανεὶς πέριξ του ὑπέφερε, ἐνῶ ἐκεῖνος ἠκολούθει τὴν μόνην φιλοδοξίαν του, καὶ ὁμως ἰδοὺ ἡ κόρη του Ἴδεθ, ποῦ τόσα γρόνια ἔστερήθη τὰ πατρικὰ χάρδια ἀγάπης τρυφεράς. Τὸ πρόσωπόν της ἦτο ἀκόμη ἔμπρὸς του, καὶ τὰ λόγια της στριφογύριζαν στὴν μνήμην του. Ἡ φωνὴ της καὶ τὸ πρόσωπόν

της τὸν ἐνεθύμισαν μιὰν κόρην, ποῦ ἠγάπα πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ποία νὰ ἦτο!

Ἡ Μέρη, ἡ σύζυγός του βέβαια, ποῦ εἶχε σχεδὸν ξεχάσει, ὅτι τὴν ἠγάπησε ποτέ, καὶ ἡ ὁποία, ὅταν τὴν ὑπανδρεύθη, ἦτο ἀπαράλλακτη ἡ Ἰδεθ.

Βέβαια ἐκείνη ἦτο, καὶ ὁμοῦς τὸ εἶχε σχεδὸν λησμονήσει. Ἡσθάνθη αἴφνης δυσπερίγραπτον αἰσθημα· ἠθελε νὰ τῆς τὸ πῆ, ὅτι τὴν ἀγαποῦσε ἀκόμα, καὶ τὴν ἐφώναζε νὰ ἔλθῃ. Ὅταν ἦλθε, καὶ ἐστάθη πλησίον στὸ κρεβάτι του, ἡ ὄπτασία, τὴν ὁποίαν ἡ ἀρρωστημένη φαντασία του εἶχε πλάσει, ἐχάθη. Δὲν ἦτο πλέον τῆς Ἰδεθ τὸ ὄραϊον καὶ γελαστό πρόσωπον, ποῦ ἔσκυπτε ἀπὸ πάνω του ἀλλὰ ἦτο τῆς συζύγου του, καὶ τὰ εἴκοσι χρόνια τῆς διαρκοῦς φροντίδος, ποῦ εἶχε ἀφότου ἐνυμφεύθη, ἀφήκαν τὴν σφραγίδα τῶν στὸ πρόσωπόν της. Ἦτο ἡ Μέρη Σεῖν, ποῦ ἐστέκετο κοντὰ του, καὶ ὄχι ἡ Μέρη Μέλοτ, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπαναφέρει στὴν μνήμην του ἡ Ἰδεθ. Καὶ ἐκεῖνος ἦτο πάλιν ὁ Τζὼν Σεῖν, μὲ ρυτιδωμένο πρόσωπο καὶ κυρτωμένη ράχη! ἡ ὄπτασία ἐχάθη καὶ μαζὶ μ' αὐτὴν ἔφυγαν καὶ τὰ λόγια τῆς ἀγάπης, ποῦ ἠθελε νὰ πῆ.

«Ἦθελες τίποτε, Τζὼν;»

— Μόνον λίγη βοήθεια γιὰ νὰ μετακινηθῶ, ἀπήντησε.

Ὅταν ἐγινε καὶ αὐτό, ἐκείνη ἐξεκίνησε νὰ φύγῃ, ὅτε ὁ Σεῖν ἠσθάνθη τύψεις συνειδήσεως καὶ τὴν ξαναφώναξε.

— «Τί εἶναι, Τζὼν;»

— «Αἰσθάνομαι μοναξιά ἀπόψε, ἀπήντησε· δὲν μπορεῖς νὰ κάτσης λίγο μαζὶ μου;»

— «Μὰ βέβαια! Ὅλη τὴν νύκτα, ἂν μὲ χρειάζεσαι.»

Ἡ σύζυγός του ἐκάθισε κοντὰ του, καὶ ἐκεῖνος σιγά, σιγά, τῆς εἶπε, πῶς εἶχεν ἀρχίσει νὰ βλέπῃ ὅλα τὰ πράγματα μὲ διαφορετικὰ μάτια, καὶ δὲν ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἡ

ζωή του ἕως τώρα δὲν εἶχε περάσει ὅπως ἔπρεπε. Ὅτι εἶχε παραμελήσει τὰ καθήκοντά του ὡς πατέρας καὶ ὡς σύζυγος, καὶ ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς ἠθελε νὰ εἶναι ὅλοι στενωτέρου συνδεδεμένοι μὲ ἀγάπη καὶ ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην καὶ συνεννόησι. Θὰ τῆς ἔλεγε ἀκόμη, ὅτι τὴν ἠγάπα, ὅπως καὶ στὰ παλαιὰ χρόνια, ἀλλὰ τόσα ἔτη εἶχαν περάσει χωρὶς νὰ προσφέρῃ τρυφερόν λόγον στὴν γυναῖκά του, ποῦ ξεσυνείθισε καὶ δὲν εἶπε τίποτε. Ἐκείνη ἀπήντησε μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ὅτι καὶ ἐκείνη εἶχε παρατηρήσει, ὅτι εἶχαν πάρει διαφορετικοὺς δρόμους καὶ αἱ σκέψεις τῶν καὶ τὰ ἰδεώδη τῶν, ἀλλὰ τώρα μὲ μεγάλην χαρὰν ἤκουε τὰ λόγια του, καὶ τὰ ἐδέχετο ὡς ἀνατολὴν ὥραιότερας ἡμέρας, ὅποτε θὰ συνεβάδιζαν εἰς ὅλα ἠνωμένοι πραγματικῶς.

Παρηγορηθεὶς μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις, ὁ Σεῖν γρήγορα ἀπεκοιμήθη, καὶ ἡ κουρασμένη καὶ ἐξηντλημένη σύζυγός του ἀπεσύρθη διὰ τὴν ἀναπαυθῆ ἐλπίζουσα, ὅτι τὸ μέλλον δὲν θὰ διέψευδε τὰς ὥραιας ἐλπίδας, ποῦ ἔδωκε ὁ σύζυγός της ἐκείνην τὴν νύκτα.

~~~~~

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν αἱ σκέψεις τῆς νυκτὸς ἐξηφανίσθησαν ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, καὶ αἱ καλαὶ ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας εἶχε κάμει ὁ Τζὼν Σείν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς του, ἐλησμονήθησαν. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας πάντοτε ἦτο τὸ σπουδαιότερον μέρος δι' αὐτόν, καὶ ἡ Ξεις, ποὺ εἶχε νὰ σηκώνεται ἐνωρὶς καὶ ν' ἀρχίζῃ τὴν καθημερινὴν του ἐργασίαν, τὸν ἔκαμε τώρα νὰ θυμῶνῃ καὶ ν' ἀγανακτῇ, διότι δὲν μποροῦσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Ἡ τρυφερότης τῆς Ἰδεθ τὸν εἶχε παρασύρει χθὲς τὴν νύκτα εἰς ἀναμνήσεις ὠραίας πρὸ εἰκοσαετίας καὶ ἡσθάνθη, χωρὶς νὰ θέλῃ, τὰς ἐλπίδας, ποὺ εἶχε βάλῃ σὲ τὴν ἀθανάτην τότε, ὅτε ἡ Μέρη Μέλοτ εἶχε γίνει σύζυγός του· ἀλλὰ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐπανάφερε σκέψεις ἐργασίας καὶ κέρδους καὶ τώρα ἡσθάνετο μάλιστα ἐντροπὴν, διότι εἶχε ἐπιτρέψει εἰς τὸν ἑαυτὸν του νὰ σκεφθῇ σκέψεις καὶ νὰ αισθανθῇ αἰσθήματα, ὅπως τὰ χθεσινά.

Ὁ Μαρμονῶς ἔδωξε ἀπὸ τὴν ψυχὴν του τὸ ἱερὸν ἄρωμα τῆς ἀγάπης, ποὺ εἶχεν εἰσδύσει εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ ἔγινε πάλιν ὁ ἄνθρωπος τοῦ χρήματος, τυφλωμένος ἀπὸ τὴν λάμπην τοῦ χρυσίου, καὶ ἀδυνατῶν νὰ ἐννοήσῃ τὴν ὠραιότητα καρτερούσης συζύγου καὶ ἀγαπώσης κόρης.

Ὁ καιρὸς ἐπέρασε ἡσυχά ἐπὶ δυὸ ἐβδομάδας. Τὰ ζῶα ἐξηκολούθουν ἀκόμη τὴν ἀπεργίαν των. Τώρα δὲν ἐδυσκο-

λεύοντο τόσον, ἀφότου ὁ Σείν ἦτο κατάκοιτος διότι εἶχαν μόνον τὸν Τόμ νὰ πολεμήσουν, ἐνῶ ὁ Μικὲς ἦτο εὐσπλαγχνος καὶ δὲν τὰ κακομεταχειρίζετο. Πρὶν ἔκαμνε τὰς διαταγὰς τοῦ Σείν, τοῦ κυρίου του, ἀλλ' ὅταν μποροῦσε νὰ τὸ ἀποφύγῃ, δὲν τὰ ἐπέιραζε ποτέ.

«Τόμ, νὰ σὲ πῶ μιὰ ἰδέα, εἶπεν ὁ Μικὲς μιὰ μέρα, ἔλα νὰ προσπαθήσωμε ἕνα νέο τρόπο καὶ νὰ δοῦμε, ἂν θὰ ἐπιτύχῃ καὶ γίνουν καλὰ τᾶλογα.»

— Οὐφ, ἄς πᾶν νὰ χαθοῦνε, ὅπως ὄλα τὰ πράγματα τοῦ κτήματος φυσικὰ χάθησαν αὐτὸ τὸ καλοκαιῖρι, ἀπήντησεν ὁ Τόμ.

«Μὴ θυμῶνῃς μιὰ στιγμή, ὡς ποῦ νὰ σὲ πῶ. Ἄς καθαρίσωμε τοὺς σταύλους καὶ ἄς βάλωμε καθαρὸ ἄχυρο σὲ κάθε ἄλογο. ὕστερα νὰ τὰ ἐτοιμάσωμε καὶ ἕνα ζεστὸ φαγητὸ τὰ ζῶα, καὶ νὰ τὰ μεταχειρισθοῦμε σὰν εὐγενῆ πλάσματα, καὶ τότε, μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰ δοῦμε ἂν δὲν θὰ μπορέσωμε νὰ τοὺς βάλουμε ζωὴ μέσα τους.»

— «Μπορεῖς νὰ δοκιμάσῃς, ἂν καὶ καλὰ τὸ θέλῃς. Ἐγὼ δὲν τρελλάθηκα νὰ χάνω τὸν καιρὸ μου μὲ τέτοιες ἀνοησίες.»

— «Μὲ τὴν ἄδεια σου τότε θὰ τὸ δοκιμάσω.»

Ὁ Μικὲς δὲν ξέχασε τὴν ἀπόφασίν του. Τὰ κατώρθωσε ὄλα· ἐκαθάρισε τοὺς σταύλους, ἔκλεισε τὰς τρύπες διὰ νὰ μὴ πνέῃ ὁ ἄνεμος μέσα καὶ κρυώσουν τᾶλογα, τὰ ἔβαλε νὰ κοιμηθοῦν σὲ καθαρὸ ἄχυρο, τὰ ἐκτένισε καὶ τὰ ἔλουσε, ἕως ὅτου τὸ παρημελημένον δέρμα των ἔλαμπε πάλιν.

— «Τί νὰ συμβαίῃν τώρα», εἶπεν ὁ Δοβῖνος, ὅταν ἔφυγεν ὁ Μικὲς,» αὐτὸ μοιάζει σὰν νὰ γυρίζουν τὰ πράγματα μὲ τὸ μέρος μας.

— «Δὲν μοῦ ἀρέσουν κολακίαι ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἔχ·

θροῦ,» εἶπεν ὁ Δίκ. «Ἄς μὴ βιασθοῦμε, ὡς ὅτου καταλάβουμε, ὅτι δὲν ὑπάρχει παγίς σ' αὐτὴν τὴν περιποίησιν.»

— «Χωρὶς νὰ ἐξετάζω τὴν αἰτίαν τῆς ἀλλαγῆς, ἐγὼ θὰ ἀπολαύσω, ὅσο μπορῶ, αὐτὴν τὴν νύκτα,» εἶπεν ὁ ἀραβικὸς Ἴππος.

— «Κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο θὰ κάμω, εἶπε καὶ ἡ φοράδα.»

Ὁ Μικὲς ἐξηκολούθησε τὸ σχέδιόν του τὴν ἐπομένην· τὰ περιποιήθη θαυμάσια, καὶ τὰ ἄλογα ἄρχισαν νὰ σκέπτονται, ὅτι ἀνέτειλε δι' αὐτὰ καλὴ ἡμέρα· μόνον ὁ Δίκ ἐπέμενεν ὅτι τὰ χρεωστοῦσαν ὅλα στὴν ἀρρώστεια τοῦ Σείν, καὶ ὅτι ὁ Μικὲς, ὁ ὁποῖος εἶχε καλὴ καρδιά, τὰ ἔκαμνε αὐτὰ κρυφὰ ἀπὸ τὸν κύριόν των.

— «Ἐ, καὶ ἂν ὁ Μικὲς μᾶς μεταχειρίζεται ἔτσι ἔμορφα, ἄς τοῦ ἀνταποδώσωμε τὰ ἴσα, εἶπεν ὁ ἀραβικὸς.

• Ἐγὼ τοῦλάχιστον βαρέθηκα νὰ κάμνω τὸν ἀρρωστο».

«Κ' ἐγὼ δὲν ἔχω ἀντίρρηση· ἐργάζομαι γιὰ ὅποιον μὲ μεταχειρισθῆ καλά, καὶ ἂν ὁ Μικὲς εἶναι καλός, τὸν δουλεύω μετὰ χαρᾶς».

Ἐνῶ ἐλέγοντο αὐτὰ, ὁ Μικὲς ἐπῆγε νὰ δῆ τὸν κ. Σείν.

Καλὴ μέρα σας, κύριε Σείν! καὶ πῶς εἴσθε σήμερα;

— «Ἄσχημα! Μικέ, ἄσχημα!» ἀπήντησε ὁ Σείν, καὶ ὅλα πηγαίνουν στὴν καταστροφή ἔξω στὸ κτῆμα, ἔ;

— «Ὁχι δά, ὄχι. Ζεῦρετε, αὐτὲς τὲς ἡμέρες περιποιούμαι τᾶλογα μόνος μου, καὶ νομίζω, ὅτι σὲ λίγες ἡμέρες θὰ μποροῦν νὰ δουλέψουν».

«Καλά, καλά, αὐτὸ εἶναι κάποια ἐνθάρρυνσις τοῦλάχιστον,» εἶπεν ὁ Σείν. «Τί κάμνεις γιὰ τὰ ἄλογα;»

— «Τίποτε ἔκτακτο. Μόνον τὰ μεταχειρίζομαι σὰν gentleman. Κάμνω πρὸς αὐτὰ, ὅ,τι θὰ ἤθελα νὰ μὲ κάμουν οἱ ἄλλοι. Ἐγὼ δὲν εἶμαι σπουδασμένος, οὔτε τόσον καὶ

Χριστιανὸς ἴσως, ὅπως ἔπρεπε, ἀλλὰ αὐτὸν τὸν κανόνα τὸν ἠῦρα ἔκτακτο. Ἄν τὰ μεταχειρισθῆς καθὼς πρέπει καὶ μὲ ἀγάπη, αὐτὸ εἶναι ὅλο τὸ μυστικόν. Ἀφήστε με μόνον μου γιὰ τὰ ἄλογα καὶ δὲν θὰ μετανοήσετε· θὰ τὰ βάλω στὴν δουλειὰ σὲ λίγες μέρες.»

Μόλις ἔφυγε ὁ Μικὲς, ἦλθε μέσα ἡ Ἰδεθ.

«Καλὴ μέρα, κόρη μου· εἶμαι κάπως καλύτερα σήμερα.»

«Πῶς χαίρομαι γ' αὐτὸ πατέρα. Νὰ σᾶς ἀνοίξω τὸ παράθυρο νὰ βλέπετε ἔξω.

Φοβοῦμαι ὅμως, ὅτι ἡ μαμὰ θ' ἀρρωστήσῃ. Μόλις μπορεῖ ν' ἀνασηκωθῆ.

— «Πῶς; τί τρέχει; τί ἔχει;» ἠρώτησεν ὁ Σείν. Ἀφότου ἀρρώστησε ὁ ἴδιος, ἦτο τόσον ἀπερροφημένος μὲ τὰς ἐγωϊστικὰς του σκέψεις, ποῦ δὲν εἶχε παρατηρήσει, ὅτι ἡ σύζυγός του ἐξηντλεῖτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ὑπερκόπωσιν.

Ὁ Τάουζερ μετ' ὀλίγον μετέφερε τὰ νέα τῆς ἀσθενείας τῆς Κυρίας του εἰς τὸν σταῦλον.

«Ἄ! αὐτὸ ἦτο ἄσχημον, εἶπεν ὁ Δοβῖνος. Κάποιος ἀπὸ μᾶς πρέπει νὰ πάγῃ ἀμέσως γιὰ τὸν γιατρόν».

— «Ἐγὼ θὰ πάγω», εἶπεν ὁ Δίκ.

— «Ἄς πάρουν ἐμένα· φυσικὰ κουράσθηκα νὰ κάθωμαι», εἶπεν ὁ ἀραβικὸς.

Μετ' ὀλίγον ἦλθεν ὁ Μικὲς, ὁ ὁποῖος διετάχθη νὰ φέρῃ γρήγορα τὸν γιατρόν! «Ὁ καιρὸς εἶναι χρῆμα, ἔλεγε μόνος του, καὶ πρέπει νὰ πάρω ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τ' ἄλογα, ἀλλὰ ποιὸ ἄρά γε ἀπὸ τὰ τεμπέλικα θὰ θελήσῃ;»

Ὁ Δίκ ἔσειε τὴν οὐρὰν του καὶ ἐχρεμέτισε διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι θέλει νὰ πάγῃ.

«Ἄ, σὺ κατεργάρη, θέλεις πάλι νὰ δοκιμάσῃς τὴν παλαιὰ σου μέθοδο καὶ νὰ μὲ ρίξῃς κάτω καὶ μένα.

Ἄλλὰ εἶσαι καὶ ὁ γρηγορώτερος ἀπ' ὅλους, καὶ θὰ σὲ δοκιμάσω ὀπωσδήποτε».

Ἦτοίμασε λοιπὸν τὸ ἔλαφρό ἀμαξάκι, καί, μόλις εὐρέθησαν σιτὸν ἴσιο δρόμον, ὁ Δίκ σὰν πουλὶ ἔτρεξε καὶ σὲ λίγα λεπτά ὁ γιατρὸς ἦτο στὸ σπίτι.

«Εἶναι ὑπερκόπως καὶ στέρησις ὕπνου. Πολλὴ δουλειὰ τὴν ἡμέρα καὶ ἀγρυπνίαι τὰς νύκτας, ὅλα αὐτὰ τὴν κατέβαλαν. Ἄλλὰ τώρα θέλει ἀπόλυτον ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν.

Ὁ Κοσ Τρέου ἦλθε ἐκείνην τὴν ἡμέραν διὰ νὰ δῆ τὸν Σεῖν, ὁ ὁποῖος τοῦ διηγήθη τὸ νέον του ἀτύχημα. «Ποτὲ μου δὲν σκέφθηκα, ὅτι θὰ πάθαινε ὑπερκόπως».

«Ἄν μ' ἐπιτρέψης, θὰ σὲ κάμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ δῆς, ἀφοῦ εἶχε ὅλας τὰς ἰδικὰς τῆς φροντίδας, τὰς ἰδικὰς σου καὶ τὴν περιποίησί σου.»

«Τὸ παραδέχομαι, ἀλλὰ εἶναι τόσο ἄλλα νὰ σκεφθῶ, ὥστε δὲν τὸ παρατήρησα, ὅτι ἡ γυναῖκά μου ἔχανε βαθμηδὸν τὰς δυνάμεις τῆς.»

— «Καὶ ὁμως, ἀγαπητέ μου φίλε, ὑπάρχει τίποτε σπουδαιότερον ἀπὸ τὴν υἰείαν καὶ εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας σου; Ἡ εὐτυχία ἐκείνων, ποῦ ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἐσέ, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀπὸ τὰς πρώτας σου σκέψεις. Καὶ ἡ σύζυγος, ποῦ ἐνεπιστεύθη τὴν ζωὴν τῆς εἰς τὰς χεῖράς σου, ἔπρεπε νὰ εἶναι πρώτη στὰς σκέψεις καὶ φροντίδας σου.

— Σὲ βεβαιῶ, δὲν εἶχα σκεφθῆ, ὅτι εἰργάζετο περισσότερο ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῆς.

Ἔχεις λανθασμένο ὑπολογισμόν περὶ τῆς ἀντοχῆς ἀνθρώπου καὶ ζώων. Ὑπάρχει ὄριον τῆς σωματικῆς ἀντοχῆς ἀμφοτέρων καὶ συχνὸ τὸ ὑπερβάλλον αὐτό. Ἔχεις τὴν τρανὴν ἀπόδειξιν ἐμπρὸς σου ἡ σύζυγός σου ἔπεσεν ἀπὸ

αὐτό, καὶ τὰ ἄλογά σου εἶναι ἐκτὸς μάχης ἀπὸ τὴν ἴδια αἰτία.»

«Σ' αὐτὸ δὲν συμφωνῶ,» εἶπεν ὁ Σεῖν, «μόνο εἶχα φέτος κακὴ τύχη.»

«Καὶ ὁμως, ἂν ἤθελες συζητήσῃ τὸ πρᾶγμα μαζί μου, θὰ τὰ ἐβλεπες ὅλα ἀλλοιῶς.

«Δὲν θέλω νὰ ἐπέμβω εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σου ὑποθέσεις. Ἄλλὰ αἰσθάνομαι, ὅτι εἶναι χρέος μου νὰ σοῦ πῶ μερικὰ πράγματα, ὅπως τὰ βλέπω, διότι νομίζω, ὅτι εἶσαι τυφλωμένος ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ κέρδους καὶ δὲν βλέπεις τὸ συμφέρον σου. Ἐθυσίασες τὴν εὐτυχίαν τὴν δική σου καὶ τῆς οἰκογενείας σου, διὰ νὰ κερδίσης χρήματα, καὶ τί ἐκέρδισες; Τίποτε. Ἐνῶ ἐγώ, ὁ ὁποῖος ἠκολούθησα τὸν ἄλλον κανόνα, τοῦ νὰ ζητῶ εὐτυχίαν, ἔχω περισσότερα πλούτη ἀπὸ ἐσὲ καὶ δὲν τὸ λέγω, διὰ νὰ καυχηθῶ.»

— «Ἐ! ἦσο πάντα τυχερός!» εἶπεν ὁ Σεῖν.

«Δὲν ἔχει τύχη σ' αὐτὰ. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀληθινὸς καί, ἂν ἓνας ἄνθρωπος προσπαθῇ ν' ἀκολουθῇ τὰς ἐντολάς του, πιστεύω, ὅτι θὰ ἐπιτύχη.»

Ἡ Ἰδεθ εἶχεν εἰσέλθει ἐκείνην τὴν στιγμήν καὶ ἐκάθισεν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πατέρα τῆς καὶ ἔπιασε τὸ χεῖρ του μὲ θωπείαν.

«Πατέρα, μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Κοσ Τρέου ἔχει δίκαιον, καὶ πῶς θὰ ἤθελα νὰ προσέξῃς στὰ λόγια του,» εἶπε.

— «Εἶναι πολὺ παράξενη ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἐδῶ στὴν ἑπαυλί σας,» ἐξηκολούθησεν ὁ Τρέου, «καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἐννοήσω, τί συμβαίνει. Δὲν πιστεύω, ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ ἰδιαιτέρως ἓνα ἄτομον διὰ τὰς ἀμαρτίας του! Καὶ ὁμως δὲν μοῦ φαίνεται, ὅτι τὰ χάλια τοῦ κτήματος ὅλου εἶναι ζήτημα τύχης. Φαντάσου, ὅτι δὲν ἔχετε πουλὶ σ' ὅλο τὸ κτήμα! τὸ παρατήρησες;»

— «Ναί, πατέρα, ἂν προσέξετε, δὲν ἀκούετε οὔτε μιὰ φωνίτσα πουλιοῦ· καὶ τί ἄσχημα ποῦ εἶναι! Πόσον ἐπιθυμῶ τὸ τραγοῦδι των! Μοῦ φαίνεται, ὅτι μιὰ μεγάλη συμφορά μᾶς περιμένει.»

— «Νομίζω,» ἀπήντησεν ὁ Σέϊν, «ὅτι μοῦ τὸ εἶπαν αὐτό, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχάρην, πού τὰ ξεφορτώθηκα.»

«Καὶ ὅμως ὅπως τὸ ἐναντίον συνέβη· ἦτο μέγα δυστύχημα δι' ἐσέ, διότι τὰ σκουλήκια καὶ ἄλλα ἔντομα κατέφαγον τὸ σιτάρι σου, ἐνῶ αἱ ἑκατοντάδες τῶν πουλιῶν, ποῦ εἶχα ἐγώ, ἔσωσαν τὸ ἰδικό μου. Σὺ τὰ σκότῳνες καὶ τὰ κυνηγοῦσες τόσα χρόνια καὶ κατώρθῳσες ἐπὶ τέλους νὰ τὰ διώξης. Καὶ ὅμως, ἂν σκεφθῆς καλά, θὰ δῆς, ὅτι τὰ πουλιά εἶναι τὸ καλύτερο δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι ὅλα τὰ φυτό τῆς ἐπαύλεώς σου δεικνύουν εἰς τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν, ποῦ εὐρίσκονται, πόσον ὑπέφεραν ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τῶν καλῶν σου φίλων.»

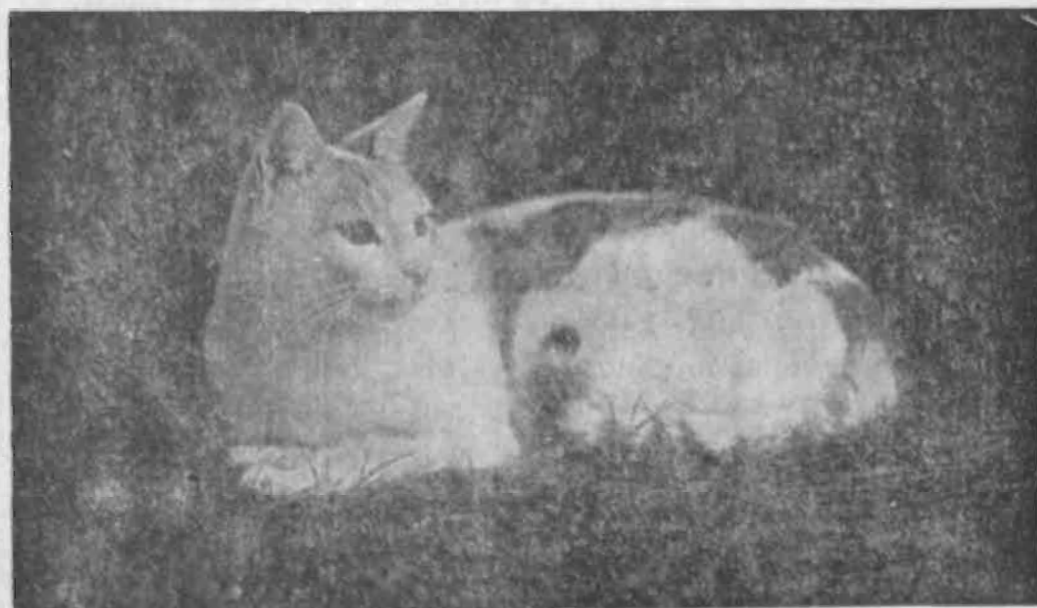
— «Ναί, πατέρα, τὰ πουλιά ἦσαν καλοὶ σου φίλοι καὶ τοὺς ἔδιωξες,» εἶπε ἡ Ἰδεθ.

— «Ἡ ἴσως μόνα των τὸ κατὰλαβαν καὶ ἔφυγαν,» εἶπε ὁ Τρέου.

«Ὁ Θεὸς ἐχάρισε τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ τὰ μεταχειρίζεται πρὸς ὄφελός του. Ἔδωσε εἰς τὸν ἄνθρωπον κυριαρχίαν καὶ δὲν ἤλλαξε τὸν νόμον αὐτόν. Ἄλλὰ μπορεῖ νὰ μῆς τὰ πάρῃ, ὅπως πῆρε τὰ πτηνὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπαυλιν. Μπορεῖ νὰ κάμῃ τὰ ζῶα νὰ μὴ μποροῦν νὰ ἐργασθοῦν, ὅπως εἶναι τὰ ἄλογά σου. ἂν καὶ νομίζω, ὅτι αὐτὸ ἦτο καθαρὸ ἀποτέλεσμα ὑπερβολικῆς ἐργασίας. Σὺ πρέπει νὰ παραδεχθῆς, ὅτι τὰ ἐφόρτωσες πολλὴ δουλειὰ αὐτὴν τὴν ἀνοιξι. Εἶναι ἀκατανόητον εἰς ἐμέ, πῶς ὅλα μαζί ἐπαθάν· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐννοήσης,

φίλε Σέϊν, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἵππων εἶναι σὰν τὸν δικό μας εἰς πολλὰ σημεῖα, καί, ὅπως ἡ σύζυγος σου ἔπαθε ἀπὸ ὑπερκόπῳσι, ἔτσι μπορεῖ νὰ πάθῃ καὶ ἕνα ζῶον, ἔτσι ἔπαθαν καὶ τ' ἄλογα σου.

«Ἀρχίζω νὰ βλέπω, ὅτι ἴσως εἶχα ἄδικον εἰς αὐτὰ τὰ ζητήματα,» ἀπήντησεν ὁ Σέϊν, καὶ ἡ Ἰδεθ ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι.

— «Βέβαια! ἡ καλωσύνη βοηθεῖ πολὺ τὰ ἄφρῳνα ζῶα, διὰ νὰ ὑποφέρουν τὴν δύσκολη ἐργασία,» ἐξηκολούθησεν ὁ Τρέου, «καὶ φοβοῦμαι, ὅτι οὔτε μὲ λόγια δὲν ἐνεθάρρυνες τὰ ζῶα σου. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐπιείκεια εἶναι αἱ δυνάμεις, ποῦ διοικοῦν τὸν κόσμον. Μπορεῖς νὰ διοικήσης ἕνα ἄλογο μὲ τὴν δύναμι, ἀλλὰ, ἂν εἶναι διόλου ζωηρό, θὰ ἔλθῃ ὥρα, ποῦ θὰ ξεσπίση καὶ τὸ ἄλογο μὲ τὴν μεγαλύτερα του δύναμι θὰ νικήσῃ τὸν ἄνθρωπο, ὅπως

ἔπαθες σὺ μὲ τὸν Δίκ, ἐνῶ, ὅπως μοῦ εἶπε ὁ Μικῆς, δὲν ὑπῆρχε προθυμότερο ἄλογο ἀπὸ τὸν Δίκ σήμερα, ποῦ ἔφερε τὸν γιατρό. Ἐὰν ἔβλεπες τ' ἄλογά σου, σχεδὸν δὲν θὰ τὰ ἐγνώριζες, ἀφότου ὁ Μικῆς ἐφαρμιόζει τὸν «Χρυσοῦν κανόνα, ὅπως λέγει. Ἄν ἐξακολουθῇ αὐτὴ ἢ καλυτέρευσις, θὰ μποροῦν νὰ ἐργασθοῦν σὲ λίγο καιρό.»

— «Καὶ τί καλὸ ποῦ θὰ εἶναι αὐτό! ἔ,πατέρα;» εἶπεν ἡ Ἰδεθ.

— «Καὶ τώρα σὲ ἀφήνω, νὰ σκεφθῆς μόνος σου γι' αὐτά, ποῦ σοῦ εἶπα, καὶ ὅταν ἴσηκωθῆς, νὰ τὰ ἐφαρμόσης καὶ νὰ δῆς, ἂν δὲν σὲ συμφέρῃ περισσότερο ἀπὸ τὴν παλαιὰ μέθοδο. Ἐγὼ θὰ μαζέψω τοὺς γείτονας διὰ νὰ ξαναφυτεύσωμε τὸ σιτάρι καὶ νὰ ἴδουμε ἂν θὰ βγάλῃς ἐσοδεῖα καλὴ φρέτος· θὰ προσπαθῆσωμε. Θὰ στείλω τὴν Κόρα νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἰδεθ στὰς ἐργασίας τοῦ σπιτιοῦ, ἕως ὅτου βρῆτε ἄλλη βοήθεια. Ὡστε χαῖρε, φίλε Σείν, καὶ μὴ ἀνησυχῆς διὰ τὴν ἐργασία σου, διότι οἱ γείτονές σου θὰ σὲ βοηθήσουν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Ὁ Σείν ἐσυλλογίσθη πάρα πολὺ τὰ λόγια τοῦ Τρέσου, καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἴσως εἶχε μέχρι τοῦδε ἀκολουθήσει ἐσφαλμένην ὁδὸν καὶ δὲν εἶχεν ἀπολαύσει ἀρκετὴν εὐτυχίαν στὴν ζωὴν του. Ἐνεθυμήθη πολλὰς σκληρὰς πράξεις του πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὴν κόρην του, αἱ ὁποῖαι τὸν ἐλάτρευαν καὶ ἀπεφάσισε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ζήσῃ διαφορετικὸν βίον.

Ἐνῶ αὐταὶ αἱ σκέψεις τὸν ἐκυρίευσαν, ἦλθε ἡ Ἰδεθ καὶ ἐκάθισε κοντὰ του.

— «Πῶς εἶναι ἡ μητέρα σου τώρα, Ἰδεθ ;»

— «Νομίζω, ὅτι εἶναι καλύτερα, πατέρα.»

«Ἰδεθ, σκέπτομαι, ὅτι δὲν τῆς ἐφέρθη, ὅπως ἔπρεπε καὶ ὅτι, ὅταν γίνω κυιά, πρέπει νὰ τὰ διορθώσω αὐτά.»

Ποτὲ ἡ μαμὰ δὲν παραπονεῖται, ἀλλὰ ὅλοι θὰ εἶμεθα πολὺ εὐτυχέστεροι, ἂν μᾶς ἀγαπᾶτε, ὅπως πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ξεχάσετε αὐτὴν τὴν πάλιν διὰ χρῆμα καὶ ἀντὶ αὐτοῦ προσπαθῆτε νὰ εἰσθε εὐτυχῆς.

«Κ' ἐγὼ αὐτὸ θὰ κάμω, κόρη μου.»

— «Ἄ! πατέρα, πόσον χαίρομαι! καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη·

«Καὶ σὺ, κόρη μου, ποῦ διαβάζεις τόσα βιβλία, τί σκέπτεσαι διὰ τὰς ιδέας τοῦ Τρέσου ὡς πρὸς τὰ ζῶα ;»

— «Εἶναι ἀληθιναί, πατέρα, εἶναι ἀληθιναί,» εἶπε ἡ Ἰδεθ. «Ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ

νομίζω, ὅτι εἶναι ἁμαρτία νὰ τὰ κακομεταχειριζώμεθα καὶ χωρὶς ἄλλο θὰ ζητήσῃ λογαριασμὸ διὰ τὰς κακίας μας πρὸς αὐτά.

Τόσον συνεκινήθη ἡ Ἰδεθ, πού, καθὼς ἔσκυπτε πάνω ἀπὸ τὸν πατέρα της, ἕνα δάκρυ ἔπεσε στὸ πρόσωπό του. «Καί, πατέρα μου χρυσέ, ἐξηκολούθησε, ἐάν εἴσθε καλὸς ὄχι μόνο πρὸς τὴν μητέρα καὶ ἐμέ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνά, καὶ κάθε πλάσμα τοῦ Θεοῦ, πόσο, πόσο θὰ σ' ἀγαποῦσα καὶ πόσον εὐτυχέστεροι θὰ εἴμεθα.»

— «Ἐλα, ἔλα, κόρη μου, μὴ κλαίης. Πιστεύω, ὅτι ἔχεις δίκαιο καὶ θὰ ἀποφασίσω ν' ἀλλάξω ὅλα. Θὰ προσπαθῆσω πολὺ, διότι κατ' ἀρχὰς ἴσως δυσκολευθῶ, ἀλλὰ θὰ συνειθίσω.»

«ὦ! πατέρα μου, τί χαρά! Θὰ πάγω νὰ τὸ πῶ στὴν μαμά· εἶμαι βεβαία, ποῦ θὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ γίνῃ καλά,» εἶπεν ἡ Ἰδεθ.

— «Στείλε μου τὸν Τὸμ—θέλω νὰ τοῦ μιλήσω» εἶπεν ὁ Σείν.

Ὁ Τὸμ ἐμβῆκε σιγὰ σιγὰ στὸ δωμάτιο τοῦ Πατέρα του ἀπορῶν, τί νὰ τρέχῃ, διότι εἶχε καταλάβει ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς Ἰδεθ, ὅτι κάτι σπουδαῖον εἶχε συμβῆ.

— «Τὸμ,» εἶπεν ὁ Σείν κατόπιν σιωπῆς μακρᾶς, «ἡῦρα μετὰ σοβαρὰν σκέψιν, ὅτι δὲν ἐργαζόμεθα μὲ καλὰς βάσεις καὶ κανόνας. Ξεύρω, ὅτι ἀκολουθοῦσες τὰ βήματα μου καὶ ἔκαμνες, ὅπως ἐγώ, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ φυσικὸν δι' ἕνα νέο παιδί, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται, ὅτι εἶχαμε ἄδικο, πηγαίναμε πολὺ στραβά, καὶ τώρα θὰ γυρίσωμε μὲ ἀπόφασιν καὶ θὰ πάρωμε ἄλλο δρόμο. Ὅλα πάνε ἄσχημα στὸ κτῆμά μας, καί, ἂν αὐτὸ εἶναι τιμωρία διὰ τὰς ἀδικίας καὶ τὰ λάθη μας, ἅς προσπαθῆσωμε νὰ βροῦμε τὸ δίκαιον καὶ τὸ σωστό. Θὰ δοκιμάσωμε τὴν καλωσύνην

πρὸς τὰ ζῶα μας καὶ πρὸς ἀλλήλους, καὶ θὰ δοῦμε ἂν αὐτὸς δὲν εἶναι καλύτερος τρόπος διὰ νὰ ζήσωμε.

«Συμφωνῶ μὲ αὐτό,» εἶπεν ὁ Τὸμ πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τοῦ πατρός του, «διότι καὶ ἐγὼ ἔσκεπτόμην δι' αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀφότου ὁ Μικὲς ἐπέτυχε τόσον καλὰ μὲ τὴν περιποίησιν τῶν ἀλόγων, ἐνῶ ὁ Χότζες, ὁ κτηνίατρος, δὲν κατώρθωνε τίποτε μὲ ὅλα του τὰ γιαιτρικά. Καὶ τὰ κατώρθωσε μὲ τὸν «Χρυσοῦν κανόνα τῆς καλωσύνης» ὅπως λέγει.

«Καλὰ λοιπόν! θὰ δοκιμάσωμε αὐτὸν τὸν κανόνα ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον,» εἶπεν ὁ Σείν, καὶ τὸ ζήτημα ἐτελείωσε.

Ὁ Τάουζερ, ὁ ὁποῖος ἐπλάγιαζε ἔξω κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο, δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ ἀπὸ τὴν χαρὰ του ἔσηκώθη καὶ πηδοῦσε στὴν αὐλὴ σὰν τρελλός. Τὸ πρωτὶ, πρωτὶ τῆς ἄλλης ἡμέρας πῆγε τὰ νέα σὲ ὅλα τὰ ζῶα, καὶ ἔγινε μεγάλη αἰσθησις μεταξύ των.

— «Νομίζω, ὅτι δικαίως μπορούμε νὰ πιστεύσωμε, ὅτι εἶναι ἀληθινὴ ἡ εἶδησις, διότι καὶ τὴν περασμένην ἑβδομάδα μᾶς μεταχειρίσθησαν καλύτερα ἀπὸ ποτέ,» εἶπεν ὁ Δοβῖνος.

«Ἐγὼ αἰσθάνομαι τόσον καλά,» εἶπεν ὁ ἄραβικὸς, ποῦ θὰ μπορούσα νὰ τραυήξω ἄροτρον.»

«Μὲ αὐτὰς τὰς συνθήκας καὶ ἐγὼ πηγαίνω ἀμέσως στὴν δουλειά,» εἶπεν ἡ φοράδα.»

— «Καὶ ἐγὼ θάθελα νὰ κάμω δυὸ αὐγά σήμερα· τόσο πολὺ χαίρω» καὶ γιὰ ν' ἀποδείξῃ τὰς καλὰς της διαθέσεις ἔκτισε ἀμέσως καινούργια φωλεὰ ἐκεῖ, ὅπου ἡ Ἰδεθ θὰ τὴν ἔβλεπε χωρὶς ἄλλο.

Ὁ Δοβῖνος ἀνεκήρυξεν, ὅτι θὰ γίνῃ νέα γενικὴ συνέλευσις τῶν πτηνῶν καὶ ζῴων, διὰ νὰ πῆ ἐπισήμως, ὅτι ἡ ἀπεργία ἐτελείωσε, καὶ ὁ Τάουζερ ἐπροθυμοποιήθη νὰ γίνῃ

πάλιν ὁ ἀγγελιαφόρος, ὥστε, ὅταν τὸ μεσημέρι συνηντήθησαν στὴν βελανιδιά, δὲν ἀπουσίαζε κανεὶς. Ὁ Τάουζερ διηγήθη, ὅτι ἤκουσε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο, καὶ ὅλοι συνεφώνησαν, ὅτι ἔπρεπε πλεον να τελειώση ἢ ἀπεργία.

Ὁ Δοβῖνος τότε ἐκήρυξε τὴν λήξιν τῆς ἀπεργίας καὶ ἐζήτησε ἀπὸ ὅλους νὰ πάγουν στὰς ἐργασίας των μὲ ὅλη τὴν δύναμιν των καὶ νὰ βοηθήσουν τὸν Σέιν, νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανά του. Τὰ ἄλογα ὅλα μαζὶ συνεφώνησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὰς ἐργασίας των τὴν ἐπομένη ἡμέρα. Ἡ ἀγγελάδα εἶπεν, ὅτι θὰ καταπλήξῃ τὸν κόσμον ὅλον μὲ τὸ ἀφθονον γάλα, ποῦθὰ δώσῃ.

Ὁ Τάουζερ τοὺς εἶπε, ὅτι ὁ Κορ Τρέσου εἶχεν ὑποσχεθῆ, ὅτι οἱ γείτονες θὰ ἔλθουν νὰ βοηθήσουν τὸν Σέιν νὰ ξαναφυτέψῃ σιτάρι τὴν ἐπομένην ἡμέραν.

«Τότε θὰ φέρω μερικὰς ἑκατοντάδας φίλων μου νὰ σκοτώσουν τὰ σκουλήκια» καὶ ὅλα τὰ πτηνὰ ὑπεσχέθησαν νὰ βοηθήσουν ἀμέσως.

Ἡ συνεδρίασις διελύθη ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ καὶ ὅλοι ἐχαίροντο διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀπεργίας.

— «Ἄ! νὰ μιὰ καρδερίνα στὸν κέδρο πάνω!» Φώναξε ἢ Ἴδεθ μὲ ἔκπληξι τὸ ἀλόγευμα τῆς ἐπομένης. «Φαίνεται σὰν νὰ ὑπόσχεται καλύτερο μέλλον μὲ τὴν γλυκειὰ φωνή της. Ἄ! μαμμιά, ἄκουσε, ἔχει ὀλόκληρο στρατὸ στὸν οὐρανὸ καὶ ἔρχονται ἐδῶ. — Τί χαρά!»

Τὰ δένδρα γρήγορα ἐγέμισαν μὲ πουλιὰ διαφόρων εἰδῶν, τὰ ὅποια ἐκελαδοῦσαν γλυκύτατα.

— «Ἄχ, πατέρα, ἀκοῦστε τὰ πουλιὰ! εἶπεν ἢ Ἴδεθ, δὲν εἶναι ἀπόλυσις νὰ τ' ἀκούῃ κανεὶς ;»

— «Βέβαια εἶναι εὐχάριστον, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται τόσον παράδοξον, ποῦ ἦλθαν ὅλα μαζὶ πίσω.»

— «Ἴσως ὁ Θεὸς σὰς τὰ ἔστειλε πίσω, ἐπειδὴ ἐκά-

ματε τόσον καλὰς ἀποφάσεις, νὰ εἰσθε καλὸς πρὸς τὰ πλάσματά του,» εἶπεν ἢ Ἴδεθ, καὶ ἐγονάτισε κοντὰ στὸ κρεββάτι του καὶ ἔρριξε τὰ χέρια της γύρω στὸν λαιμὸ του. Ὑποσχέσου με ἐδῶ στὸ ὄνομά Του, ὅτι θὰ φυλάξῃς αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις.»

«Τὸ ὑπόσχομαι» ἀπήντησεν ὁ Σέιν.

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ Τόμ ἔτρεξε μέσα ὅλος χαρὰ καὶ εἶπε. «Νὰ δῆτε, τί ὠραῖα ποῦ τρέχουν ὅλα τὰ ἄλογα — εἶναι θαῦμα ἢ θεραπεία τοῦ Μικέ; πηδοῦν καὶ καλπάζουν ζωηρότατα. Μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Χότζες, ὁ γιατρός καλὰ θὰ κάμῃ νὰ πάρῃ μαθήματα ἀπὸ τὸν Μικέ.»

«Ναί, ἀλλὰ μὴ ξεχνᾷς, Τόμ, νὰ πάρῃς καὶ σὺ μερικά; διότι μπορεῖ νὰ τὰ χρειασθῆς.»

«Ἄκουσε καὶ τὰ πουλιά!» εἶπεν ἢ Ἴδεθ.

«Ἀλήθεια! δὲν τὰ εἶχα προσέξει; τί ὠραῖα! μοῦ φαίνεται, ὅτι τὸ σπίτι μας καὶ τὸ κτῆμα καὶ ὅλα πῆραν πάλιν τὴν πρωτινὴ των ὄψιν» καὶ λέγων αὐτὰ τὴν ἤρπασε γύρω ἀπ' τὴν μέση καὶ ἐχόρευε μαζὶ της φανταστικὸ χορὸ, ἕως ὅτου ἢ Ἴδεθ ξέφυγε διὰ νὰ πῆ καὶ στὴν μητέρα της τὰ εὐχάριστα νέα.

Τὸ πρωί, καθὼς ὁ Τόμ πῆγαινε στὸν σταῦλο, εἶδε τρεῖς τέσσερες γάτες νὰ τρέχουν στὴν αὐλή, καὶ ἄρπαξε μιὰ πέτρα νὰ τὰς κτυπήσῃ.

«Στάσου, στάσου, φώναξε ὁ Μικέ. Αὐτὸ εἶναι κατὰ τῶν κανόνων.»

«Ἐχεις δίκαιον», εἶπεν ὁ Τόμ, «ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸ συνειθίσω ἀμέσως. Τί κάμνουν ἐδῶ ὀπωσδήποτε ;»

«Τὰ διαβολάκια! σκοτώνουν τὰ τυφλοπόντικα, καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια οὔτε ἓνα δὲν θὰ ξεφύγῃ.»

«Τὲς εὐχομαι λοιπὸν καλὴ ἐπιτυχία, διότι κόντευαν νὰ

μᾶς φάγουν οἱ ποντικοί.» εἶπεν ὁ Τόμ. «Πῶς ἦσαν τὰ ἄλογα;»

— «Τώρα γιὰ κύττα, Τόμ! εἶχες προσέξει βέβαια, πόσον κουτσὰ ἦσαν τ' ἄλογα ;»

«Ναί.»

— «Λοιπὸν οὔτε ἓνα δὲν ἔχει τίποτε τώρα.»

— «Καὶ πῶς τὸ ἐξηγεῖς αὐτό;»

— «Εἶναι ἡ περιποίησις, ποῦ τὰ ἔκαμα. Ὁφελεῖ καὶ ἀνθρώπους καὶ ζῶα καὶ κάθε πλάσμα. Θὰ βρῆς τὸν κανόνα μου στὸ Εὐαγγέλιο, καὶ εἶναι αὐτός. «Ὅ,τι θέλῃς νὰ σὲ κάμνουν οἱ ἄλλοι, κάμνε καὶ σὺ πρὸς αὐτούς» καὶ σὲ βεβαιῶ ποῦ εἶναι καλὴ συνταγή.»

«Βρὲ Μικέ, ἐσὺ ἔγινες καὶ ποιητής.»

«Βέβαια! καὶ αἰσθάνομαι σὰν ποιητής, καὶ ἔὰν δὲν ἤμουν βραχνιασμένος, θὰ σὲ τραγουδοῦσα ἓνα τραγουδάκι.

«Δὲν πειράζει τώρα! τραγούδησέ το.»

— «Καλὰ λοιπόν! νά! θὰ τραγουδήσω μάλιστα ἓνα, ποῦ ἔκαμα μόνος μου, διὰ νὰ ταιριαῖξη μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι.

«Εἴμ' ἐγὼ ὁ Μικέ, ὄλο γιὰ καὶ χαρά,
κάθε μέρα δουλεύω νὰ πάρω παρὰ
καὶ τὰ ζῶα μὲ ξέρουν, ποιὸς εἶμαι ἐγώ,
καὶ πῶς ὄλα πολὺ τ' ἀγαπῶ.

Ἄλογα, πουλιά, καὶ γίδες
ὄρνιθες καὶ πετεινοί,
ὄλα τρέφουνε ἐλπίδες,
ποῦ θὰ εἶν' παντοτεινὴ
ἡ χαρά, ὅπου τοὺς δίνω
μὲ τὰ λόγια τὰ καλὰ
καὶ τὸν ἔμμορφο τὸν τρόπο
καὶ τὴν λιγιστὴ δουλειά.

Υπερασπίζω ὄλα, τὰ ζῶα, τὰ πουλιά
καὶ ὄλα, ποῦ δὲν ἔχουν μονάχα τοὺς μιλιὰ.
Δὲν εἶναι τοῦ Θεοῦ μας; δὲν τ'ἀπλασεν αὐτός;
δὲν πρέπει νὰν' ὁ κόσμος γι' αὐτὰ ὑποφερτός;

Δὲν πρέπει μὲ φοβέρα καὶ ξύλο φοβερό
ὁ ἓνας νὰ τὰ παίρνῃ κ' ὁ ἄλλος ἀπ' ἐδῶ.
Καὶ πρὶν τὰ ἀδικήσῃ, νὰ ξέρῃ ὁ καθείς,
ποῦ ὁ Μικές Μεκάρτυ θὲ νᾶναι νικητής,
καὶ ποῦ θὰ πολεμήσῃ μὲ ὄλα τὰ σωστά,
γιὰ νᾶχουνε τὰ δίκαια τοὺς τὰ ζῶα τὰ καλά.

«Μπράβο! Μικέ» ἐφώναζεν ἡ Ἴδεθ, ἡ ὁποία εἶχε μπῆ στὸν σταῦλο, χωρὶς νὰ τὴν παρατηρήσουν ἀκριβῶς, ὅτε ὁ Μικές ἤρχισε τὸ τραγοῦδι.

«Ἄχ! ἂν εἴξευρα, ὅτι εἶχα τέτοιο σπουδαῖο ἀκροατήριον, θὰ κοκκίνιζα ἀπὸ τὴν ντροπὴ μου ὄλη τὴν ὥρα.»

«Καὶ ὅμως ἀδίκῃ θὰ κοκκίνιζες· διότι τὸ ἀκροατήριον σου ἤρσεσε πολὺ τὸ ἄσμα καὶ θὰ σὲ ζητήσῃ καὶ δεύτερο.»

— «Ἄ! λυποῦμαι, δεσποινίς. Εἶναι τὸ μόνο τραγοῦδι, ποῦ ξέρω. Ἄλλὰ θὰ θέλαμε ν'ἀκούσωμε τὸ δικό σας γλυκὸ ἄσμα—αὐτὸ θ' ἀξίζη.»

«Ἄ! ὄχι, σᾶς παρακαλῶ» εἶπεν ἡ Ἴδεθ.

— «Ἐλα τώρα! ἔλα! εἶπεν ὁ Τόμ, μπῆκες στὴν διασκέδασιν μας χωρὶς πρόσκλησιν καὶ δὲν μπορεῖς νὰ γλυτώσῃς τόσον εὐκόλα. Ἐλα! τραγούδησε, ἢ σὲ κλειδώνω στὸν σταῦλο.»

— «Καὶ ἐγὼ θὰ σὲ ξεκλειδώσω» εἶπεν ὁ Μικές· ἀλλὰ τραγούδησέ μας ἓνα τραγουδάκι μόνο, ἐπειδὴ εἶσαι καλὸ κοριτσάκι καὶ θέλεις νὰ εὐχαριστήσῃς τοὺς φίλους σου.»

Καλά! καλά! ἀφοῦ πρέπει, τί νὰ κάμω; θὰ σᾶς πῶ ἓνα μικρὸ τοῦ σχολείου.

Ὅταν ἔπλασε τὸν κόσμον ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἀρχή, ἦταν γιὰ πουλιὰ καὶ ζῶα μιὰ ὠραία ἐποχή. Μόνα τους ἐκυβερνοῦσαν, ζούσανε μὲ μιὰ χαρά, ἔτρεχαν ἐπάνω κάτω κ' ἦσαν πάντα ζωηρά· ἕως ὅτου νά! ἐπλάσθ' ὁ Ἄνθρωπος μὲ λογικό, καὶ τοῦ Βασιλεῆ τὸ σκῆπτρο, δυνατὸ καὶ μαγικό, τοῦ ἐχάρισεν ὁ Πλάστης, ὅλα νὰ τὰ κυβερνᾷ, τὰ πουλάκια καὶ τὰ ζῶα, μόνος του παντοτεινά. —Μάζεψε λοιπὸν τὸ χέρι, ποῦ σηκώνεις ξαφνικά· μὴ τὰ δέρνης στὸν θυμὸ σου, φέρου τα εὐσπλαγχνικά. Ἐκεῖνος μᾶς τὰ χάρισεν ὡς δῶρον ἀκριβό, ὄχι γιὰ σκλάβωμα σκληρὸ καὶ ξύλο φοβερό. Ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς σὲ μᾶς τὰ πλάσματά του, κ' ὅποιος δὲν θέλει πειὸ πολλὰ σ' ὅλα τὰ κρίματά του, πρέπει, ναί! πάντοτε στὸν νοῦ αὐτὰ τὰ λόγια νᾶχη. Ὅ,τι οἱ ἄλλοι ἐπιθυμοῦν νὰ κάμουν πρὸς ἐσέ, καὶ σὺ νὰ κάμνης πρὸς αὐτούς, καὶ ζῶα καὶ ἀνθρώπους, καὶ μὴ ξεχνᾷς, πῶς ὁ Θεὸς σοῦ χάρισεν ὡς δῶρον αὐτά, ποῦ ἄσπλαγχνα μπορεῖ νὰ ἔδερνες ὡς τώρα.

Εὐχαριστοῦμε, δεσποινίς Ἰδεθ, εὐχαριστοῦμε. Εἶναι ὠραῖο τραγοῦδι, ἀλήθεια. Ἐγὼ δὲν ἔχω τὴν καλή σας φωνήν, ἀλλὰ μπορῶ νὰ κάμνω τὰ καλὰ πράγματα, ποῦ λέγετε, καὶ δὲν θὰ τὰ ξεχάσω γρήγορα.

Ἐλα τώρα, Τόμ, αἰ: ἐτοιμασθοῦμε διὰ ἐργασίαν. Οἱ γείτονες σὲ λίγο θὰ ἔλθουν νὰ ξαναφωτιέψωμε τὸ σιτάρι, καὶ γιὰ φαντάσου, πῶς θ' ἀπορήσουν, ποῦ θὰ μᾶς δοῦν, μὲ καλὰ ἄλογα καὶ ὅλα ἐν τάξει. Μὰ τὴν ἀλήθεια! φαντάζομαι τὴν ἀπορίαν των. Ἐμπρὸς λοιπὸν, δουλειά!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Οἱ γείτονες τοῦ Ἰζῶν Σείν ἦλθαν προθύμως νὰ τὸν βοηθήσουν, ὅπως πάντοτε συμβαίνει μεταξὺ τῶν γεωργῶν. Ἦλθαν μὲ τὰ ἄλογά των καὶ τὰ ἐργαλεῖά των, ἔτοιμοι νὰ σπείρουν τὸ σιτάρι, καὶ ἡ ἐργασία προύχῳρει μὲ μεγάλην φαιδρότητα. Τὰ πουλιὰ βοηθοῦσαν ἀκολουθοῦντα τὰ ἄροτρα καὶ τρώγοντα μὲ λαιμαργίαν κάθε σκουλήκι, τὸ ὁποῖον τολμοῦσε νὰ παρουσιασθῆ εἰς τοὺς βῶλους τοῦ χώματος, τοὺς ὁποίους οἱ γεωργοὶ ἔσπαναν καὶ ἐσκάλιζαν. Ἦτο θαυμασία ἡμέρα, καὶ τὸ κτῆμα ὄλο ἀντηχοῦσε ἀπὸ γέλοια καὶ τραγοῦδια, διότι ὄλοι οἱ γείτονες ἔχαιρον, ποῦ ἐβοηθοῦσαν ἓνα ἄρρωστο γείτονα των. Εἰργάσθησαν μ' αὐτὴν τὴν προθυμίαν ἕως τὸ μεσημέρι, ὅποτε νέα ἐκπληξὺς τοὺς ἐπερίμενε. Εἶχαν ἔλθει ὄλοι αἱ γυναῖκες τῶν γεωργῶν καὶ τὰ κορίτσια των, καὶ ἐκεῖ, στὴν δειδροστολίστη αὐλή, εἶχαν στρώσει ἀρχοντικὸ καὶ ὀρεκτικὸ τραπέζι, ποῦ θὰ τὸ ἐξήλεγε καὶ ὁ πλέον κοιλιόδουλος.

Εἶχαν βάλει καὶ τὸν Κον Σείν σὲ μιὰ πολυθρόνα κοντὰ στὸ παράθυρο καὶ πλησίον του τὴν Καν Σείν, καί, ἐνῶ τὰ ἔβλεπαν ὄλα αὐτά, ἦσαν εὐτυχέστεροι οἱ δύο σύζυγοι ἀπὸ ποτέ, καὶ ἦτο ἡ εὐτυχία τῆς καλῆς καρδιάς.

Πῶς διασκέδαζαν ὄλοι! Τί μεγάλη ὄρεξι ποῦ εἶχαν οἱ ἄνδρες καὶ πόσον πρόθυμοι ἦσαν αἱ γυναῖκες νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν εἰς ὄλα. Ἐγελοῦσαν, ἔκαμναν ἄστεϊα, ἔτρωγαν, καὶ μὲ λίγα λόγια ποτὲ πρὶν δὲν εἶχαν τέτοια διασκέδασι στοῦ Σείν, ὅπως αὐτὴν.

Εἰργάσθησαν ὄλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐπέστρεψαν καὶ τὴν

ἄλλην ἡμέραν καὶ εἰργάθησαν, ἕως οὗ ὅλα τὰ στρέμματα εἶχαν σπαρῆ μὲ σιτάρι. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔπεσεν εὐεργετικὴ βροχὴ καὶ τὸ πότισε, καὶ σὲ λίγο καιρὸ ἤρχισε νὰ φυτρῶνῃ παντοῦ ἄφθονο, καὶ ἡ ἔπαυλις τοῦ Σείν εἶχε πάλιν ὄψιν καλὴν καὶ εὐφορον, καὶ φαίνεται, ὅτι ἦτο ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μὲ τὴν ἐν γένει Φύσιν. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τὰ καυμένα τὰ πουλάκια δὲν πρόφθασαν νὰ φάγουν τὰ σκουλήκια, ἀλλὰ δὲν ἔγινε ζημίᾳ· διότι εἶχαν βάλει περισσότερον σιτάρι διὰ νὰ φάγουν καὶ αὐτὰ, ποῦ ἔμειναν.

*Ὁ Σείν ἠσθάνετο πλέον, ὅτι εἶχε πάρει τὸν ἴσιον δρόμον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του ἡ Ἰδεθ κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ νὰ διαβάσῃ τὰ περὶ ζώων βιβλία τῆς Κόρας, καὶ εἶχε βρεῖ ὠφέλεια καὶ ἀπὸ αὐτά.

*Ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων ὁ Σείν μπορούσε νὰ περιπατῆ μὲ δεκανίκια καί, ἐνῶ ἔπεθεώρει τὸ κτήμα του, ἔβλεπε μὲ θαυμασμό τὴν καταπληκτικὴν διαφορὰν. Πόσον ὅλα ἦσαν εὐχαριστήμενα!

Τὴν πρώτην φορὰν, ποῦ ἐπῆγε στὸν σταῦλον, ὁ Δίκ ἐπλησίασε καὶ ἔβαλε τὴν μύτη του στὸ χέρι τοῦ Κυρίου του.

«Περίεργον! σὺν νὰ προσπαθῆ νὰ μὲ ζητήσῃ συγγνώμην!» εἶπεν ὁ Σείν. «Θὰ ἦτο πειὸ σωστὸ νὰ τοῦ ζητήσω ἐγὼ δι' ὅλα τὰ βιάσανα, ποῦ τὸν ἔκαμα νὰ ὑποφέρῃ. Καυμένε Δίκ, μοῦ φαίνεται, ποῦ τώρα συνεννοοῦμεθα», εἶπε καὶ χάδειψε τὸν λαιμὸ τοῦ ἀλόγου.

— «Ποτὲ δὲν εἶδα ἄλογα νὰ ἐργάζωνται τόσον καλά, ὅσον τὰ δικά σας,» εἶπεν ὁ Μικὲς. «Μοῦ φαίνεται μάλιστα, ὅτι ὁ γέρω Δοβῖνος θὰ τρέχῃ πάνω κάτω σὲ λίγο. «Καυμένε γέρω Δοβῖνε! Φοβοῦμαι, ὅτι δὲν θὰ ζήσῃ πολὺ, ἀλλὰ ἐνόσω ζῆ θὰ περάσῃ βασιλικά.»

*Ἀλλὰ πρὶν παρῆλθῃ χρόνος, ὁ γέρω Δοβῖνος εἶχεν ἀνα-

παυθῆ διὰ παντός, καὶ τότε πάλιν ἐσκέφθησαν ὅλη τὴν παλαιὰ ἱστορία. «Ποῖος γνωρίζει τάχα, ὅτι τὸ πνεῦμα, ἡ

ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου πηγαίνει πάνω στὸν Θεὸν καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ζώου τελειώνει στὸ χῶμα; Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ ζῶον καὶ τὸ ἔκαμε νὰ ὑπηρετῆ τὸν ἄνθρωπον καὶ ὁ Θεὸς τὸ

ἐπῆρε πάλιν. Τὸ θνητὸν μέρος του ἐπέστρεψε στὸ χῶμα. Ἐὰν ὁμως ἔχουν τὰ ζῶα καὶ ἀθάνατον μέρος, τότε ὁ Θεὸς τὸ ἐπῆρε κ' ἐκεῖνο, καὶ Αὐτὸς γνωρίζει, τί θὰ τὸ κάμῃ.

Ἡ ἐργασία ἐξηκολούθει φαιδρὰ στὸ κτῆμα τοῦ Σείν, καὶ ὅλα προώδευαν.

Τὰ πουλιὰ ἔκαμναν τὸ καθῆκον των θαυμάσια καὶ τὸ σιτάρι μεγάλωνε γρήγορα καὶ ἦτο ὠραιότατο. Ὁ Σείν ἔγινε ἐντελῶς καλά, καὶ ὁ κόσμος εἶχε νὰ κάμῃ, ὅτι ἔγινε ἄλλος ἄνθρωπος. Εἶχε μάθει, ὅτι τὰ πουλιὰ ἦσαν φίλοι του, τὰ εἶχε παρατηρήσει ἐργαζόμενα ὅλο τὸ καλοκαίρι, καὶ ἐλογάριασε, ὅτι τὰ λίγα κεράσια, ποῦ ἔρωγαν δὲν ἦσαν τίποτε ἀπέναντι τοῦ κέρδους, ποῦ τοῦ ἔφερναν. Ἡ ἐσοδεία ἢ καταστραφεῖσα ἀπὸ τὰ σκουλήκια ἤξιζε περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ ὀπωρικά τοῦ κτήματος του μαζί, καὶ τὸ δεύτερο σιτάρι, τὸ ὁποῖον τὴν ὥρα τὰ πουλιὰ ἔσωσαν, ἤξιζε τόσον, ὅσον ὅλα τὰ ὀπωρικά, ποῦ μποροῦσε νὰ βγάλῃ σὲ πολλὰ χρόνια. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξέθεσε τὰς σκέψεις του καὶ στὴν Ἰδεθ.

«Ναί! πατέρα, ἀπήντησεν ἐκείνη, ἀλλὰ δὲν σὰς φαίνεται, ὅτι ἐκτὸς τοῦ χρηματικοῦ κέρδους ὑπάρχει καὶ κάτι εὐγενέστερον καὶ ὑψηλότερον σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ;»

— «ὦ! ναί, κόρη μου· βλέπω, τὴν ὥρα καὶ αὐτὴν τὴν μερὶὰ τοῦ ζητήματος. Βλέπω, ὅτι εἶναι ὅλα πλάσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι μπορεῖ, ὅπως μᾶς τὰ ἐχάρισε, νὰ μᾶς τὰ πάρῃ πίσω.»

— «Καὶ δὲν ὑπάρχει καὶ ἄλλο ἀκόμη κέρδος ;»

— «Μάλιστα! ἀπολαύω τὴν ὥρα τὸ γλυκὺ τραγοῦδι τῶν πουλιῶν, ὅπως ποτὲ ἄλλοτε, καὶ ὑπάρχουν πολλὰ καλλονὰ στὴν φύσιν, τὰς ὁποίας πρώτην ὄρα νὰ βλέπω. Ἀρχίζω νὰ

ἐκτιμῶ τὴν ἡμερότητα καὶ καλωσύνην τῶν οἰκιακῶν ζῴων.

Καὶ δὲν ρίχνω τὸ λάθος διόλου στὸν Δίκ, διότι μ' ἔσπασε τὸ πόδι. Ἐκεῖνος ἀπλούστατα μ' ἐξεδικήθη, διότι τὸν ἐκακομεταχειρίζομαι. Εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ ἐπιτρέψω εἰς κανένα νὰ κακομεταχειρισθῇ καὶ τὸ μικρότερο ζῴον στὸ κτῆμά μας.»

«Καί, μὰ τὴν ἀλήθεια, κανεὶς δὲν θὰ θέλῃ νὰ τὰ πειράξῃ εἰς τὸ ἐξῆς, Κύριε Σείν.» εἶπεν ὁ Μικὲς, ὁ ὁποῖος ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσηλθε μετὰ τοῦ Τόμ.

— «Εἰς ἐσένα ἐμπιστεύομαι, Μικέ,» εἶπεν ὁ Σείν «διότι πάντοτε τὰ περιποιεῖσαι, ἀλλὰ φοβοῦμαι, μήπως ὁ Τόμ ἔχει λίγη ἀπὸ τὴν παλαιὰ μέθοδο ἀκόμη.»

— «Μὴ φοβᾶσθε γι' αὐτὸν τὸν νέον, Κύριε Σείν. Ἐκεῖνος ἔγινε σοβαρότερος καὶ ἀπὸ τὸν Κύριον Τρέσου σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα, καὶ σὰν νὰ μοῦ φαίνεται, ὅτι μία νέα γειτόνισσα μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα ἔχει τὸ δακτυλάκι τῆς σ' αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ἐ! Τόμ ;»

«Ὄψ! σῶπασε λοιπόν!» εἶπεν ὁ Τόμ, «πρέπει πάντα ἢ γλῶσσα σου νὰ φλυαρῇ!»

— «Καλά, καλά, ἀγόρι μου! ὁ Μικὲς Μεκάρτου ἔχει τὰ μάτια γιὰ νὰ βλέπῃ καὶ ἔννοια σου καὶ εἶδε αὐτὸ τὸ καλοκαίρι. Καὶ μάλιστα ἄλλαξα τὸ τραγοῦδι τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ τὴν ὥρα τὸ λέγω ἔτσι :

Ὁ Τόμ, ποῦ τὸ ἐψούνησε τόσο πολὺ μυαλό ;

Ἡ φρονιμάδα του αὐτὴ θὲ νάβγῃ σὲ καλό.

«Ναί, κόφτω τὸ κεφάλι μου, ποῦ πρὶν μᾶς χειμωνιάσῃ, μίαν μεγάλην ἐκπληξίν θὲ νὰ μᾶς ἐτοιμάσῃ.

Κ' ἀπ' ὅλα τὰ φερσίματα ἐγὼ καταλαμβάνω,

ποῦ σκέπτεται νὰ πανδρευθῇ σὲ δύο μῆνες πάνω.

Καὶ κόφτω τὸ κεφάλι μου, ὅτι θὰ πανδρευθῆ
γι' αὐτὸ καὶ ἀπεφάσισε νὰ μᾶς σοβαρευθῆ.»

— «Βέβαια αὐτὸ θὰ γίνῃ, ἂν πάρῃ καὶ τὴν ἄδεια τοῦ
πατέρα του!»

Ὅλοι ἐγέλασαν εἰς βάρος τοῦ Τόμ, καὶ ἀπεχωρίσθη-
σαν μὲ γέλοια, ἀλλὰ ἡ ἰδέα τοῦ Μικὲ ἦτο σωστή, διότι
τὸν χειμῶνα πραγματικῶς ἡ Κόρα Τρέσου καὶ ὁ Τόμ ἐνυμ-
φεύθησαν, καὶ ἦτο ἀληθινὰ ἡ ἰδική της ἐπίδρασις, ποῦ
εἶχεν ἀλλάξει τὸν Τόμ, καὶ τὸν ἔκαμε καλὸν πρὸς ὅλα τὰ
ζῶα.

Πέρασε τὸ καλοκαῖρι, καὶ τὸ θερισμένο σιτάρι ἄφθονο
καὶ πρώτης ποιότητος ἦτο στὰς ἀποθήκας. Τώρα εὐρί-
σκοντο στὰ μέσα τοῦ χειμῶνος, ἀλλὰ ὁ ἄγριος, κρύος ἀνε-
μος δὲν πείραζε τὰ ζῶα, διότι ὁ Σείν εἶχε φροντίσει δι'
ὅλα. Οἱ σταῦλοι ἐπιδιωρθώθησαν καὶ τὰ ἄλογα εἶχαν χλαί-
νες ζεστές.

Περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου ἔγινε ἔξαφνα καταιγὶς ἀπὸ
χιόνι. Ἀλύπητος ἀνεμος ἐσήκωνε τὸ χιόνι, καὶ ὡσάν σύν-
νεφα ἐσκέπαζε τοὺς ἀγρούς, καὶ αὐτὸς ὁ φοβερὸς καιρὸς
ἔξω ἔκαμνε τοὺς περὶ τὴν ἐστίαν τοῦ Σείν καθημένους νὰ
ἐκτιμοῦν τὴν ἀνάπαυσι τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ
βίου ἀκόμη περισσότερο.

Ἡ Ἰδεθ ἐστέκετο στὸ παράθυρο καὶ παρετήρει τὰ
σύννεφα τῆς χιόνος νὰ ὀρμοῦν παντοῦ σάν τρελλά.

«ὦ! πατέρα, βλέπω ἕνα ζῶο κάτω, κοντὰ στὴν σιδερέ-
ρηνια θύρα· εἶναι κανένα δικό μας ἔξω;»

— «Νομίζω, ὄχι,» ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

— «Ἄ! εἶναι ἐκεῖνο τὸ μουλάρι, ποῦ πέρασε ὅλο τὸ
καλοκαῖρι στὰ ἄγρια βουνὰ γύρω.»

— «Σὲ ποῖον ἀνήκει, πατέρα;»

— «Δὲν ξεύρω, εἶναι μόνο του, χωρὶς κύριον κανένα
Καὶ ὅμως μοῦ φαίνεται σκληρὸν νὰ τὸ ἀφήσωμε, καὶ εἶναι
καὶ γέρικο τὸ καῦμένο, ἔξω στὸ χιόνι νὰ πεθάνῃ.»

— «Ἄς τὸ πάρωμε μέσα τουλάχιστον, ἕως ὅτου νὰ πε-
ράσῃ ἡ καταιγὶς,» εἶπεν ἡ Ἰδεθ.

«Καλὰ! θὰ τὸ πάρωμε,» εἶπεν ὁ Σείν.

— «Τόμ, σὺ καὶ ὁ Μικὲς πηγαίνετε καὶ βάλτε αὐτὸ το
μουλάρι στὸν πίσω σταῦλο καὶ δώσατέ του φαγεῖ.»

Τὸ μουλάρι πρὸς μεγάλην του ἔκπληξιν εὐρέθη στὸν
ζεστό σταῦλον, καὶ μάλιστα τοῦ ἐδόθη ἄχυρο καὶ κριθάρι.
Ἦρχισε λοιπὸν ἀμέσως νὰ τρώγῃ.

«Πῶς ἔγινε αὐτό; ἐφώνησε, «δὲν μοῦ λές, Δοβῖνε, ὅτι
ἔγιναν μεγάλαι ἀλλαγαι ἐδῶ, ἀφότου ἤμην τελευταίως;»

«Βέβαια, εἶπεν ὁ Δοβῖνος, τώρα ἔχουμε ὅλα τ' ἀγαθὰ
τῆς καρδιάς μας.»

— «Χαίρω πολὺ, φίλε μου, καὶ μάλιστα ἂν εὔρισκα
δουλειὰ ἐδῶ, πῶς θ'ἄθελα νὰ μείνω!» εἶπε τὸ μουλάρι.

«Δὲν φαντάζεσθε, πῶς ἀπόρησε τὸ μουλάρι, ποῦ τὸ
πήραμε μέσα!» εἶπεν ὁ Τόμ, ὅταν ἐπέστρεψε στὸ σπίτι.
«Ἄμ' ὁ τρόπος, ποῦ κατεβρόχθισε τὸ φαγεῖ του, ἦτο θαυ-
μάσιος!»

— «Πιστεύω νὰ μὴ μᾶς κοστίσῃ καὶ πολλὰ, ἂν τὸ κρα-
τήσωμε αὐτὸν τὸν χειμῶνα, καὶ ὅπωςδήποτε θὰ τὸ κρα-
τήσω,» εἶπεν ὁ Σείν, καὶ ἔτσι ἤρθε τὸ μουλάρι ἐκεῖνο,
ποῦ ἐπεθύμει.

«Εὐγε σας, Κύριε Σείν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς θὰ σᾶς ἀν-
ταμείψῃ δι' αὐτὸ στὸν ἄλλο κόσμον,» εἶπεν ὁ Μικὲς.

«Καὶ ὅλοι οἱ θεοφοβούμενοι ἄνθρωποι θὰ σ' ἐκτιμή-
σουν δι' αὐτὴν τὴν πράξιν σ' αὐτὸν τὸν κόσμον.»

— «Ἡ εὐχαρίστησις τῆς συνειδήσεώς μου ἄς εἶναι
ὅλη μου ἡ ἀμοιβή,» ἀπήντησεν ὁ Σείν.

Ἡ εὐτυχία μειδιᾷ παντοῦ εἰς τὸ κτῆμα τοῦ Σείν. Καὶ ποτὲ ἰδέα κέρδους δὲν θὰ τὸν ἠνάγκαζε νὰ γυρίσῃ εἰς τὰς παλαιὰς του μεθόδους καὶ ἰδέας.

Ἄς εὐχηθῶμεν νὰ ἔλθῃ γρήγορα ὁ καιρὸς, ὁπότε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θ' ἀναγνωρίζουν, ὅτι οἱ νόμοι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ εἴμεθα εὐσπλαγῆνοι πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα καὶ νὰ χαρίζωμεν εἰς αὐτὰ ἔλεος καὶ δικαιοσύνην, ὅπως θὰ ἠθέλαμεν, ὅλοι νὰ ἐφέροντο πρὸς ἡμᾶς.

OPINION
SIS
M
A

